

dedemocraat

congres Stilstaan of hervormen? 18/19 april in Rotterdam

interview Alexander Pechtold over de hervormingsagenda

achtergrond Op eigen kracht van zwartwerk naar witwerk?



Erik Kessels

Mensen
zijn niet
debiel

WIE IS KESSELSKRAMER?

Samen met Johan Kramer begon Erik Kessels in 1996 KesselsKramer. Kessels (1966) volgde opleidingen aan St. Lucas in Boxtel en de Academie voor Beeldende Kunsten St. Joost in Breda. Begon bij reclamebureau Ogilvy & Mather, aanvankelijk als illustrator, vervolgens als conceptmaker. Ging naar Kuipers & Schouten en werkte daarna in Engeland bij Chiat/Day en GGT. Johan Kramer verliet het bureau in 2004. KesselsKramer is een communicatiebureau dat werkt en heeft gewerkt met grote klanten als Nike, Diesel, J&B, Oxfam International, Heineken en Ben. En met kleinere klanten als Het Parool en Hans Brinker Budget Hotel in Amsterdam.

FOTOGRAFIE / HH / PATRICK POST



Wanneer je bij KesselsKramer de deur binnenloopt, springen de contrasten met de reguliere reclame in het oog. Er staat een formidabel borstbeeld van Lenin in de entree. Zo'n ornament levert een compleet ander statement op, dan de steriele ontvangstruimtes in de imponabiliteits-architectuur van Amstelveen waar de grotere reclamefirma's huizen.

DOOR TOON LAUWEN

Hier is de sfeer vriendelijk en informeel. Ik word rondgeleid door het bureau dat gevestigd is in een negentiende eeuwse kerk in hartje Jordaan. Er ligt kunstgras op de vloer en in het midden van de neogotische ruimte, staat een houten fort met uitkijktoren. Computers en werkplekken zijn her en der ondergebracht in staketsels opgetrokken uit tuinpalen. De ironie is voelbaar aanwezig. Voor het gesprek met Erik Kessels nemen we plaats op een picknickbank die niet heel comfortabel zit: volgens mij een effectief middel tegen overloos vergaderen. 'Bij ons heeft de klant direct contact met de creatieve professional op de vloer; een copywriter, artdirector of ontwerper die een campagne begeleid' zegt Erik Kessels. 'Dit in tegenstelling tot een regulier model reclamebureau waar er door tussenkomst van een accountmanager altijd een vertaalslag extra nodig is. Verder is het bureau bewust beperkt van omvang gehouden. Er werken nu 35 mensen. Zodra je met vijftig of zestig mensen zit, moet je sommige opdrachten wel aannemen om de aflossingen te kunnen betalen. Je moet jezelf in staat stellen om nee te kunnen zeggen tegen sommige klanten die misschien zakelijk wel lucratief lijken, maar op clichématige resultaten uit zijn. Work hard and be nice to people. Dan kun je aan het eind van de dag fluitend de deur uitlopen'. De cultuur van KesselsKramer is significant anders. En die situatie leidt dus ook tot significant andere resultaten.

Het grote publiek maakte in 1999 met het werk van KesselsKramer kennis door de affichecampagnes en commercials van Ben. Dit no-nonsense merk voor mobiele telefonie bestormde de Nederlandse markt, maar werd tijdens de schaalvergroting naar Europees niveau in 2003 overgenomen door T-Mobile. Half februari keerde het merk als een bliksemslag bij heldere hemel terug met de nuchtere slogan 'Ik Ben er weer'. De heropstanding van het merk, in de reclameblokken en de abri's op straat, is wederom vernieuwend. Niet alleen in termen van reclame, maar ook in culturele betekenis. De uitingen bevatten een soort alledaagsheid die een directe herkenning en identificatie veroorzaken. Geportretteerden zijn voor de verandering nu eens geen modellen, die doorgaans in de gesublimeerde schijnwereld van de reclame

figureren, maar gewone mensen uit allerlei gelederen; jong en oud, op straat en op de bank, bij de kapper, in de garage. 'Het is zinnig om een dialoog aan te gaan met de gebruiker. Je hoeft reclame niet steeds in één richting over consumenten heen te storten, zoals in de meeste reclame gebeurt. Mensen zijn niet debiel', zegt Erik Kessels. 'Het loont ook om zijn of haar problemen gewoon eens te benoemen. In de commercials rond de herintroduktie van Ben, werd bijvoorbeeld ook verteld dat er inmiddels kinderen van zeven jaar zijn die een mobieltje bezitten en dat een paar honderduizend mensen hun telefoonrekening niet meer kunnen betalen. Voor die mensen biedt een simkaart-abonnement waarschijnlijk een passende oplossing'. De positionering van Ben als persoon, verschaft de campagnes (zowel de oude uit '99 als de allernieuwste) een typerend onderscheid ten opzichte van andere telefonie-aanbieders die met merknamen uitgaand op tele, com, of tel, vooral het bedrijf lijken te willen benadrukken. De gebruiker is veel minder in beeld. Daarmee is echter niet gezegd dat een commercial van KesselsKramer





‘Alles is democratischer geworden’, stelt Kessels vast. ‘Iedereen is een designer. Mijn moeder van vijfenzestig heeft een computer en somt zo vijf lettertypen op: Helvetica, Arial, Times, Courier, Verdana. Ze kan daarmee ook flyers maken. Iedereen fotografeert met zijn telefoon. Ook dat kan opmerkelijke dingen opleveren. Wie zegt dat dat minder is dan zogenaamd erkende fotografie?! Zelfs een kleine annonce op de lantaarnpaal ‘help poes vermist’ is leuk opgemaakt tegenwoordig. Die vernieuwingen komen van buitenaf. Creatieven moeten dus wel scherper zijn om iets onderscheidends te kunnen maken. Dat kan niet zomaar aan de oppervlakte blijven, maar moet inhoudelijk interessant zijn; een visie of een mentaliteit overbrengen.’ Naast de democratisering van het beeld in het publieke domein waartoe ook de virtuele openbare ruimte van het internet gerekend mag worden, verdwijnen ook de denkbeeldige grenzen die vroeger tussen disciplines als beeldende kunst, illustratie, grafisch ontwerpen en reclame bestonden. ‘Vakgebieden overlappen steeds meer en dat is ook in onze praktijk heel goed zichtbaar. Ik heb altijd een voorbeeld genomen aan de mentaliteit van de Amerikaanse artdirector Tibor Kalman. In zijn werk liep van alles door elkaar. Hij ontwierp advertenties, horloges en vermengde fotografie op een manier die me aantrekt: hyper-realistisch- naast gemanipuleerde beelden. Dat was in de jaren negentig. Tegenwoordig ben ik zelf losser geworden en tegelijkertijd zijn de spelregels veranderd. Behalve als reclamebureau krijgen we als KesselsKramer ook steeds meer mogelijkheden om bijvoorbeeld een serie van do producten in eigen beheer op te zetten, boeken uit te geven en tentoonstellingen te maken. Juist die kruisbestuiving vind ik interessant.’

Ik Ben er weer
campagne herintroductie
(2008) affiches voor abri's

eigenlijk een maatschappelijk statement is, of een monumentaal kunstwerk. De uitingen blijven in hun format als reclameboodschap herkenbaar. Op de affiches staan de geportretteerden tegen een heldere witte achtergrond, ‘omdat dat nu eenmaal het helderst werkt, in een abri’ zegt Kessels. En in de tv-reclame spreekt iedereen met dezelfde stem van Ben. (<http://www.ben.nl/commercialb.aspx>) Bekijk ‘m opnieuw want het is de moeite waard: een 3 minuten durend meesterstuk van fotografie, belichting, kleur en dramatische enscenering.

Do Create (boksbal 2007)
producten waar de gebruiker een eigen touch aan kan geven, geïnitieerd door KesselsKramer en Droog

Hans Brinker Budget Hotel (1997)
campagne voor low budget hotel in Amsterdam



In almost every picture (2002-'07)
reeks boeken uit de verzameling ‘vernacular fotografie’ van Erik Kessels ism. Andrea Stultiens, Tyler Whisnand, uitg. KesselsKramer

06

ALEXANDER PECHTOLD
BALKENENDE IV STOPT
HERVORMINGSBELEID!



08

FATMA KOSER KAYA
SCHADUWCOMMISSIE
BAKKER



25

FLORIS NOORDHOFF
OP EIGEN KRACHT VAN ZWARTWERK NAAR WITWERK?

27

WINNIE SORGDRAGER
COLUMN

28

ALEXANDER PECHTOLD
EEN KWESTIE VAN KIEZEN



30

BORIS VAN DER HAM
OVER DE COMMISSIE
ONDERWIJS-
VERNIEUWING

Stilstaan of hervormen?

congres 18/19 april Rotterdam

10 PROGRAMMA VOORJAARSCONGRES **12** SOPHIE IN 'T VELD // EU GEEN BRON VAN ANGST, MAAR VOERTUIG VAN AMBITIE **13** MAARTEN SCHIKKER // WE HEBBEN DE HANDJES IN HET LAND ECHT NODIG **14** HANS ENGELS // EERSTE KAMER WIJST PARLEMENTAIRE MINDERHEIDSENQUÊTE AF **15** EVEN VOORSTELLEN // ROBERT STRIJK **16** OPROEP **20** ALICE JELTES // GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN BLOEMENDAAL **21** ROB WOLTHUIS // FRACTIE ROTTERDAM **22** INTERVIEW JORIS BACKER // PERMANENTE PROGRAMMA COMMISSIE? **24** BIBLIOTHEEK // EIGENLIJK BENT U EEN EUROPEAAN

BESTE DEMOCRAAT,

U heeft op dit moment *de democraat* nieuwe stijl in handen. Wij vonden het passend om in onze klim naar boven het nieuwe optimisme ook te vertalen in een nieuwe stijl van ons verenigingsblad. We hebben er voor gekozen om ambitieuze, creatieve en ondernemende mensen bij *de democraat* te betrekken. Resultaat hiervan leest u in het eerste artikel. Een interview met Erik Kessels die net als wij vertrouwt op de eigen kracht van mensen.

In het kader van de klim, is in februari het Landelijk Bestuur op bezoek geweest bij onze 30 grootste afdelingen. Dat was een hele klus, maar het was vooral inspirerend. We hebben veel mensen ontmoet die, op hun eigen manier, heel mooi vorm geven aan D66 in de praktijk. We hebben veel goede en praktische ideeën opgedaan. Ik ben gesterkt in de overtuiging dat we bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen, in 2010, overal minstens moeten kunnen verdubbelen. Maar ook in het besef dat er nog heel veel werk verzet moet worden. Er zijn veel gemeenten waar het prima gaat en er met veel passie wordt gewerkt aan het in de praktijk brengen van onze ideeën. We zijn ook op plaatsen geweest waar het vuur echt even nieuw leven ingeblazen moet worden. Daar is echt een gezamenlijke inspanning nodig. Het bestuur zegt toe om met name daar een handje te helpen. Ik heb er vertrouwen in dat het ons zal lukken om, met een echte gezamenlijke inspanning, ook daar de boel weer op te bouwen.

Het thema van het voorjaarscongres op 19 april is ‘Stilstaan of hervormen?’ Ons verkiezingsprogramma en de alternatieve begroting die de Tweede Kamerfractie indiende, bevatten een stevige hervormingsagenda. Niet als doel op zich, maar om ook outsiders toegang te bieden tot onze welvaart en deze ook voor toekomstige generaties te behouden. Wie nu angstvallig vasthoudt aan verworven zekerheden is van één ding zeker; namelijk dat we onze zekerheden kwijt zullen raken. De noodzaak van onze plannen wordt steeds breder onderschreven, van planbureaus tot de hoogste ambtenaar op Economische Zaken. Alle reden om deze dus nog eens stevig onder de aandacht te brengen en weer te komen met concrete voorstellen.

De agenda voor het congres vindt u in deze *democraat*. Het wordt een inspirerende dag, met voor ieder wat wils en veel ruimte voor debat. Komen dus! Een neemt u vooral ook iemand mee uit uw omgeving die net lid is geworden of nog een klein zetje nodig heeft om dat te doen.

Met vriendelijke groet,

Ingrid van Engelshoven
Voorzitter van D66



‘De hervormingsagenda van het kabinet Balkenende II is door Balkenende IV abrupt gestopt’, aldus fractievoorzitter Alexander Pechtold over het sociaal-economische beleid van de huidige regeringscoalitie. ‘Het beleid van Balkenende II van loonmatiging, stelselherziening en solide overheidsfinanciën is volledig tot stilstand gekomen. Noodzakelijke maatregelen als de versoepeling van het ontslagrecht en de verhoging van de AOW-leeftijd worden weggeschoven of helemaal niet benoemd.’

DOOR ALEXANDER PECHTOLD

Balkenende IV stopt hervormingsagenda!

‘Donner is niet in dit kabinet gaan zitten om alleen op de winkel te passen. Daar ken ik hem te goed voor. Hij wil noodzakelijke hervormingen tot stand brengen op de arbeidsmarkt. Dus het laatste woord over het ontslagrecht is nog niet gezegd.’ Het bleken profetische woorden te zijn van Pechtold tijdens het interview eind februari met *de democraat*. Nog geen dag later ontstonden weer grote spanningen binnen de coalitie na uitspraken van de minister van Sociale Zaken in dagblad De Pers: de versoepeling van het ontslagrecht is volgens minister Donner nog niet van tafel. Vorig jaar presenteerde hij voorstellen om de ontslagvergoeding te beperken en de procedure om werknemers te ontslaan, te vereenvoudigen. Donner kwam hierover in conflict met de coalitiepartijen PvdA en ChristenUnie en de vakbeweging. We kennen al langer het H-woord (hypotheken), vervolgens kwam het A-woord (AOW) en sinds vorig jaar lijkt een nieuw taboe op het Binnenhof zijn intrede hebben gedaan: het O-woord.

‘Het komt erop neer dat de arbeidsmarkt flexibeler moet worden’

Na intensief beraad binnen het kabinet werd eind vorig jaar een commissie ingesteld onder leiding van TNT topman Peter Bakker, die voor 1 juni advies moet uitbrengen. De commissie heeft niet expliciet de opdracht gekregen om over ontslagrecht te adviseren, maar moet voorstellen doen om de arbeidsparticipatie te verhogen van ruim 70 procent van de beroepsbevolking nu tot

80 procent in 2016. Het advies moet zich ook richten op de kabinetsdoelstelling om 200.000 mensen tot 2011 extra aan het werk te helpen.

‘De instelling van de Commissie Bakker is een typisch voorbeeld van een probleem wegschuiven’, zegt Pechtold. ‘Het toont bij uitstek het gebrek aan politieke daadkracht van dit kabinet. De opdracht van de commissie is vrij breed en wij wachten de uitkomsten in rust en tevredenheid af. Het is niet uitgesloten dat er uiteindelijk een keuze wordt voorgelegd tussen versoepeling van het ontslagrecht en langer doorwerken, en dan wil ik nog wel eens zien hoe de PvdA hiermee zal omgaan.’ De problematiek is voor D66 in ieder geval belangrijk genoeg om een eigen ‘Commissie Bakker’ in te stellen met dezelfde opdracht. Deze commissie staat onder leiding van ex-fractielid Bert Bakker.

SLAPPE WOORDEN

Om de discussie niet te beperken tot het ontslagrecht, wil de partijleider voor het juiste perspectief nadrukkelijk terug naar Balkenende II, toen de regeringscoalitie bestond uit CDA, VVD en D66. ‘We hebben toen stevige hervormingen doorgevoerd om de uit de hand gelopen zorgkosten in te tomen, de sociale uitkeringen binnen de perken te houden en de arbeidsparticipatie te vergroten.’ Concreet doelt Pechtold op de invoering van het nieuwe zorgstelsel, de aanpassing van de WAO, de afschaffing van de VUT en het prepensioen, het schrappen van gesubsidieerde banen en de aanscherping van de WW. ‘Onder Balkenende IV is de hele hervormingsagenda tot stilstand gekomen. We horen slappe woorden over topinkomens, slappe woorden over de vergrijzingsproblematiek, slappe woorden over 200.000 nieuwe banen, laat staan nog iets zinvol over het ontslagrecht. Tiche-

laar, onder druk gezet door de FNV die door de SP wordt gedomineerd, heeft de discussie hierover op een vreselijke manier dicht gegooit. Als het aan ons ligt gaan we door met die zo noodzakelijke hervormingen. En dan beperken we ons niet alleen tot de versoepeling van het ontslagrecht maar trekken we het breder: arbeidsparticipatie. We hebben het ook over de verhoging van de AOW-leeftijd en over het niet-algemeen verbindend verklaren van cao's, die alleen maar leiden tot verstarring op de arbeidsmarkt leiden.

D66 is de enige partij die duidelijk aangeeft welke kant het op moet gaan met de AOW: om deze veilig te stellen zijn er nu maatregelen nodig en stellen wij voor om over de komende 24 jaar de AOW-leeftijd per jaar met een maand te laten toenemen tot 67 jaar. Geen populair standpunt, maar wel bittere noodzaak om deze basisvoorziening voor de oude dag te behouden. Ook moet het fiscaal aantrekkelijk worden om na het 65ste jaar door te blijven werken.’

FLEXIBELER ARBEIDSMARKT

‘Het komt erop neer dat de arbeidsmarkt flexibeler moet worden’, vervolgt Pechtold. ‘Alleen op die wijze creëer je een slagvaardige, innovatieve economie waarbij meer mensen bij het arbeidsproces worden betrokken. Nu worden vooral de belangen van de gevestigde orde behartigd en krijgen nieuwkomers – *outsiders* – te weinig kansen om mee te doen. Wij hebben dan ook een heel scala aan maatregelen voor ogen om veranderingen in die situatie aan te brengen.

Ik noem er een paar: de WW moet gericht zijn op snelle werkhervatting, dus liever een korte en hoge WW dan een lange en lage. Sluit mensen sowieso niet op in hun uitkering, dat is niet sociaal. We moeten blijven stimuleren dat mensen aan werk gaan en dat doe je ook door het verschil in beloning tussen arbeid en niet-arbeid groot genoeg te laten zijn. Uiteraard met instandhouding van het sociale vangnet voor degenen waar geen andere mogelijkheden meer voor zijn.

Maak scholing, coaching, outplacement en loopbaanheroriëntatie fiscaal aantrekkelijk om mensen aan het werk te houden of om ze juist voor te bereiden op andere banen. Ik zie ook wel in dat het werk van een stratenmaker zo zwaar is dat je op je 45ste in dat beroep niet meer doorkan. Maar zorg er dan wel voor dat hij een nieuwe kans krijgt, bijvoorbeeld als conciërge op een school. Daarom is het ook zo belangrijk de werkgelegenheid in lagere inkomenscategorieën te bevorderen door invoering van een inkomensafhankelijke arbeidskorting. Versoepel de werking van de arbeidsmarkt ook door arbeidsovereenkomsten te laten ontbinden zonder tussenkomst van het CWI of de rechter. In combinatie hiermee zijn wij ook sterke voorstanders van een aanzienlijke ontmanteling van het CWI en UWV. Ik krijg vaak kromme tenen van dergelijke zichzelf bedruipende organisaties: veel bureaucratie en nodeloze kostenposten.’

FOTOGRAFIE / HH / HERMAN WOUTERS



SCHADUWCOMMISSIE BAKKER INGESTELD OM DE ECONOMIE TE VERSTERKEN

De D66-Tweede Kamerfractie heeft een eigen commissie-Bakker ingesteld die in juni met een voorstel komt om de arbeidsparticipatie te verhogen. Voorzitter van deze schaduwcommissie is Bert Bakker, oud-Kamerlid van D66. De schaduwcommissie komt als reactie op de commissie 'Arbeidsparticipatie' van het kabinet. Deze commissie staat onder leiding van TNT-topman Peter Bakker. Op 18 maart overhandigde Fatma Koser Kaya de voorzittershamer van de commissie 'Echte arbeidsparticipatie' aan Bert Bakker.

Waarom was het nodig om een eigen commissie Arbeidsparticipatie in te stellen?

Fatma Koser Kaya: 'D66 vreest dat de commissie Arbeidsparticipatie van het kabinet in een houdgreep wordt gehouden door de coalitiepartijen PvdA en ChristenUnie. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat de commissie Bakker met echte oplossingen komt. De sociaal-economische verstarring onder het huidige kabinet leidt tot hoge kosten voor de volgende generatie, op deze manier raakt Nederland écht achterop bij de rest van Europa en andere delen van de wereld'.

‘Vooralsnog weigert het kabinet deze adviezen serieus te nemen’

Wat is de opdracht van onze commissie 'Echte arbeidsparticipatie'?
'Onze schaduwcommissie gaat zich zonder beperkingen met dezelfde opdracht bezig houden als de commissie arbeidspar-

ticipatie van het kabinet, namelijk onderzoeken hoe er meer Nederlanders aan het werk kunnen komen.

Het afgelopen jaar zijn er waarschuwingen afgegeven door het Internationaal Monetair Fonds en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. Zij stellen dat Nederland maatregelen moet nemen om de welvaart voor komende generaties op peil te houden omdat anders de rekening aan hen gepresenteerd gaat worden. Vooralsnog weigert het kabinet deze adviezen serieus te nemen'.

Behoorlijk serieuze waarschuwingen?

'We zijn van mening dat Nederland niet in de achterhoede van Europa moet blijven en zelfbewust noodzakelijke keuzes moet maken. Op dit moment verliest Nederland in Europa terrein op Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië om nog maar niet te spreken over machten als China en India. De globalisering biedt kansen voor ons nageslacht mits er nu actie wordt ondernomen. We vragen het kabinet leiderschap te tonen en de problemen tot een oplossing te brengen'.

De commissie bestaat naast Bert Bakker uit:

Joris Backer voorzitter permanente programmacommissie D66

Rudi Nieuwenhoven medewerker VNO-NCW

Mirjam van Praag hoogleraar Ondernemerschap

Ageeth Telleman medewerker Innovatieplatform

Jack van der Veen hoogleraar Supply Chain Organization

Jan van Walsum bestuurder MKB Nederland

Arjen van Witteloostuijn hoogleraar Economie en Management

Stilstaan of hervormen?

de
democraat

PAGINA

09

VERENIGINGS
KATERN
DEMOCRATEN 66

voorjaarscongres c87
18/19 april 2008
De Doelen, Rotterdam

18 APRIL 2008 VRIJDAG

In een tijd dat Nederland meer stilstaat dan vooruit beweegt zijn wij ervan overtuigd dat Rotterdam, maar ook de rest van Nederland, behoefte heeft aan visie en vitaliteit. D66 Rotterdam organiseert voor u de vrijdagavond voorafgaand aan het congres. Een avond met inhoudelijke discussies, interessante sprekers, muziek en vooral gezelligheid. U bent allen van harte welkom!

18.00 UUR
DINER (kosten voor eigen rekening)
Locatie: Stroom Rotterdam,
Lloydstraat 1, 3024 EA Rotterdam.

20.00 UUR
START AVOND PROGRAMMA
MET ALS THEMA 'VITALITEIT'
Locatie: World Music & Dance Centre
(Rotterdam World Music Academy)
Pieter de Hoochweg 125 3024 BG
Rotterdam Telefoon: 010-2444500.

20.30 UUR
WELKOMSTWOORD
CEMILE SEZER
voorzitter afdeling Rotterdam
Introductie van de gesprekleidster
Sophie in 't Veld

Gespreksronde 1
FYSIEKE INFRASTRUCTUUR
Ir. drs. Hans Smits
president - directeur Havenbedrijf
Rotterdam N.V.
Co-referent: Roger van Boxtel

Gespreksronde 2
ONDERNEMERSCHAP EN INNOVATIE
Prof. Dr. Gerard M.A. van Beynum
ondernemer en hoogleraar industriële
biotechnologie

Gespreksronde 3
CULTUUR
Corry Prinsen
zakelijk directeur Onafhankelijk
Toneel/Opera O.T., voorzitter
directeurenoverleg Rotterdam
Co-referent: Medy van der Laan

tussendoor muzikaal intermezzo

22.00 UUR
FEEST

Aanmelden
Meldt u aan voor het diner en/of
avondprogramma door een e-mail te
sturen naar receptie@d66.nl of door
te bellen naar 070 356 60 66

19 APRIL 2008 ZATERDAG

09.30 UUR
WELKOM DOOR
INGRID VAN ENGELSHOVEN
voorzitter Landelijk Bestuur D66
• benoeming congresvoorzitters
• benoeming stemcommissie
• voorzitter Landelijke Verkiezings-
commissie: toelichting op de
procedures voor de te houden
verkiezingen

09.45 UUR
FINANCIËN & ORGANISATIE
• jaarrekening 2007
• contributieregeling 2009
• afdrachtregeling afdelingen en regio's
2009
• profielen lijsttrekker en leden
Eurofractie

10.10 UUR
ALGEMENE ORGANISATORISCHE
MOTIES

10.40 UUR
PRESENTATIE KANDIDATEN
VOOR BESTUREN EN COMMISSIES
Demonstratie e-voting

11.00 UUR
POLITIEK VRAGENUUR*
Stel uw vraag aan de leden van het
Landelijk Bestuur, de Tweede en
Eerste Kamerfractie en de Eurofractie

11.30 UUR
BERNARD WIENTJES
voorzitter Vereniging VNO-NCW

12.00 UUR
LUNCH
BV-jaarvergadering

12.45 UUR
FRINGEMEETINGS
(zie thema's meetings onder aan pagina)

Sluiting stembussen om 14.00 uur

14.00 UUR
INGRID VAN ENGELSHOVEN
voorzitter Landelijk Bestuur

14.15 UUR
PLENAIRE INTERACTIEVE
TERUGKOPPELING PERMANENTE
PROGRAMMACOMMISSIE
1e richtingwijzer

15.00 UUR
ALGEMENE POLITIEKE MOTIES
EN ACTUELE POLITIEKE MOTIES

16.00 UUR
GERARD SCHOUW
fractievoorzitter Eerste Kamer

16.15 UUR
UITSLAGEN VERKIEZINGEN
besturen en commissies

16.30 UUR
ALEXANDER PECHTOLD
fractievoorzitter Tweede Kamer

17.00 UUR
AFTERPARTY

* Uw vragen aan de fractieleden kunt u voorafgaand aan het congres mailen naar:
G.brunsveld@d66.nl

FRINGEMEETING ONDERWIJS
Hoe ontwikkelt het brein van kinderen zich? Wat voor verantwoordelijkheden kunnen kinderbreinen aan? Hierover worden enkele korte colleges gegeven door verscheidene wetenschappers. Tweede Kamerlid Boris van der Ham kijkt naar de consequenties voor de mogelijkheden van en voor het onderwijs. Hij plaatst deze conclusies in het licht van de uitkomsten van de commissie Dijsselbloem over stelselwijzigingen in het Nederlandse onderwijs, waarin hij zitting had.

FRINGEMEETING ARBEIDSPARTICIPATIE
D66 is niet de enige organisatie die zich druk maakt over arbeidsparticipatie en de arbeidsmarkt. In een 'Rondom Tien'-achtige setting zullen opiniemakers en vertegenwoordigers van denktanks, netwerk- en belangenorganisaties en/of ngo's met elkaar in gesprek treden over wenselijkheid en haalbaarheid, over pijnpunten en oplossingen. Het aanwezige publiek zal hierin ook door de gespreksleider betrokken worden.

FRINGEMEETING PERSOONLIJKE VRIJHEDEN
D66 werpt zich op als hoeder van de privacy. Onze persoonlijke vrijheden komen steeds meer in het gedrang. Denk aan de vrijheid van vereniging (steeds meer samenscholingsverboden) en meningsuiting (weigering van musea om kunst te tonen). In een paneldebat zullen de Jonge Democraten dit agenderen en aantonen wat D66 er publicitair uit kan halen. Het panel bestaat zowel uit politici als wetenschappers die eveneens het debat met het publiek aan zullen gaan.

voorjaarscongres c87
18/19 april 2008
De Doelen, Rotterdam

EU geen bron van angst, maar voertuig van ambitie

Met de discussie rondom de ‘gratis’ schoolboeken werd opnieuw duidelijk hoe diep de reflex zit om in moeilijke tijden de schuld in Brussel neer te leggen. Ondanks de belofte van Timmermans om eerlijk te communiceren over Europa, was het kabinet er als de kippen bij om zijn eigen straatje schoon te vegen en de aanbestedingsregels de schuld te geven voor het niet halen van hun eigen onrealistische planning.

De SP in het Europees Parlement zag haar kans schoon en vroeg de Europese Commissie ‘de keuzevrijheid van scholen te herstellen’ en stelde dat aanbestedingen ‘bureaucratisch zijn en handen vol geld kosten’. Ik ga niet ontkennen dat scholen opgezaaid zijn met een onmogelijke opgave. Echter niet door Brussel, maar door Den Haag. De maatregel was nu eenmaal niet bedoeld als een onderwijsverbetering, maar als koopkrachtmateel. De onmogelijke opgave is dus ontstaan omdat scholen de verantwoordelijkheid kregen voor inkomenspolitiek en niet omdat ze zich aan de aanbestedingsregels moeten houden.

Met de kritiek op de aanbestedingsregels wekt de SP de indruk van de regels af te willen. En dat terwijl ze nog geen half jaar geleden met een zelfde enthousiasme die aanbestedingsregels omarmde. Het was de SP die, nadat minister Bert Koenders (PvdA) de manifestatie op Schokland onderhands gegund had aan een bureau dat werd geleid door twee PvdA'ers, er bij het kabinet op aandrong zich te houden aan de aanbestedingsregels. De socialisten stelden terecht dat door een onderhandse aanbesteding andere bedrijven ‘geen eerlijke kans’ maken. Dat is nou precies de kern van de Europese aanbestedingsregels.

Vanuit het perspectief van de belastingbetaler betekent een eerlijke kans voor elk bedrijf om naar een opdracht van de overheid te dingen vooral een effectieve en efficiënte besteding van belastinggeld. Door de bouwfraude werd voor het grote publiek duidelijk tot wat voor verspillende onderhandse gunning van overheidsopdrachten kan leiden. Het kostte de overheid en dus de belastingbetaler miljarden.

Er zijn geen macrocijfers bekend van het effect van aanbesteden, maar het microniveau levert een duidelijk beeld op. De gemeente Maastricht besteedde vorig jaar de afvalverwerking uit en bespaart zo 890.000 euro. De gemeente Utrecht bespaart door aanbesteding 170.000 euro op haar energiekosten. En dat zijn slechts willekeurige voorbeelden. Aanbestedingen zorgen dus niet alleen voor een eerlijkere markt, maar ook voor een effectiever en efficiënter gebruik van belastinggeld.

De vraag is dus of het kabinet en de SP werkelijk van de aanbestedingsregels af willen of dat zij de EU een goede zondebok vinden. Vooralsnog kunnen wij alleen maar concluderen dat dit laatste het geval is. Opnieuw voeden politici de gedachte dat de EU Nederland geld kost en dat zij de enigen zijn die mensen tegen het grote Europa kunnen beschermen. Dat is ernstig.

De Europese markt heeft een enorme economische potentie voor Nederland. Nu al gaat meer dan 70% van onze export naar andere EU-landen. Door een verdere harmonisatie van de interne markt, kunnen we onze export sterk vergroten. De dienstensector – onze belangrijkste sector – kan tot 60% groeien door een verdere marktintegratie. Politici moeten de bevolking dan ook niet voeden met angst, maar burgers zelfbewust en zelfstandig maken. Als Nederland uit zijn schulp kruipt en doortastend handelt, kan de Randstad uitgroeien tot de economische en culturele hoofdstad van Noord-West Europa. Een verdere Europese integratie is daarvoor een onmisbare voorwaarde. De EU moet daarom geen bron van angst zijn, maar een voertuig van ambitie.

‘We hebben de handjes in het land echt nodig’

Zaterdag 2 februari, half tien 's ochtends, en een rij op het Binnenhof: geen crisis, geen staatsbezoek, maar gewoon een nieuweledendag van D66. Ongeveer 180 mensen – van het Drentse Tynaarlo tot aan Breda – waren tijdig opgestaan om naar Den Haag af te reizen, terwijl nog een behoorlijk aantal teleurgestelden geduld moet hebben tot de volgende nieuweledendag op 30 mei.

Ongetwijfeld de meesten van dit gezelschap zullen voor het eerst zijn aangesproken met ‘Democraten!’. ‘Zo beginnen we altijd’, aldus fractievoorzitter Alexander Pechtold in zijn welkomstpraatje in de Oude Zaal van de Tweede Kamer. Volgens Pechtold bedraagt het aantal nieuwe leden wekelijks minimaal 25, terwijl het aantal opzeggingen op één hand te tellen is. Partijvoorzitter Ingrid van Engelshoven brak een lans voor de praktische zeggenschap, op bredere schaal. Volgens haar gaat het bij D66 niet alleen om de gekozen burgemeester, maar ook om inspraak van de (ex)werknemer in het pensioenfonds, van de patiënt in het zorgstelsel, van de ouders op school. Beiden benadrukten het grote belang van de afdelingen. ‘We hebben behoorlijk wat kaalslag gehad, met name bij de afdelingen, regio's, raadsleden en statenleden. ‘We hebben de handjes in het land echt nodig’, zei Van Engelshoven. In het daarop volgende levendige, interactieve debat voegden zich de fractieleden Boris van der Ham en Fatma Koser Kaya bij de vorige sprekers. Natuurlijk hield het onderwijs de gemoederen onder de nieuwe leden flink bezig, maar ook actuele zaken als het burgemeestersreferendum in Eindhoven en de militaire aanwezigheid in Uruzgan. En wat te denken van het spanningveld tussen ‘natte voeten’ en economische ontwikkeling?

EERST DENKEN DAN DOEN

Nieuwkomer Martin Pot (43 jaar) uit Berkel en Rodenrijs werd gedurende het debat ervan overtuigd dat zijn eigen standpunt vaak overeenkomt met dat van D66. Voor hem de reden om ‘niet langer in de luie stoel te blijven zitten en echt wat te doen voor de partij waar ik me thuis kan voelen.’ Tijdens de dag kwam hij twee eveneens nieuwe partijleden uit de jonge fusiegemeente Lansingerland tegen, waartoe Berkel en Rodenrijs behoort. Een gemeente met ruim 48.000 inwoners, maar helaas geen D66 afdeling. Alle reden voor hen om de koppen bij elkaar te gaan steken en tot de broodnodige ‘handjes in het land’ te gaan horen. Het spreekt Pot aan dat D66 eerst nadenkt en vervolgens iets doet. In zijn ogen gaat de partij verantwoordelijk met haar positie om. ‘Wat mij stoort is dat door een dergelijke genuanceerde opstelling het profileren van de partij wel moeilijk wordt in het huidige tijdsgewricht.’ Mathijs Slingerland uit Haaksbergen (19 jaar) is het helemaal met Martin Pot eens: ‘Eerst nadenken voordat je iets zegt. Juist in deze tijd valt dat des te meer op.’ Hij is lid geworden omdat D66 een goede balans aanbrengt tussen economie en milieu, en de vrijheid van mensen centraal stelt. Op de vraag wat hij verwacht van D66 antwoordt hij zonder blikken of blozen: ‘Meer zetels, op alle niveaus.’ Volgens Mathijs verdient D66 dat ook, omdat ‘zij problemen aankaart en oplost, waar de andere partijen voor wegduiken, zoals onderwijs en asielzoekers.’

‘Eerste Kamer wijst parlementaire minderheidsenquête af’

Op 5 februari nam de Eerste Kamer een initiatiefvoorstel tot aanpassing van de Wet op de parlementaire enquête aan. Deze wet geeft meer bevoegdheden aan de enquête-commissie, zoals het vorderen van schriftelijke inlichtingen, het (geclausuleerd) betreden van woningen en de mogelijkheid om dwangsom en politiedwang in te zetten. Daarnaast kunnen getuigen en deskundigen die verplicht moeten meewerken aan een onderzoek, rekenen op betere bescherming en vindt er een aanscherping plaats van de regeling over de openbaarheid van stukken en van een regeling over de samenloop met andere (strafrechtelijke) onderzoeken.

Op zichzelf een verbetering wat mij betreft. De parlementaire enquête is belangrijk voor de werking van onze parlementaire democratie. Dat heeft de jongste onderwijs-enquête weer bewezen. Dit instrument stimuleert een meer onthechte controlerende rol van de Tweede Kamer. Wel moeten we oppassen dat enquêtes niet in parlementaire strafrechtelijke tribunalen ontaarden. Een politiek controlemiddel kun je niet op één lijn stellen met een strafrechtelijk onderzoek naar de objectieve waarheid of schuldige. Parlementaire waarheidsvinding is geen doel op zichzelf, maar een noodzakelijke voorfase om feiten zo goed mogelijk vast te stellen. In dat licht staat ook het opleggen van verplichtingen en het toepassen van dwangmiddelen. De rechtspositie van getuigen en andere betrokkenen in een enquête moeten we dan ook anders – dat wil zeggen met het oog op het specifieke doel van een enquête en in relatie tot de bijzondere positie van het parlement – wegen. Zo is er geen reden voor een bijzondere verschoningsrechten of strafrechtelijke immuniteit.

POLITIEK STRIJDMIDDEL

Helaas is de vraag naar de instelling van een enquête op basis van een besluit van een minderheid van de Kamer blijven liggen. Daar is immers een grondwetswijziging voor nodig en dan weten we het wel. Toch is het een principiële vraag of het feit, dat met een parlementaire enquête ook inlichtingen kunnen worden verkregen buiten de regering om rechtvaardigt, dat uitsluitend een kamermeerderheid daartoe kan besluiten. De Eerste Kamer vreest in meerderheid dat de inbreuken op de privacy van de burger in aantal en hevigheid zullen toenemen en dat oppositiefracties van het enquêterecht een politiek strijdmiddel zullen maken. Maar een te grote aantasting van de persoonlijke levenssfeer van burgers is volgens mij niet zozeer afhankelijk van de wijze van besluitvorming over het instellen van een enquête, als wel van de kwaliteit en toepassing van op dit punt relevante wettelijke waarborgen.

Vergeten wordt ook dat de minderheidsenquête kan bijdragen aan een versterking van de parlementaire democratie. Max Weber wees al op het belang van een optimaal van instrumenten voorziene oppositie voor de ontwikkeling van een kritische volksvertegenwoordiging. En de kwaliteit van een democratie wordt in theorie ook afgemeten aan de wijze waarop met parlementaire minderheden wordt omgegaan. Maar van de nu regerende coalitie, die de macht van politieke partijen ziet als dragers van het parlementaire stelsel, hoeven wij voor een modernisering van de democratie geen initiatieven te verwachten.

A black and white portrait of Robert Strijk, a middle-aged man with short hair, wearing a suit and tie, looking directly at the camera with a slight smile.

ROBERT STRIJK DIRECTEUR LANDELIJK BUREAU D66

Mijn naam is Robert Strijk en ik ben sinds 1 februari dit jaar werkzaam als directeur op het Landelijk Bureau van D66.

Tot eind januari werkte ik in Leiden als Centrummanager. Een buitengewoon leuke baan, waar ik met concrete projecten de samenwerking tussen Gemeente en ondernemers mocht verbeteren. Je kan dan denken aan gemeenschappelijke afspraken over gevelreclame of collectieve winkelgebiedontzegging, maar ook citymarketing en het organiseren van evenementen. Daarvoor was ik directeur bij een middelgroot bedrijf.

Op het Landelijk Bureau werken momenteel 14 mensen en nog enkele enthousiaste stagiaires. Veel van de mensen werken parttime, zodat het om 9 formatieplaatsten gaat. Aan dit team de taak om bestuur, afdelingen en fractie te ondersteunen bij de klim naar boven. Dat begint natuurlijk met een actuele

en juiste ledenadministratie, maar richt zich ook op ledenwerving, de organisatie van het congres of ondersteuning bij het organiseren van opleidingen, debatten en de programmacommissie e.a. Ik kom in een ontzettend leuke tijd binnen. Er schrijven zich nu wekelijks ruim 30 nieuwe leden in, er wordt met groot enthousiasme gewerkt aan nieuwe flyers en brochures en zoals u kunt zien is ook de Democraat grondig op de schop gegaan.

In mijn vorige functies onderhield ik altijd veel contact met mensen buiten de organisatie. Dat is ook mijn streven voor het Landelijk Bureau. Veel contact met de leden en bestuurders en andere belanghebbenden. Aarzel dus niet om bij vragen of opmerkingen te bellen met het Landelijk Bureau. Mijn email adres is r.strijk@d66.nl.

Ik ontmoet u graag tijdens het voorjaarscongres op 19 april.



PAGINA

16

INTERNET: DEEL JE KENNIS OP PLEIN66.NL

WAT IS PLEIN66?

Plein66 werkt als een digitale knipselmap. Altijd en overal kunt u Plein66 raadplegen en uw eigen digitale archief openen. 'Knipsels', dat kunnen zijn: digitale documenten en websites. Deze knipsels zijn (als u wilt) in te zien door andere bezoekers, u kunt op elkaars toevoegingen reageren en met elkaar in contact treden. Op Plein66 kunt u uw eigen (computer-)werkzaamheden structureren en kennis delen met partijgenoten.

Op dit virtuele plein bouwt u aan de hand van trefwoorden en een omschrijving van uzelf een eigen profiel op. Op deze manier wordt kennisuitwisseling tussen de leden van D66 vergemakkelijkt.

WAAROM IS PLEIN66 HANDIG?

- Met behulp van Plein66 vindt u altijd en overal uw favoriete websites en documenten terug, ongeacht de lokatie.
- Door trefwoorden en een toelichting toe te voegen aan websites en documenten is het gemakkelijk om informatie terug te vinden. Hierdoor vergeet u nooit meer waarom u een website of document hebt opgeslagen.
- Op Plein66 vindt u informatie en kennis die andere mensen hebben achtergelaten. Op deze manier worden de grenzeloze dieptes van het internet door andere mensen voor u in kaart gebracht en gerubriceerd.
- Op Plein66 komt u in aanraking met partijleden op basis van hun expertise.
- U kunt een eigen Plein66-groep aan maken, besloten of publiek, om zo sites en documenten te delen met bijvoorbeeld mensen van uw eigen afdeling.

DIRECT AAN DE SLAG!

Ga naar www.plein66.nl. Om webpagina's en documenten te kunnen opslaan moet u eerst een eigen profiel aanmaken. Mocht u vragen hebben, stuur dan een bericht naar kenniscentrum@d66.nl

EUROPA: VRIJWILLIGERS EN GELD HARD NODIG

VRIJWILLIGER WORDEN VOOR EUROPA

Wilt u helpen met de campagne voor de Europese verkiezingen en heeft u ervaringen met het maken van filmpjes of website's, bent u goed in vormgeven, sterk in het schrijven van teksten of heb je een vlotte babbel voor op de markt, meldt u dan aan als vrijwilliger voor Europa. Aanmelden kan door een mail te sturen aan f.graeper@d66.nl

EUROPA IN UW MAILBOX

Bent u benieuwd wat D66 in Europa doet? Wilt u op de hoogte blijven van de werkzaamheden van Sophie in 't Veld? Of blijft u graag op de hoogte van waar u Sophie in 't Veld kunt ontmoeten? Meld u dan aan voor haar nieuwsbrief. Dit kan op www.sophieintveld.eu of door een mail te sturen aan f.graeper@d66.nl

BIJDRAGE LEVEREN AAN EUROPA

D66 en Europa horen bij elkaar. Ook u kunt daar een bijdrage aan leveren. Voor een goede campagne voor de Europese verkiezingen is geld nodig. Alle beetjes helpen hierbij. Stort daarom nu uw bijdrage op postbankrekening 1.000.000 t.n.v. Campagnefonds D66

VOORAANMELDING KANDIDATEN WATERSCHAPS VERKIEZINGEN

D66 ondersteunt bij de Waterschapsverkiezingen de groenblauwe groepering 'Water Natuurlijk'. Hiermee willen wij voor potentiële D66 waterschapsbestuurders een reële kans creëren op een zetel. Op zaterdag 26 januari was de startmanifestatie van Water Natuurlijk. De aftrap werd gegeven door Jan Terlouw. Hij zal zich de komende maanden inzetten voor Water Natuurlijk. Water Natuurlijk is een stichting die wordt ondersteund door de Provinciale Milieufederaties, Vereniging Natuurmonumenten, Sportvisserij Nederland, Stichting Reinwater, de Waddenvereniging, Stichting de Noordzee en de Nederlandse Onderwatersportbond. In veel provincies steunen ook de Provinciale Landschappen, Landschapsbeheer en het IVN de totstandkoming van Water Natuurlijk. Daarnaast zijn er nog een aantal organisaties die niet actief aan de organisatie deelnemen, maar wel hun steun voor Water Natuurlijk hebben uitgesproken.

D66 en GroenLinks maken formeel geen deel uit van de oprichters, die geen politieke kleur aan de groepering willen verbinden. D66 leden kunnen zich echter wel aanmelden bij de verschillende kandidatencommissies om op die manier mee te doen aan de verkiezingen. Ook wil D66 mensen aanleveren voor diverse bestuursfuncties binnen Water Natuurlijk.

Meer informatie is te vinden op www.waternatuurlijk.nl. Hier staan ook de contactpersonen van de verschillende waterschappen op een rij. Of neem contact op met het Landelijk Bureau D66, Lars Nanninga: l.nanninga@d66.nl, tel. 070 356 60 66

30 MEI: KENNISMAKEN MET D66 IN DE EERSTE KAMER

In februari was de Tweede Kamer het toneel voor een drukbezochte nieuweledendag. Op vrijdag 30 mei zet de Eerste Kamer haar deuren open voor iedereen die kort geleden lid is geworden van D66. Ga in debat met D66 prominenten, ontmoet andere leden en haal meer uit je lidmaatschap! Ook belangstellenden en potentiële nieuwe leden zijn van harte welkom.

PROGRAMMA (onder voorbehoud)

15.00 / 15.15 UUR
ONTVANGST MET KOFFIE
IN DE ROOKSALON

15.15 / 17.15 UUR
DISCUSSIEBIJEENKOMST
IN DE EERSTE KAMER
Gerard Schouw voorz. Eerste Kamerfractie
Hans Engels lid Eerste Kamerfractie
Ingrid van Engelshoven partijvoorzitter
Boris van der Ham lid Tweede Kamerfractie

17.15 / 17.30 UUR
RONDLEIDING
DOOR HET EERSTE KAMERGEBOUW

17.30 / 18.00 UUR
BORREL

De nieuweledendag vindt plaats in het gebouw van de Eerste Kamer, Binnenhof 22 en kost €10,- per persoon (inclusief borrel). Er is plaats voor 100 mensen.

U kunt zich aanmelden op www.d66.nl via de button rechts op de website. Vragen? Neem contact op met het Landelijk Bureau D66, Lars Nanninga: e-mail l.nanninga@d66.nl, tel. 070 356 60 66.



PAGINA

17

HANDIGE TIP: BESLOTEN WEBSITE VOOR D66'ERS

Een besloten website voor jou alleen. Hier kun je jouw eigen lidmaatschapsgegevens beheren. Zo kun je bijvoorbeeld de bij ons geregistreerde gegevens controleren, maar ook adreswijzigingen doorgeven of veranderen op welk adres je de D66 e-mail wilt ontvangen.

Deze mogelijkheden zijn pas een eerste stap op weg naar meer maatwerk en dienstverlening. Binnenkort kunnen D66'ers bij interne verkiezingen via intranet stemmen. Zo kunnen we heel gemakkelijk en snel onze eigen referenda organiseren. Bestuurders kunnen hier straks reglementen en tips en trucs downloaden. Maar er gloort nog meer aan de horizon. Wat te denken van een kennis- en kundebestand (veel genoemd) waarbij mensen elkaar op bepaalde interesses of expertises kunnen vinden of van het beheren van je eigen abonnementen op specialistische nieuwsbrieven of discussiegroepen? Met de bescheiden start van dit intranet maken we hiervoor de eerste noodzakelijke stap.

EERSTE KEER INLOGGEN

Om voor de eerste keer gebruik te kunnen maken van het D66 intranet heb je alleen je lidmaatschapsnummer nodig. Dat vind je op de adreswikkkel van de Democraat of op de uitnodiging voor de congressen. In noodgevallen kun je bellen naar de ledenadministratie (070 – 3566066).

Surf naar <http://intranet.d66.nl>. Klik op de link 'Eerste keer inloggen' (in de linker marge van de pagina). Dan opent een nieuw scherm waarin je lidnummer gevraagd wordt. Vul je lidnummer in en klik op 'verstuur'. Het wachtwoord wordt vervolgens automatisch verstuurd naar jouw e-mailadres zoals dat in de ledenadministratie geregistreerd staat (dit kan een paar minuten duren).

Haal je mail op en ga vervolgens met je nieuwe wachtwoord terug naar de homepage van het intranet (<http://intranet.d66.nl>). In de linkermarge zie je twee invulvakjes. Vul nu je lidnummer in het bovenste vakje en je nieuw verkregen wachtwoord in het onderste vakje in, klik op 'log in' en je bent binnen! Loop gerust even door de site heen.

VERVOLGINLOGGEN

Met het verkregen wachtwoord en je lidmaatschapsnummer kun je nu voortaan inloggen. Maar voor het gemak kun je het wachtwoord dat je van ons hebt gekregen omzetten in een eigen, beter te onthouden wachtwoord. Dit doe je op de pagina 'uw gegevens' van het intranet, op het tabblad 'wachtwoord wijzigen'.

Omdat we weten dat ook veel mensen hun lidmaatschapsnummer niet altijd paraat hebben kun je bij het vervolgenloggen op de plaats van je lidmaatschapsnummer ook gewoon het e-mailadres invullen dat bij ons geregistreerd staat. Maar let op: de eerste keer dat je inlogt kun je je emailadres nog niet gebruiken, dan heb je echt je lidmaatschapsnummer nodig!

We hopen je met dit intranet beter van dienst te kunnen zijn. Succes bij het inloggen! (Voor vragen kun je terecht op de ledenadministratie tel 070 – 3566066)

HANDIGE TIP VOOR BESTUURSLEDEN VAN EEN AFDELING OF REGIO

Als bestuursleden van een afdeling of regio inloggen op intranet krijgen zij ook inzicht in de leden van hun afdeling of regio. Je treft de NAW gegevens van al die leden keurig in een Excel spreadsheet. Makkelijk om te mailen of een samenvoegbestand mee te maken.

Het werkt heel simpel. Probeer het eens!

VRIJWILLIGERS GEZOCHT VOORJAARS CONGRES

Het Landelijk Bureau zoekt vrijwilligers die op zaterdag 19 april willen helpen bij de organisatie van het voorjaarscongres. Wilt u een leuke dag meemaken en het congres ook eens van de andere kant zien, bel dan op werkdagen met Tina Schulte op 070 3566031 of stuur een mail naar t.schulte@d66.nl

FACTS & FIGURES 2008 PERSONALIA NIEUWE LEDEN

PERSONALIA

Robert Strijk is sinds 1 februari directeur van het Landelijk Bureau D66.

Paul de Winter is sinds 1 januari 2008 geen waarnemend burgemeester meer van Zijpe.

Francisca Ravestein is sinds 9 januari 2008 burgemeester van Opsterland.

Han van Leeuwen is geen waarnemend burgemeester meer van Bennebroek; hij is op 17 januari 2008 geïnstalleerd als burgemeester van Beverwijk.

Joan de Zwart-Bloch wordt op 1 april 2008 geïnstalleerd als burgemeester van Blaricum.

NIEUWE LEDEN 2008

Het gaat goed met D66 en dat merken we op het Landelijk Bureau aan de grote toestroom van nieuwe leden.

Het is geweldig dat de inspanning van alle D66'ers tot zoveel nieuwe enthousiaste leden leidt.

388 nieuwe leden t/m 1 maart

49 proefleden (13%)
117 combi leden (30%)
222 D66 leden (57%)

De top 10 snelst groeiende afdelingen is:

01. AMSTERDAM
02. DEN HAAG
03. UTRECHT
04. NIJMEGEN
05. ROTTERDAM
06. GRONINGEN
07. LEIDEN
08. MAASTRICHT
09. TILBURG
10. AMSTELVEEN

Relatief gezien groeien Maastricht en Nijmegen het snelst.

Gemeenteraadsverkiezingen Bloemendaal

Bloemendaal fuseert op 1 januari 2009 met Bennebroek. Dat betekent dat we hier 19 november dit jaar al weer gemeenteraadsverkiezingen hebben. Eigenlijk een beetje te vroeg voor ons, maar gelukkig we hebben al weer een aantal enthousiaste leden gevonden die de campagne en de andere zaken rond de verkiezingen willen ondersteunen.

In 2006 deed D66 Bloemendaal voor het eerst na lange tijd weer zelfstandig mee aan de gemeenteraadsverkiezingen. Ruim dertig jaar geleden had D66 samen met toen de PPR en de PSP (later GroenLinks) een samenwerkingsverband Progressief Bloemendaal gevormd. De partij ontwikkelde zich tot een lokale partij en had veel leden die landelijk niet aan een politieke partij waren verbonden. In 1994 ging GroenLinks alleen verder. D66 bleef functioneren binnen Progressief Bloemendaal, maar de partij veranderde: het was geen samenwerkingsverband meer, maar ook geen zuiver lokale partij. In 2006 besloot Progressief Bloemendaal zichzelf op te heffen en ging D66 zelfstandig verder.

OP EIGEN BENEN

Progressief Bloemendaal gold altijd als de partij die met name stond voor het behoud van het bijzondere karakter van de gemeente op het gebied van natuur en bebouwing en voor het vroegtijdig betrekken van de bevolking bij de gemeentelijke plannen. Dit beleid zette D66 uiteraard voort. Met hulp van het Landelijk Bureau kwam er op korte termijn een stel enthousiaste leden bij elkaar en tegen de landelijke trend in wisten we een zetel te veroveren.

EIGENZINNIG

De fractie bestaat uit één raadslid, maar wordt aangevuld met twee schaduwraadsleden, een steunfractielid en een fractieassistent. In totaal dus een grote enthousiaste fractie die het raadslid veel ondersteuning en inspiratie biedt. We hebben met ons raadslid de afgelopen jaren toch een paar goede dingen bereikt. Soms zijn we groener dan Groen Links, roder dan de PvdA en liberaler dan de VVD. We merken ook onder de inwoners dat de bijdrage van D66 wordt gewaardeerd. Mensen zien dat D66 gewoon een goede partij is. De afgelopen twee jaar is het ledenaantal gestegen en we hebben in totaal nu ruim veertig leden. Een mooi resultaat!

SCHERP

De belangrijkste dossiers in Bloemendaal betreffen de ruimtelijke ordening, verkeer en de inspraak. D66 draagt een genuanceerd standpunt uit over de ruimtelijke ordening en houdt er toezicht op dat er goed met de inspraak van bewoners wordt omgegaan. Andere partijen klagen wel eens over lastige insprekers, maar D66 is juist blij met lastige insprekers, die houden je scherp. Natuurlijk hebben we hier ook de motie over de huwelijkssluiting tussen mensen van hetzelfde geslacht op de agenda gezet en de motie werd aangenomen. Dus ambtenaren in Bloemendaal kunnen dat niet weigeren.

We organiseren minstens twee ledenvergaderingen per jaar waar we de belangrijkste onderwerpen bespreken die in Bloemendaal spelen. Zo krijgt de fractie ook inspiratie vanuit de achterban en dat leidt tot doordachte en gedragen standpunten. We hebben volop vertrouwen in een mooie verkiezingsuitslag!



FRACTIE ROTTERDAM

Voor de Rotterdamse fractie is de afgelopen maanden een turbulente tijd geweest. Het vertrek van fractievoorzitter Christian van den Berg en de daaropvolgende start met een nieuw team betekende dat er met man en macht gewerkt moest worden om door te gaan met het D66 geluid te laten klinken in de Gemeenteraad van Rotterdam. Gelukkig lukt dat goed.

We slagen erin om een dusdanig geluid te laten horen, dat we structureel media-aandacht genereren en daarmee de Rotterdammers kennis geven van onze standpunten. Salima Belhaj, de nieuwe fractievoorzitter is al enige jaren op allerlei niveaus actief voor D66 en tevens volwassen geworden in de Rotterdamse D66 politiek. Door heldere en duidelijke politiek te bedrijven realiseert zij dat de Rotterdammer werkelijk centraal komt te staan. Ook nieuw zijn onze twee nieuwe burgerleden. Kees van Loon, een gedreven realistische idealist, is jarenlang actief voor D66 en heeft met name expertise op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid. Brenda Dirkse is voormalig voorzitter van de Rotterdamse Jongerenraad, geboren en getogen Rotterdammer en heeft een buitengewone interesse voor cultuur en jeugd in Rotterdam. Zij is een echte doorzetter en heeft veel passie voor de politiek.

MEER ZETELS

Het is een zware klus om als eenmansfractie te functioneren, maar gelukkig zijn er veel mensen die door de oren en ogen open houden en goed meedenken en -werken. Zodoende weten we vanuit de fractie wat er leeft in de stad. Daarnaast hebben we veel leden en mensen die veel sympathie voor D66 hebben, dus al met al zijn we zo groot als we zelf willen en nooit te klein om groot-

ste zaken te realiseren. Het is onze opdracht om na de verkiezingen terug te keren met meer zetels. Dat vergt een grote inspanning, maar geeft ons tegelijk een groot doel om naartoe te werken.

Rotterdam is op allerlei gebieden volop in ontwikkeling. De haven breidt zich steeds verder uit, met de aanleg van de Tweede Maasvlakte zal nog dit jaar worden begonnen. Het knibbelen aan groen en de verslechtering van de lucht- en waterkwaliteit zijn punten waarvoor wij consequent aandacht blijven vragen. Ook repressief beleid in de vorm van cameratoezicht, preventief fouilleren en huisbezoeken door de Sociale Dienst blijven wij kritisch volgen. Daarmee profileert D66 zich duidelijk ten opzichte van andere partijen in Rotterdam.

EIGEN WEG

Volgens ons biedt Rotterdam als tweede stad van Nederland aan een ieder de mogelijkheid om succesvol te zijn. Tevens zien wij die mogelijkheden hier ook voor D66. De landelijke peilingen geven ons daarnaast ook vertrouwen om de komende twee jaar die mogelijkheden te blijven benutten en met de verkiezingen weer te groeien. Wij zien de komende periode met vertrouwen tegemoet en verwelkomen iedereen graag tijdens het landelijke congres op zaterdag 19 april in De Doelen te Rotterdam.

De Rotterdamse D66 fractie in de binnentuin van het stadhuis.

V.l.n.r.

Christine Madern

fractiemedewerker

Kees van Loon

burgerlid

Salima Belhaj

fractievoorzitter

Brenda Dirkse

burgerlid

Rob Wolthuis

fractiemedewerker

Permanente Programma Commissie?

INTERVIEW **JORIS BACKER**

Hoe is de commissie haar werkzaamheden gestart?

Toen de programmacommissie in 2005 haar werkzaamheden aanving moesten we echt vanaf nul beginnen. Voordat we goed en wel begonnen waren, werden de Tweede Kamer verkiezingen vervroegd van het voorjaar 2007 naar november 2006. Iedereen zal zich de reden van de vervroegde verkiezingen nog herinneren: de val van het kabinet over de kwestie Hirshi Ali. Alhoewel we in een korte tijd veel werk moesten verzetten, is het ons toch gelukt om een goed verkiezingsprogramma neer te zetten. We hebben toen wel na afloop tegen elkaar gezegd: laten we het de volgende keer anders doen.

Hoe anders?

Ik heb het Landelijk Bestuur (LB) in overweging gegeven om twee gedachten te combineren. Enerzijds bestond (en bestaat) er in de partij dringend behoefte aan een ‘ankerpunt’ voor het inhoudelijke debat. Dat is ook geconstateerd in Klaar voor de Klim en het Rapport-Groenman. Anderzijds had ik zelf ook het gevoel dat er in ons programma nog meer inhoudelijke verdieping kon worden aangebracht. Daar heeft ook de Tweede Kamerfractie behoefte aan.

We kunnen onze tijd deze oppositieperiode goed gebruiken om aan onze inhoudelijke verdieping te werken, zodat we tijdig voor-

bereid zijn op de volgende verkiezingen. Uit deze gedachtewisseling is de instelling van een Permanente Programma Commissie voortgekomen.

Wie is de permanente programma commissie, en wat doet zij eigenlijk?

Naast mezelf als voorzitter, bestaat de PPC uit Frank van Mil, senior medewerker van het Kenniscentrum en Ad van Vugt, Algemeen Coördinator. Op basis van het werkprogramma, dat we met het LB en het Kenniscentrum afstemmen, zoeken we voor projecten experts binnen en buiten de partij die kennis en kunde aan onze projecten willen en kunnen bijdragen. Het eerste project (Panel1) gaat om de verdieping van de eerste richtingwijzer (‘Vertrouw op de eigen kracht van mensen’). Wij zijn nu een concepttekst aan het schrijven. Deze tekst is het resultaat van een web-discussie op Plein66 en een bijeenkomst met wetenschappers, andere experts en ook politici in Utrecht. We hebben deze experts de vraag voorgelegd waarom we kunnen vertrouwen op de eigen kracht van mensen en wat dit betekent voor actuele maatschappelijke en politieke vraagstukken. Op basis van deze concepttekst over de eerste richtingwijzer zullen we de komende maanden in de partij discussies aangaan met afdelingen en platforms, te beginnen op het aankomende congres. Wij denken dat het resulteert in zes discussiebijeenkomsten.

Na het eerste panel over de eerste richtingwijzer volgt een panel over onderwijs, waar we min of meer dezelfde opzet zullen volgen. In een derde panel beginnen we aan de voorbereidingen voor het programma van de Europese verkiezingen (2009). Laat ik niet teveel beloven, maar we zullen ook daarna niet stil zitten. We zullen klaar moeten staan voor een update van het huidige verkiezingsprogramma. Kortom, er staat veel op stapel.

Wat heb je tot nu toe bereikt?

We hebben de organisatie opgezet, zijn de eerste resultaten van panel 1 aan het uitwerken en hebben het gevoel dat de trein het station verlaten heeft op reis naar mooie bestemmingen. Maar het zal veel inzet vragen en we zullen ook nog wel tegenslagen krijgen. Dat hoort er bij. Wij putten vertrouwen uit onze eigen kracht om mensen te kunnen mobiliseren en motiveren om met ons mee te gaan doen.

Wat is voor jou het meest verfrissende nieuwe inzicht?

Dat er in en rondom D66 veel enthousiasme is om er iets van te maken en dat we veel negativisme zijn kwijtgeraakt. Het klinkt gek, maar eenmaal op het dieptepunt aangeland in 2006 is er ook iets ontstaan van ‘dit laten wij niet gebeuren’. Er is weer ruimte voor onbevangen debat. De last van regeringsverantwoordelijkheid heeft veel energie gekost

en er is relatief te weinig tijd aan inhoudelijk debat besteed. Dat is nu anders. Zo voel ik het zelf, en ook merk ik dit aan mensen die zich melden om mee te doen.

Hoe zorg je er voor dat je voorstellen ook ingebed zijn in het gedachtegoed van de partij?

We moeten de lijnen kort houden. De partij kan zich niet veroorloven om op de oude voet voort te gaan. Het LB en de Tweede Kamerfractie zien dat ook en zetten er samen met ons de schouders onder. Het gaat erom dat we verbindingen leggen, bruggen bouwen in het eilandenrijk van onze partij. Wij zullen inspiratie moeten combineren met professionaliteit en effectiviteit. Daarom zullen wij vanuit de PPC duidelijk zijn in wat wij willen en met wie we dat denken te kunnen bereiken. Wij zijn altijd beschikbaar om van gedachten te wisselen, rechtsreeks of via het Kenniscentrum. We hebben ook het voornemen om de partij in te gaan als onze ‘producten’ eenmaal rijp zijn voor discussie. Door debat en input van het vele talent dat er is moeten we dan tot een verbeterd resultaat komen. Maar wel in die volgorde. Dat legt een zware verantwoordelijkheid bij ons, maar daar lopen wij niet voor weg.

Komt er ook nog iets concreets uit?

Wanneer kunnen we dat verwachten?

In de loop van dit jaar, te beginnen op het Voorjaarscongres.

EIGENLIJK BENT U EEN EUROPEAAN 27 ESSAYS OVER KANSEN ZONDER GRENZEN

Eigenlijk bent u een Europeaan laat een pro-Europees geluid horen. Een geluid waaruit blijkt waarom Europa een mooi ideaal is. Waarom Europa meerwaarde biedt. Een geluid dat te lang niet gehoord is. En een geluid dat realistisch is, maar ook durf uitspreekt om te dromen. De Europese droom.

In 27 essays en columns geven auteurs uit binnen- en buitenland hun visie op deze Europese droom en de kansen die het biedt voor Nederland, voor andere Europese landen en voor de wereld. Kansen zonder grenzen.

De onderwerpen van de essays lopen zeer uiteen, van sterk gedetailleerd tot de Grote Lijnen; van het Europees voetbal tot de vrijheid van meningsuiting. Liefdevol en kritisch.

Met bijdragen van onder meer:

Guy Verhofstadt, Jeremy Rifkin, Alexander Pechtold, Sophie in 't Veld en Alexander Rinnooy Kan.

Eigenlijk bent u een Europeaan is een uitgave van Kenniscentrum D66.

Dit boek kan worden besteld:

www.eigenlijkbentueeneuropeaan.nl

Voor meer informatie: kenniscentrum@d66.nl of 070 35 66 024/046

Frank van Mil en Corina Hendriks

(2007). Eigenlijk bent u een

Europeaan: 27 essays over kansen

zonder grenzen. Den Haag/Amster-

dam: Uitgeverij van Praag (UvP).

ISBN: 978 90 490 2402 4 (€12,50).





Op eigen kracht van zwartwerk naar witwerk?

DOOR FLORIS NOORDHOFF

Zwartwerkers hebben de creativiteit en de kracht om te ondernemen, maar de overheid moet wel de randvoorwaarden scheppen om zwartwerken om te zetten in witwerken.

Het aantal mensen met een laag inkomen in Nederland ligt sinds jaar en dag rond de 900.000. Deze mensen ontvangen meestal een uitkering. Vaak geldt dat iemand eenmaal een uitkering heeft, hij moeilijk de weg naar de arbeidsmarkt terugvindt. In plaats hiervan wordt er incidenteel of structureel zwartgewerkt. Mensen met een uitkering hebben een 'werkhuisje' (schoonmaken), doen klussen voor vrienden, verkopen eten op een markt, repareren fietsen, werken illegaal als kok of als babysitter. Zij verdienen niet veel; zij vullen hun uitkering aan om rond te komen. De wil tot werken is zeker aanwezig. Zij zijn creatief, bezitten contacten en zijn in staat voor zichzelf te zorgen. Alle voorwaarden om formeel te werken zijn aanwezig. Maar waarom zoeken ze dan geen 'normale' baan?

MET DE RUG NAAR DE OVERHEID

Alleenstaande ouders (de klassieke bijstandmoeders) hebben vaak moeite met het aanvaarden van werk omdat zij geen flexibele en/of betaalbare oppas kunnen vinden. Zij zijn aangewezen op schoonmaak- en ander laagbetaald werk dat in de avond- of ochtenduren plaatsvindt: op een tijdstip dat het kinderdagverblijf gesloten is. Ook worden alleenstaande ouders geconfronteerd met dure kinderopvang. Als zij gaan werken, gaat de meeropbrengst direct naar de opvang. Zwartwerken kan daarom een alternatief zijn. Dit is flexibel, kan soms thuis plaatsvinden en biedt inkomenszekerheid.

Mensen met een uitkering vinden ten tweede lastig een baan. Hun opleiding is verouderd, zij zijn te duur en worden daarom niet meer aangenomen. Maar zij kunnen wel iets: via hun sociale netwerk komen zij aan een zwarte baan. Binnen deze netwerken zijn hun kwaliteiten bekend en zij kunnen zodoende toch ingezet worden. Alleen illegaal. Voor mensen met een uitkering lijkt te gelden dat hun formele kwalificaties (waarneembaar in hun verouderde c.v.) in de bakken van het CWI goed zichtbaar zijn, in tegenstelling tot hun informele vaardigheden – dat wat zij kunnen. Hierdoor komen zij vaak terecht in het 'rustbestand' en werkgevers zijn minder geneigd hen aan te nemen.

Er is ook veel onzekerheid over de hoogte van inkomen uit werk. Mensen met een uitkering krijgen inkomsten van verschillende instanties. Een uitkering, zorg- en huurtoeslagen, bijzondere bijstand, inkomen uit parttime werk, inkomen van een partner en kinderbijslag. Gelijktijdig met de stap van uitkering naar werk verandert de hoogte van deze geldstromen. Op voorhand is daarom moeilijk te bepalen wat het toekomstige inkomen zal zijn. Vaak is dit minder. Dat is een probleem. Deze mensen hebben al weinig bestedingsruimte en het water staat tot aan de lippen. Zwartwerken biedt meer zekerheid. Op voorhand is duidelijk wat zij gaan verdienen met zwartwerken en de hoogte van de uitkering blijft stabiel.

Ten vierde staan mensen met een laag inkomen vaak met de rug naar de overheid. De overheid speelt in de ogen van



Floris Noordhoff
promoveerde in februari
2008 op een proefschrift
over armoede en is lid
van D66. Een langere
versie van dit artikel
verscheen onlangs in
Idee, het enige vrijzinnige
politiek-wetenschappelijke
tijdschrift van Nederland.

FOTOGRAFIE / HH / ELLEN KOK

de mensen met een uitkering een onduidelijke rol. Enerzijds zorgt de overheid voor financiële steun en arbeidsre-integratie. Anderzijds dient de staat de rechtmatigheid op een uitkering te controleren. Deze controlerende functie staat haaks op de ondersteunende functie. Dit leidt tot verwarring onder mensen met een laag inkomen die toch al moeite hebben om de taal van de overheid te spreken. Wat doet de overheid? Ondersteunen of controleren? Het blijkt dat het primaat ligt bij controleren en niet bij reïntegreren. Mensen met een uitkering wenden zich daarom af van de staat en richten zich tot informele arrangementen, zoals de voedselbanken en de informele economie.

STRAFFEN OF STIMULEREN?

Mensen met een uitkering kunnen wel voor zichzelf zorgen, maar niet 'zoals het hoort'. De staat kan twee dingen doen. In de eerste plaats kunnen de effecten bestreden worden: zwartwerken kan worden gestraft, uitkeringen kunnen worden gehalveerd en controles kunnen worden opgevoerd. Dit gaat uit van een negatief mensbeeld, leidt tot meer repressie en niet in de laatste plaats meer overheidsbemoeienis. Verder kunnen de energie en creativiteit van de mensen in goede banen worden geleid. We kunnen de kracht zodanig kanaliseren dat zij zich niet tot informele activiteiten wenden, maar hun energie gebruiken voor de samenleving in het algemeen en hun eigen belang in het bijzonder. De vraag is hoe? Ik kies voor een positieve benadering en doe een aantal aanbevelingen.

1 Zorg voor goede, goedkope, flexibele kinderopvang die is toegesneden op de klassieke bijstandsmoeder en niet alleen op de werkende middenklasse. De overheid kan 'opvang in eigen kring' organiseren en een goede kinderopvangstructuur opzetten voor alleenstaande ouders.

2 Erken kwalificaties van mensen; 'wit' hun zwartwerken, focus op wat zij wél kunnen en breng vraag en aanbod bij elkaar.

3 Harmoniseer alle inkomsten en garandeer inkomensverbetering na aanvaarden van werk. Veel subsidies, zoals huursubsidie, zijn al veranderd in 'toeslagen' die via de Belastingdienst worden toegewezen.

4 Zorg dat mensen niet met hun rug naar de overheid staan en werk aan vertrouwen in de uitvoering. Dwing mensen wél tot het aanvaarden van een re-integratietraject. Dit traject dient uit te monden in een baan.

Storm

Er stak een storm van verontwaardiging op toen de European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) haar monitoringrapport uitbracht over de situatie in Nederland. Wat zijn wij toch gevoelig geworden op dit punt. Ik vraag me af of de commentatoren het rapport al had gelezen voordat zij verslag deden. 'De commissie vindt de Nederlandse media bevooroordeeld' hoorde ik op de radio als eerste reactie op het verschijnen van het rapport. Ik dacht even dat ik de weg kwijt was. Ik kon me daar niets van herinneren en sloeg er het rapport er dus nog eens op na en: nee, inderdaad, het stond er niet. Slechts twee genuanceerde paragrafen over de media en de toon van het debat. That's all.

Verder werd ECRI verweten dat zij nog steeds op de roze wolk van de multiculturele samenleving zit. Een serieuze aantijging die het verdient nader op in te gaan. Maar ik wil eerst in herinnering brengen waar het ECRI voor staat.

'En ja, inderdaad, Nederland ook'

ECRI is een onafhankelijke commissie van de Raad van Europa. U weet wel, die organisatie die zich bemoeit met mensenrechten, waar het Eu-

ropese Hof voor de Rechten van de Mens onderdeel van is. Dat Hof laat zo nu en dan kritische geluiden horen als een lidstaat het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens heeft geschonden. Verre landen als Rusland, Moldavië, en Roemenië doen dat nog al eens. En, ja, inderdaad, Nederland ook. Dat vinden wij niet leuk om te horen, maar het is toch echt zo. ECRI bemoeit zich met racisme (ras, nationaliteit, etniciteit, etc.) en discriminatie. Helaas (nog) niet met discriminatie op geslacht en seksuele geaardheid, dat moeten we vooralsnog accepteren.

In haar rapport heeft de commissie een flink aantal paragrafen waarin Nederland wordt geprezen. Maar er is ook kritiek. In het eens zo tolerante Nederland, waar iedereen met een zekere bewondering naar keek, worden harde, generaliserende, woorden gesproken over moslims en de islam en het is zelfs zo dat deze taal is doorgedrongen tot sommige 'main stream parties'. Er wordt weinig tegenwicht aan geboden, aldus ECRI. Hierbij moet worden opgemerkt worden dat dat de laatste tijd wél zo is, maar dat de gegevens die in het rapport zijn verwerkt dateren van voor juni 2007.

En zeg nu zelf, is het echt zo vreemd dat een Europees orgaan enigszins verbaasd is over de radicale verandering die zich in het Nederlandse klimaat heeft voltrokken? Moet de commissie, na de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden, haar standaards op het gebied van discriminatie zomaar veranderen? Is ECRI onrealistisch nu zij de principes waarop de Raad van Europa rust, wil handhaven? Dat is op z'n minst een discussie waard.

D66 krijgt steeds meer waardering voor de plannen om de economie te hervormen. Waar andere partijen en het kabinet problemen voor zich uit schuiven, maakt D66 echte keuzes. Vanuit welke visie doen we dat?

DOOR ALEXANDER PECHTOLD

Een kwestie van kiezen

Meer nog dan om concrete plannen en plannetjes, gaat het er om hoe je naar de economie kijkt. Ik hecht er grote waarde aan dat dat op een open, positieve en kosmopolitische manier gebeurt. Je kunt het liberaal noemen, maar dan wel met een praktische inslag. Wat bedoel ik daarmee?

INTERNATIONALE ORIËNTATIE

Als klein land met een open economie is Nederland afhankelijk van het buitenland. 'Afhankelijk' is eigenlijk niet het goede woord, omdat we zelf invloed hebben op de mate waarin we profiteren van de internationalisering. In ieder geval deinen we mee op de golven van de wereldeconomie, maar kunnen we zelf beïnvloeden hoe zeewaardig onze economie is. Eeuwenlang hebben Nederlanders welvaart gecreëerd met internationale handel. We hebben de globalisering bij wijze van spreken uitgevonden. Nederlandse politici staan daar te weinig bij stil.

Goedwillende, talentvolle mensen die in ons land iets van hun leven willen maken, worden nu weggejaagd. We zouden juist veel ambitieuzer moeten zijn. Laten we ze met open armen ontvangen. Dat geldt al helemaal waar ons eigen onderwijs in gebreke blijft. Het wordt daarom hoog tijd om haast te maken met een blue card voor kenniswerkers.

GEEN OVERSPANNEN MAAKBAARHEIDSIDEAAL

Een ander punt is de maakbaarheid. Ongetwijfeld goed bedoeld, maar de vraag is waar je de grens legt. Moet je iedereen strenge regels opleggen of gedragscodes opdringen, als een paar procent van de mensen een probleem heeft? Dat is namelijk precies wat het kabinet doet. Het valt te betwijfelen of de probleemgevallen op die manier bereikt worden. Intussen gijzel je er de hele samenleving mee. D66 wil geen maakbaarheid van links, zoals de vijf soorten Melkertbanen waarmee het kabinet de werkgelegenheid denkt te kunnen vergroten. Lagere belastingen en uitzendbureaus helpen meer mensen aan een baan dan subsidies en

bureaucraten. Rechtse maakbaarheid of fatsoensrakkerij werken echter evenmin. Overdaad aan beleid creëert belemmeringen.

HERVORMEN

Ondanks alle relativeringen van de rol van de politiek, valt er nog wel wat te doen. Ik vind het jammer dat premier Balkenende zo makkelijk afstand heeft gedaan van zijn eerdere economische hervormingsagenda. Nederland is nog niet klaargestoomd voor de toekomst. Ons land is niet af en zal dat wat mij betreft ook nooit zijn. Wie vooruit wil, moet durven veranderen.

‘Nederland is nog niet klaargestoomd voor de toekomst’

KNOPEN DOORHAKKEN

D66 hakt wél knopen door. Meer geld voor goed presterende leraren, dus dan maar geen gratis schoolboeken bijvoorbeeld. Subsidies en belastingvoor- en nadelen die de woningmarkt ontwrichten kunnen geleidelijk aan worden afgebouwd. Ik vind ook dat we tijdig moeten beslissen hoe we de vergrijzing betalen. De kabinetsplannen voor de Bosbelasting zijn zo ingewikkeld dat er nog steeds geen helderheid bestaat over de precieze vormgeving. Het ergste is nog dat uit berekeningen van het Centraal Planbureau blijkt dat het kabinetsbeleid een te verwaarlozen bijdrage levert aan het dichten van het zogenaamde 'houdbaarheidstekort' van de overheidsfinanciën op lange termijn: de Bosbelasting werkt niet. Tegelijkertijd brengen de lastenverzwaringen structureel schade toe aan de werkgelegenheid. En dat terwijl er juist meer mensen aan de slag moeten om de AOW en de zorgkosten te kunnen blijven betalen. 'Samen pappen en

Studio Boot, affiche-ontwerp in competitie 'maak een nieuw affichebeeld voor d66' (1993). De jury bestond oa. uit Hans van Mierlo en Anthon Beeke. Later uitgegeven als briefkaart.



nathouden', dat is misschien nog wel het meest passende motto voor het kabinet.

AOW-LEEFTIJD

Daarom ben ik trots dat we als D66 hebben gezegd: bedenk geen moeilijke, onuitvoerbare oplossingen maar verhoog de AOW-gerechtigde leeftijd naar 67 jaar. Mensen worden nu gemiddeld een stuk ouder dan toen de AOW werd ingevoerd. Bovendien beginnen ze op latere leeftijd met werken. Ik durf dat uit te leggen, en ik merk ook dat jongeren het accepteren en eigenlijk heel logisch vinden. Als de AOW-leeftijd vanaf nu gedurende 24 jaar ieder jaar met één maand omhoog gaat, schuiven we aanzienlijk minder problemen door naar de toekomst zonder dat er sprake is van een vervelende schoktherapie.

ONTSLAGRECHT

Behalve verhoging van de AOW-leeftijd moet er veel meer gebeuren op de arbeidsmarkt. Het bedrijfsleven heeft te maken met technologische ontwikkelingen, met toegenomen concurrentie en de al eerder genoemde internationalisering. Er is slagvaardigheid vereist om te kunnen anticiperen op veranderingen, om kansen te grijpen. Dat is niet alleen een belang van het bedrijfsleven, maar ook van de werknemers. Vrijwel geen enkele werkgever zal er een voldaan gevoel bij hebben om personeel te ontslaan, maar de starheid en procedures in het ontslagstelsel maken het nu voor werkgevers wel erg riskant om mensen een kans te geven.

De boel verkeert in een impasse, want er wordt geen verantwoordelijkheid genomen. Zelfs Wouter Bos en GroenLinks hebben geflirt met versoepeling van het ontslagrecht, maar het is duidelijk dat zij niet thuis geven als het er op aankomt. Minister Donner heeft de hete aardappel nu noodgedwongen doorgeschoven naar de commissie-Bakker, die voor de zomer advies uitbrengt

over verhoging van de arbeidsparticipatie. Het is te hopen dat daar nog wat uitkomt.

Als het aan D66 ligt, wordt het ontslagrecht herzien. Een eerste aanzet daartoe is het schrappen van de CWI-ontslagroute. Fatma bereidt momenteel een initiatiefwetsvoorstel met deze strekking voor. Liever concrete hervormingen die resultaat opleveren dan vage afspraken in een sociaal akkoord. Natuurlijk hebben ondernemers een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Maar de bottom line is dat werkgevers personeel aannemen als ze dat daadwerkelijk nodig hebben, niet vanwege een afspraak ergens ver weg aan een onderhandelingsstafel.

STEUN D66!

D66 wil met volle kracht vooruit. Dat vereist kwaliteitsverbetering in het onderwijs en ingrijpende hervormingen op de arbeidsmarkt, in de sociale zekerheid en overigens ook in de gezondheidszorg. Uit berekeningen van het Centraal Planbureau blijkt dat de plannen van D66 op termijn het best betaalbaar zijn en het meest gunstig voor de economie. Het denken staat bij ons echter niet stil. In de partij wordt volop wordt nagedacht over nieuwe, werkbare en werkzame plannen. Want D66 is geen getuigenispartij. Onze ideeën zijn praktisch uitvoerbaar. Om die uitvoering dichterbij te brengen is steun van bestaande én nieuwe leden onontbeerlijk!

‘Investeer in geduld’

D66 kamerlid Boris van der Ham maakt vanaf april 2007 deel uit van de Commissie Dijsselbloem, de parlementaire onderzoekscommissie Onderwijsvernieuwingen. Onlangs kwam de commissie met de onderzoeksresultaten. De voornaamste conclusie was dat de overheid in ‘ernstige mate’ de kwaliteit van het onderwijs heeft verwaarloosd.

Een stevige conclusie...

‘Ja, die conclusie galmt nog steeds na. De afgelopen twintig jaar zijn verschillen de bewindslieden druk bezig geweest met de details van het lesgeven en zijn daarbij het doel uit het oog verloren. Namelijk dat leerlingen voldoende basiskennis moeten hebben.’

Maar uit internationaal onderzoek blijkt dat Nederland best goed scoort...

‘Die cijfers geven een vertekend beeld. Wist je dat scholen zelf mogen uitmaken of ze aan zo een internationale test meedoen? Dat is toch gek? Daarbij komt dat de testmethoden in de deelnemende landen ook nog eens verschillend zijn. Die cijfers zijn dus niet representatief. Als je de cijfers van Nederland door de jaren met elkaar vergelijkt, dan zie je wel een ontwikkeling. Dan blijkt dat leerlingen steeds minder goed kunnen rekenen. Natuurlijk is het Nederlands onderwijs nog best redelijk, maar we constateerden dat het afglijdt. Dat kunnen we ons niet permitteren. Nederland moet het juist hebben van goed opgeleide mensen.’

Wat moet er volgens jou gebeuren?

‘De overheid moet ophouden zich met de vorm van het onderwijs te bemoeien. Dat moeten leraren zelf doen. De overheid moet de kwaliteit bewaken.’

Meer autonomie voor de scholen dus?

‘Ja, maar schoolleiders moeten uitkijken dat ze niet dezelfde fout maken als de overheid. Schoolleiders ontwikkelen zich soms tot mini-ministers. Ze komen met concepten, visioenen en detailvoorschriften die het de leraren onmogelijk maken

om les te geven. Bij het maken van beleid moeten schoolleiders leraren en ouders meer betrekken. Zo niet, dan moeten leraren dat eisen.’

De overheid moet zich niet meer met het onderwijs bemoeien?

‘Juist wel, maar anders dan ze nu doet. Harde eisen stellen aan de kwaliteit. Ik noem er een paar. In het middelbaar onderwijs moeten het schoolexamen en het centraal examen beide met een voldoende worden afgelegd. Daarnaast moet er tijd en geld komen voor het lesgeven met een gekwalificeerde leraar voor de klas. Tegelijkertijd moeten lerarenopleidingen voortaan examens afnemen om de kwaliteit van de leraar te verbeteren. Ook vinden we dat er een arbeidsgerichte afdeling moet komen op het VMBO voor leerlingen die liever met hun handen werken. Bovendien moet het ‘stapelen’ van opleidingen makkelijker worden. Beleidsmakers betitelden het tot voor kort als een ‘inefficiënte leerweg’ wanneer een leerling eerst VMBO, dan HAVO en vervolgens het HBO affiep. Maar dat soort stappen zijn juist prachtig. Vooral allochtone leerlingen hebben baat bij dat stapelen, bijvoorbeeld om taalachterstanden in te kunnen lopen.’

Iets anders: hoe was het voor jou persoonlijk om in de commissie deel te nemen?

‘Het slokte veel uren, dagen, avonden en weekenden op. Maar het was ’t waard. Het was een verrijking. Zo’n commissie spreekt met iedereen: wetenschappers, ouders, leraren, leerlingen, tot aan hoogbejaarde voormalig bewindslieden Van Kemenade en 86-jarige Van Veen. Intus-

sen ging het Kamerwerk gewoon door, ook voor mij. Tussen alle heibel en drukte van het Binnenhof was het fantastisch om met zo’n diepgaand onderzoek bezig te zijn.’

Welk verhoor staat je het meeste bij?

‘Tijdens de besloten verhoren, verhoorde ik topwetenschappers op het gebied van de leerpsychologie en neurowetenschappen. De leerpsycholoog maakte duidelijk dat je sommige leerstof gewoon moet

‘stampen’; heel vaak herhalen zodat je het automatisch kan, zoals cijfertjes en feiten. De neurowetenschappers spraken over de biologische beperkingen van jongeren in hun pubertijd: pubers zijn lichamelijk en qua hersenontwikkeling zo in de groei dat ze in die periode simpelweg niet volledig ‘zelfstandig’ kunnen werken. Tijdens deze verhoren moest ik veel aan mijn vader denken. Toen ik op de middelbare school zat, gaf hij me

bijles wiskunde, want daar was ik niet zo goed in. Ik herinnerde me hoe hij heel geduldig de leerstof met me herhaalde en herhaalde, zodat ik uiteindelijk een voldoende voor wiskunde kreeg op mijn rapport. Ik dacht: die vader van mij had het maar goed door.’

Vragen over de Commissie Dijsselbloem?

Stuur dan een mail naar Boris van der Ham: b.vham@tweedekamer.nl



FOTOGRAFIE/HH/MARCO OKHUIZEN

dedemocraat

is het ledenmagazine van Politieke Partij Democraten 66 en wordt verspreid onder al haar leden. *De democraat* verschijnt twee keer per jaar. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van D66 worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd.

redactie

Clarien IJlstra, Maarten Schikker, Klaartje Sluijs

fotografie

Hollandse Hoogte

beeld cover

HH / Mark van der Zouw

concept

Lauwen Projects

ontwerp

Wilmar Grossouw

druk

Uleman–De Residentie

papier

Go!Silk, houtvrij gesatineerd Colorado, 100% recycled

oplage: 13.200 exemplaren
Den Haag, april 2008

redactieadres

Landelijk Bureau D66
Postbus 660
2501 CR Den Haag
Telefoon 070 356 60 66
E-mail democraat@d66.nl

Volgens mij...

“Waarom ben ik lid van D66 geworden?
Vanwege de politieke nuance: het opkomen
voor individuele vrijheid, goed onderwijs
voor iedereen, een sterke economie, maar
ook duurzame vernieuwing. Een open blik
op Europa en de wereld. Politiek die
niet door angst geleid wordt, maar gericht
is op vertrouwen in mensen. Daarom: D66.”



dedemocraat

congres Duurzaamheid 7/8 november in Zwolle
interview Alexander P. visie op duurzaamheid
achtergrond Kloof tussen recht en samenleving

A full-length portrait of Hans Wijers, a middle-aged man with dark hair, wearing a dark suit, a light blue striped shirt, and a patterned tie. He is standing against a dark grey background, smiling slightly.

Hans Wijers
'Duurzaamheid
zit in het DNA
van D66'

>>

Al staat de politiek als gevolg van zijn drukke werkzaamheden als bestuursvoorzitter van AkzoNobel bij hem op enige afstand, dat wil nog niet zeggen dat Hans Wijers niet meer politiek betrokken is. “Duurzaamheid zit in het DNA van D66: mensen associëren D66 met duurzaamheid. Het geloof in vooruitgang via technologische oplossingen, het geloof in menselijk kunnen hoort gewoon bij onze partij. Duurzaamheid bereik je niet via allerlei overheidsdirectieven.”

DOOR MAARTEN SCHIKKER

Gaandeweg het interview op het hoofdkantoor van AkzoNobel op de Amsterdamse Zuidas blijkt dat een uur veel en veel te kort is en dat het heel verleidelijk is de scope van het gesprek te verbreden. Hoe interessant het onderwerp duurzaamheid ook is. Het is niet anders. Heeft het ook te maken met een nostalgisch gevoel over Paars I, waarvan Hans Wijers als D66-minister van Economische Zaken een van de exponenten was? Misschien, maar daarom niet getreurd: we zijn inmiddels tien jaar verder en Wijers is al weer ruim vijf jaar topman van AkzoNobel. Het concern maakt verven, coatings en specialistische chemicaliën en behaalde in 2007 een omzet van 14,4 miljard euro. AkzoNobel is zelfs de grootste verf- en coatingsproducent ter wereld, heeft 60.000 medewerkers in dienst en is actief in meer dan 80 landen. De slogan van de onderneming ‘*Tomorrow’s answers today*’ lijkt moeiteloos van toepassing op de hoofdpersoon zélf en zou ook helemaal niet misstaan in een politieke omgeving.

ZORGEN EN KANSEN

Wijers geeft grif toe dat zijn onderneming – met dergelijke activiteiten en met een energierekening van 660 miljoen euro in 2007 – niet zonder zorgen op het gebied van duurzaamheid is. Toenemende schaarste aan grondstoffen, fossiele brandstoffen en aan schoon water, stijgende energieprijzen en CO₂-emissiekosten raken de activiteiten van het concern. “Het is een grote zorg maar tegelijk ook een uitdaging. Deze feiten dwingen ons te realiseren dat de wereld er anders uit gaat zien. Ze bieden ook kansen: de kaarten worden nu geschud en als er beweging is hebben we per definitie kans. Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de portfolio van de onderneming, hoe doen we business, hoe gebruiken we de grondstoffen, hoe gaan we met energie om?”

Het gebruik van kernenergie vindt Wijers noodzakelijk. Daarmee neemt hij een politiek controversieel standpunt in. Kernenergie en duurzaamheid?

“Ja, ik vind dat D66 met kernenergie een conservatief standpunt inneemt, terwijl het toch zo’n moderne partij is. Je moet je vanzelfsprekend goed afvragen waar de risico’s liggen. De balans tussen het kernafvalprobleem en de nucleaire emissie is heel anders geworden. Gebruik van kernenergie zal noodzakelijk zijn. Wil je het klimaatprobleem serieus nemen, dan moet je er open over nadenken en ook snel. Wil je CO₂-emissies terugbrengen, dan is het gevaarlijk om alles in te zetten op alléén duurzame energievoorziening. We zullen moeten diversifiëren! Ik ben mij er bewust van dat ook de uraniumvoorraden eindig zijn, maar op dit moment en onder de huidige omstandigheden is kernenergie noodzakelijk als een gedeeltelijke oplossing van een groot probleem.” Niet zonder trots vermeldt hij dat 73 procent van het energieverbruik van AkzoNobel afkomstig is van bronnen die geen of weinig CO₂ uitstoten. Waterkracht is met 37 procent de belangrijkste energiebron, maar ook kernenergie is goed voor 18 procent.

BUSINESS

Toch hoor je ook regelmatig bedenkingen tegen ondernemingen die tegenwoordig zo nodig op de maatschappelijk verantwoorde of duurzame toer moeten. Econoom en vrijemarktdenker bij uitstek, Milton Friedman formuleerde het al heel kernachtig: ‘The business of business is business’. Volgens Wijers is dat ook wel de kern van het ondernemerschap. “Je moet goed beseffen dat je niet de legitimiteit hebt van een democratisch gekozen leider. Duurzaamheid op zich is niet de missie van een onderneming. Dan praat je toch eerder over het creëren van aandeelhouderswaarde en het verzekeren van de continuïteit van de onderneming. Maar ondernemingen moeten wel goed nadenken over wat de behoeften van de samenleving zullen zijn op de langere termijn. En dan stuit je al snel op issues als grondstoffenschaarste en productontwikkeling. Die kant van ‘sustainability’ (duurzaamheid) is heel strategisch en is dus echt de business van de business. Milieu is in alle landen hoog op

de agenda komen te staan. AkzoNobel investeert stevig in duurzame producten omdat de markt er ook naar vraagt. ‘Sustainability’ wordt meer en meer een business case. Zo hebben we verf voor schepen ontwikkeld die aangroei vermindert; die leidt tot minder energieverbruik, zodat wij er een hogere prijs voor kunnen vragen. Duurzaam ondernemen heeft uiteindelijk dus ook een welbegrepen eigenbelang in zich.”

“Daarnaast heb ik het over de ‘compliance’-kant van het verhaal”, vervolgt hij. “Wil een bedrijf een ‘license to operate’ krijgen, dan zal het de wetten en regels van het land moeten naleven. Ik onderscheid bij duurzaam ondernemen drie fasen: de eerste is voldoen aan de regelgeving, de tweede is de uitbreiding ervan in de hele waardeketen en de laatste fase is die van de strategische kansen: eco-efficiënte producten hebben op termijn kans.” Hans Wijers moet nog iets kwijt, om maar te benadrukken hoezeer duurzaamheid al verankerd is. “Je moet aan *People, Planet, Profit* een vierde P toevoegen: *Pride*. Het enthousiasme, de trots van de medewerkers intern. Binnen AkzoNobel zijn wij eerst begonnen een boekje te maken met tientallen voorbeelden van duurzaamheidprestaties. Pas toen we alles op orde hadden zijn we naar buiten getreden met het ‘Sustainability Report’, in 2005. Het speelt ontzettend binnen ons concern.”

BESTUURSKRACHT

De AkzoNobel-topman zit bepaald niet te wachten op aanvullende regelgeving op het gebied van duurzaamheid. Hij wijst er fijntjes op dat Nederlandse bedrijven zonder regelgeving nu al in de voorhoede lopen. In de maatgevende, wereldwijde Dow Jones Sustainability Indexes voeren behalve AkzoNobel, ook TNT, Philips, DSM en Unilever de duurzaamheidsranglijsten per sector aan. “We hebben geen duurzaamheidsregelgeving nodig. Het zou enorme kosten met zich meebrengen. Bovendien, waar zou die regelgeving zich op moeten richten? Laat de overheid werken aan de oplossing van problemen waar ze zelf rechtstreeks over gaat. Hoe lang praten we al niet over de aanleg van wind-energieparken? Toon bestuurskracht!”

Duurzaamheid past in de ogen van Wijers perfect bij D66, maar de partij moet het vooral gaan zoeken in oplossingen en niet in directieven. Wil hij misschien aan de politieke zijlijn ook een steentje gaan bijdragen aan die zo noodzakelijke oplossingen? Hij glimlacht bijna verontschuldigend: “AkzoNobel is een groot en complex bedrijf waar al mijn tijd en energie in gaat zitten. Op de achtergrond geef ik nog weleens adviezen. Mijn hart ligt binnen deze partij en dat is altijd zo geweest. Het gaat nu ook steeds beter met D66. Alexander Pechtold slaat de goede toon aan, hij doet het gewoon prima.”

>>

Hans Wijers
‘Duurzaamheid
zit in het DNA
van D66’

FOTOGRAFIE / HH / ADRIE MOUTHAN

de inhoud >>

02

HANS WIJERS
DUURZAAMHEID ZIT IN
HET DNA VAN D66

06

ALEXANDER PECHTOLD
DUURZAAMHEID HOORT IN
DE HARDERE SECTOR THUIS

08

SASKIA BOELEMA
THOM DE GRAAF
WIL IK RAADSLID WORDEN?

31

ARTIKEL IDEE
HERKENNING IN HET RECHT
VRAAGT OM BETROKKENHEID

36

ARJAN VAN GILS
SCOUTINGCOMMISSIE
OP ZOEK NAAR KWALITEIT

05

GAY PRIDE
OPKOMEN VOOR HOMORECHTEN

10

LAUWEN&GROSSOUW
HELDER&DUIDELIJK

34

SOPHIE IN 'T VELD
EEN DAG IN HET LEVEN VAN

35

COLUMN JAN TERLOUW
DUURZAME ENERGIE

38

INTERVIEW
DUURZAAM ONDERNEMEN

11 HOEZO DUURZAAM?
PROGRAMMA NAJAARSCONGRES C88

14 TERUGBLIK CONGRES C87
D66 KOMT SAMEN IN ROTTERDAM

16 FLEUR GRÄPER-VAN KOOLWIJK
CAMPAGNEVOEREN VOOR EUROPA

18 STAND VAN ZAKEN
OPRICHTING AFDELING VS

19 STAND VAN ZAKEN
ELEKTRONISCH STEMMEN

20 GERHARD MULDER
KLIMAATVERANDERING

22 MAARTEN VAN WIJK
DESKUNDIGE LEDEN INZETTEN

23 WATERSCHAPSVERKIEZINGEN
WATER NATUURLIJK

24 OP BEZOEK
GEMEENTE BLOEMENDAAL

25 KANDIDAATSTELLING
LIJST EUROPEES PARLEMENT

26 UITWERKING 1E RICHTINGWIJZER
VERTROUW OP DE EIGEN KRACHT VAN MENSEN

28 D66 PLATFORMS
EEN OVERZICHT

30 ONDERSCHIEDING
JET DE BUSSY-PENNING

Najaarscongres c88
7/8 november 2008
De Nieuwe Buitensociëteit
Zwolle

Hoezo duurzaam?



OPKOMEN VOOR HOMORECHTEN GEEN OVERBODIGE LUXE

Op 2 augustus voer D66 mee in de Canal Parade van de Amsterdamse Gay Pride. Hierbij waren onder andere Tweede Kamerlid Boris van der Ham, Europarlementariër Sophie in 't Veld en gemeenteraadslid Petra Hoogerwerf aanwezig. D66 stelde dat het opkomen voor homorechten zowel in Nederland als daarbuiten bepaald geen overbodige luxe is.

De boot werd tijdens de Pride opgesierd door een enorme roze kous, een knipoog naar het conservatieve CDA/PvdA/ChristenUnie kabinet. "Tegenover de zwarte kousenpolitiek van het kabinet, zet D66 een roze kous", schreven diverse kranten. Boris van der Ham: "We wilden een duidelijk signaal afgeven. Deze regering staat actief toe dat huwelijksambtenaren paren van het gelijke geslacht weigeren. Bovendien lijken ze niet van plan de Algemene Wet Gelijke Behandeling aan te passen. Hierdoor hebben streng religieuze scholen nog steeds de mogelijkheid om homo's en lesbiennes te weren. Ook homofoob geweld moet harder worden aangepakt."

Samen met onder meer cabaretière Claudia de Breij en voormalig Olympisch medaillewinnaar zwemmen Johan Kenkhuis publiceerde Van der Ham onlangs een pleidooi om homoseksualiteit als non-discriminatiegrond op te nemen in artikel I van de Grondwet, en om adoptie voor lesbische en homostellen eenvoudiger en minder bureaucratisch te maken. Ook op deze terreinen schiet de regering niet op.

Europarlementariër Sophie in 't Veld maakt zich in Europa sterk voor de gelijke rechten. Zo bezoekt ze samen met haar collega's van de Europese ALDE-fractie regelmatig mensenrechtenbijeenkomsten in landen waar homorechten vrijwel onbespreekbaar zijn. Homo-organisaties in bijvoorbeeld Moskou, Warschau en Boekarest hebben te kampen met serieuze bedreigingen en tegenwerking van de autoriteiten. Ook maakt ze zich sterk voor erkenning van het homohuwelijk door alle Europese lidstaten. Sophie in 't Veld merkt dat Nederland zijn reputatie als koploper op het gebied van homorechten kwijt is. "Helaas is Nederland geen voorloper meer. Terwijl iedereen jarenlang naar Nederland gekeken heeft, kijkt men nu naar Spanje, dat in rap tempo moderniseert."

Ook op het wereldtoneel is D66 vertegenwoordigd. Voormalig fractievoorzitter Boris Dittrich heeft sinds een jaar een vooraanstaande positie binnen de internationale mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch te New York. Dittrich focust zich daar met name op homorechten. Een van de hoofddoelstellingen is om wereldwijd de strafbaarheid van homoseksualiteit op te heffen. Nu staat er in 77 landen 20 jaar gevangenis voor, en riskeren homo's in zeven landen zelfs de doodstraf.

In de gemeenten is er ook aandacht voor homorechten. Dat is helaas ook nodig, want het aantal aangiftes van discriminatie en geweldpleging tegen homo's is nog steeds hoog. Petra Hoogerwerf, woordvoerder van de Amsterdamse fractie over dit onderwerp, wil dat de politie extra alert is op homofoob geweld. "Amsterdam is altijd een vrije en tolerante stad geweest, waar homo's en hetero's zich vrij kunnen bewegen en veilig kunnen leven. We moeten ervoor zorgen dat dit zo blijft."

“Duurzaamheid is nog te veel een geloof, het terrein van wereldverbeteraars. We zitten met z’n allen niet te wachten op symboolpolitiek. Duurzame ontwikkeling hoort in de hardere sector thuis.” Prikkelende woorden van fractievoorzitter Alexander Pechtold die niets aan onduidelijkheid overlaten.

INTERVIEW **ALEXANDER PECHTOLD**
DOOR **MAARTEN SCHIKKER**

Duurzaamheid hoort in de hardere sector thuis

De begrippen duurzaamheid of duurzame ontwikkeling worden tegenwoordig te pas en te onpas gebruikt. Het etiket ‘duurzaam’ is al snel op een product of dienst geplakt als het maar een zweempje groen heeft. Maar wat is het nu eigenlijk precies? Duurzame ontwikkeling is een concept waarin sociale, ecologische en economische belangen bij elkaar komen, voor zowel de huidige als toekomstige generaties. Het was de World Commission on Environment and Development van de Verenigde Naties onder leiding van de voormalige Noorse premier Gro Harlem Brundtland die in 1987 met het rapport ‘*Our Common Future*’ het begrip min of meer lanceerde: Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.” In het Engels is het kernachtig samengevat met de term ‘*Triple P*’: *people, planet, profit*. De eerste ernstige signalen waren al in 1972 afgegeven door de Club van Rome met het rapport ‘*Grenzen aan de groei*’. Daarin werd voor het eerst een verband gelegd tussen economische groei en de gevolgen voor het milieu. Ook al zijn de sombere prognoses in het rapport over het grondstoffen- en voedselverbruik niet uitgekomen, het milieu kwam toen wel definitief op de politieke agenda te staan. D66 was de eerste partij die de uitkomsten van de Club van Rome direct al serieus nam. De slagzin op het verkiezingsaffiche voor de Tweede Kamerverkiezingen in 1972, ‘*Eerlijk delen in een schoon land*’, spreekt wat dat betreft boekdelen.

MEER VERWEVENHEID

Pechtold geeft toe dat er nog te weinig verbanden worden gelegd tussen de sociale, ecologische en economische aspecten.

“Meer verwevenheid is nodig. De laatste twintig jaar is er welis-

waar veel gebeurd en is het milieubewustzijn enorm toegenomen. Maar ik zie nog te vaak het met veel lawaai propageren van maatregelen die weinig opleveren, zoals het weren van oude auto’s uit de Amsterdamse binnenstad of het verbieden om te barbecueën. Dat vind ik antireclame, pure symboolpolitiek, waar ik bijna opstandig van word.

D66 is meer een partij van realisten. Wij gaan niet even vertellen wat goed is voor de mensen, hoewel goede voorlichting van de consument van belang is. Ik wil maatregelen die echt werken. Je moet lange slagen maken. We hebben veel te winnen bij een gedegen en samenhangend duurzaamheidsbeleid, waarbij de overheid een essentiële brugfunctie vervult tussen ondernemen en wetenschap.

Duurzame ontwikkeling moet geen nieuw geloof worden; we moeten het belang van economie en wetenschap ook voor ogen houden. Duurzaamheid hoort in de hardere sector thuis.”

“Bij het stimuleren van een schone energiehuishouding hebben markt en overheid elkaar hard nodig.” zegt Pechtold. “Maar de overheid moet richting geven. Bedrijfsleven en wetenschap willen dat ook. Van energiebedrijven mag een verplicht aandeel duurzame energie worden gevraagd. Als de overheid maar tijdig haar doelen stelt heeft dat een enorme innovatieve werking. De overheid stelt de kaders, en de markt gebruikt zijn creativiteit om er aan te voldoen. Voorwaarde is wel dat afspraken niet per kabinetsperiode wijzigen.”

FOTOGRAFIE / HANS TAK



VOORLOPEN IN EUROPA

De partijleider is ervan overtuigd dat duurzame ontwikkeling een veel prominentere rol moet gaan spelen binnen Europa. “Klimaatverandering en energie zijn bij uitstek grensoverschrijdende thema’s, die de gehele Europese bevolking aangaan en aanspreken. Het bewustzijn kan een enorme vaart nemen. Kijk maar eens hoe de film van Al Gore de publieke opinie heeft beïnvloed. Nederland moet met duurzaamheid een voorloper worden in Europa. Als we met gelijkgestemde landen op te trekken, kunnen we ook echt slagkracht geven aan de ambitieuze agenda van de Unie. Een gezamenlijk energiebeleid moet een nieuwe pijler worden van de Europese Unie. Het is nu nationaal versnipperd

en ook nog eens afhankelijk van de kleur van de regeringen. We moeten meer samenwerken in onderzoek en ontwikkeling van duurzame energie, anders missen we economisch en ecologisch de boot. En laten we andere werelddelen niet vergeten. Met landen in Noord-Afrika kan Europa deals sluiten over de opwekking van zonne-energie.”

De slinkende voorraad fossiele brandstoffen voedt de discussie over de extra inzet van kernenergie in de toekomst. Voor Pechtold is het geen dogma. “In ons verkiezingsprogramma is kernenergie een optie, zij het de laatste optie. De voor- en nadelen zijn bekend. Qua CO₂-uitstoot scoort het goed, maar de centrales zijn duur en je zit met het nucleaire afval. Ik zie wel een nadeel aan de discussie op dit moment. De aandacht voor andere energiebronnen wordt naar achteren verschoven. Er is nog zoveel te winnen met alternatieve bronnen, zoals zonne- en windenergie, met schoner gebruik van fossiele brandstoffen, met energiebesparing. Laten we eerst die stappen nemen. Als blijkt dat we met die inzet de klimaatdoelen niet halen, dan gaan we binnen D66 de discussie niet uit de weg.”

Mogelijk doen zich ook nieuwe kansen voor. Pechtold verwijst naar de Deltacommissie Veerman. Zijn plannen voor de bescherming van de Nederlandse kust en het achterland tegen stijging van de zeespiegel zouden gepaard kunnen gaan met nieuwe vormen van grootschalige energieopwekking.

GEMISTE KANS

Terug naar het heden, terug naar Den Haag. Zelfs als oppositiepartij zou je het toch moeten toejuichen dat het kabinet in de persoon van Jacqueline Cramer een deskundige op de post van VROM heeft. Immers, zij maakte furore als hoogleraar duurzaam ondernemen aan de Universiteit Utrecht. “Verstand hebben van de materie hoeft nog niet te leiden tot een goed ministerschap”, reageert Pechtold een tikkeltje vilein.

‘Ik zie nog te vaak het met veel lawaai propageren van maatregelen die weinig opleveren’

“Als de overstap van gloei- naar spaarlampen het meest in het oog springende punt van het duurzaamheidsbeleid van deze regering is, schiet het niet erg op. Dan infantiliseer je bovendien je kiezerspubliek. Het wordt een eentonig verhaal, maar ook op dit terrein ontbreekt het Balkenende IV aan elke ambitie. Er is geen agenda en de praktijk leert dat de agenda aanpassen halverwege de rit doorgaans geen succes is. De coalitiepartijen nemen elkaar in de houdgreep in het debat over de kilometerheffing, over kernenergie en de vergroening van het belastingstelsel. Het resultaat is stilstand, terwijl consument en kiezer steeds meer geïnteresseerd raken in duurzaamheid. Dat is een gemiste kans”



Wil ik raadslid worden?

In maart 2010 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De voorbereiding hiervan is in volle gang. In de zomer van 2009 moeten afdelingen die meedoen aan de verkiezingen hun kandidatenlijst af hebben en de zoektocht naar ervaren raadsleden en nieuw talent voltrekt zich dan ook in de komende negen maanden. Naast de winst in kwantiteit, moet de winst ook van kwaliteit zijn. Vanuit het Landelijk Bestuur wordt een opleidingstraject opgezet om de kwaliteit van raadsleden in de toekomst te kunnen waarborgen. In dit artikel geven Saskia Boelema (fractievoorzitter in Breda) en Thom de Graaf (burgemeester van Nijmegen) hun visie op het raadslidmaatschap.

Thom de Graaf: 'Het allerbelangrijkste is het selecteren van de juiste mensen. Ga op tijd op zoek naar talent. Goede raadsleden zijn cruciaal. Een goed gemeenteraadslid van D66 kan het in de raad opnemen tegen zes andere raadsleden en dan als winnaar uit de bus komen.'

Saskia Boelema valt hem bij: 'Het opleiden van gemeenteraadsliden zie ik als een tweeledig traject. Enerzijds moet de selectie aan de poort – nog voor de lijstsamenstelling – heel zorgvuldig gebeuren. Anderzijds moet je achteraf, wanneer de lijst is samengesteld, die mensen een opleidingstraject bieden. Het is heel erg belangrijk dat mensen die zich verkiesbaar stellen, weten waar ze aan beginnen. Mensen die raadsleden van 'buitenaf' aan het werk zien hebben vaak geen idee van wat we doen en hoeveel tijd we ermee bezig zijn. Mijn gemeenteraadswerk kost mij rond de 25 uur per week. Dat is nogal wat, dat moet je van te voren beseffen. Mensen die denken dat het gaat om twee avonden vergaderen kunnen hier behoorlijk van schrikken. Als je dan gekozen bent en in de fractie zit is het te laat.'

Vooraf goed informeren dus?

Saskia: 'Ja, ik denk dat het belangrijk is dat mensen van te voren goed geïnformeerd zijn, de juiste

verwachtingen hebben. Als afdeling kun je dit doen door speciale bijeenkomsten te organiseren voor mensen die zich verkiesbaar stellen. Wat is het eigenlijk om gemeenteraadslid te zijn? Naast het inhoudelijke werk, het voorbereiden van debatten en moties, komt er veel meer bij kijken. Je moet aan je netwerk werken, je moet de mensen in de stad zien te bereiken en daarmee het gesprek aangaan en je moet het contact met de leden onderhouden.'

Hoe belangrijk is het dat raadsleden een team vormen?

Thom de Graaf: 'Het is natuurlijk een verschil of je een fractie van twee of van zes mensen gaat samenstellen. Wanneer een fractie uit twee mensen bestaat zijn hele zware woorden over teambuilding volgens mij niet nodig. Dan moet je er voor zorgen dat die twee mensen bij elkaar passen. Het is natuurlijk een ander verhaal als je een grotere fractie moet samenstellen. Dan moet je de algemene politieke vaardigheden van mensen tegen elkaar afzetten. Je hebt niet zes netwerkers of zes analisten nodig in de fractie, maar je moet ervoor zorgen dat je de juiste mix van mensen hebt. Daarnaast moet je kijken naar de individuele politieke vaardigheden van mensen. Je hebt mensen nodig met een sterk ontwikkeld politiek gevoel. Mensen die weten wanneer ze moeten doorvragen en waar de kansen liggen. Raadsleden moeten niet alleen bekend zijn in de stad of vaak de media halen, maar ook een stadsbegroting kunnen lezen. Ze moeten hun vak op alle gebieden beheersen.'

Hoe kijk je aan tegen de plannen om opleidingen aan te bieden aan toekomstige raadsleden?

Thom de Graaf: 'Goed. Belangrijk is dat je mensen de kans biedt om hun vaardigheden en kennis te ontwikkelen. Ik vind niet dat je mensen moet verplichten om een algemene opleiding tot raadslid te volgen. Ik kan me namelijk voorstellen dat er kan-

didaten zijn die een dergelijke opleiding helemaal niet nodig hebben. Maar het is wel goed om de opleiding aan te bieden, omdat je mensen daarmee de kans biedt zich verder te ontwikkelen.'

Saskia Boelema gaat verder: 'nadat de lijst is opgesteld vind ik dat die kandidaten verplicht zouden moeten meedoen aan een opleidingstraject. Als je jezelf verkiesbaar stelt ga je een verbintenis aan met de partij. Die verbintenis is niet vrijblijvend, het schept verplichtingen. Het is belangrijk dat mensen die op een lijst staan goed worden voorbereid op wat hen te wachten staat. Het opleidingstraject zou enerzijds gericht moeten zijn op de verdieping van het D66 gedachtegoed en anderzijds op het trainen van vaardigheden. In zo'n traject word je geleerd hoe je moet debatteren, hoe het politieke spel in elkaar zit, hoe je goed moties kunt schrijven en hoe je bijvoorbeeld met de pers moet omgaan.'

Hoe kijk je aan tegen stemadviescommissies?

Binnen de partij is er vaak discussie over het nu en de noodzaak van een stemadviescommissie. Saskia Boelema is een groot voorstander van zo'n commissie. 'Als de leden stemmen op basis van een kort profiel van kandidaten en een presentatie op een ALV kan iemand met een mooi praatje veel stemmen trekken terwijl die persoon misschien weinig competenties of kennis heeft. Hiermee wil ik niet zeggen dat ik leden onderschat, maar binnen een afdeling is er altijd maar een kleine groep leden echt heel actief en betrokken. Het blijft een feit dat een merendeel van de leden dat niet is. Een commissie kan zich meer verdiepen in de kandidaten en kan aan de hand van objectieve criteria vaststellen of iemand geschikt is of niet, en dat toevoegen aan de profielen van de kandidaten. De competentieprofielen die het Landelijk Bestuur heeft opgesteld zijn hierbij een goed hulpmiddel.'

Thom de Graaf: 'Ik ben net als Saskia Boelema voorstander van een stemadviescommissie. Daarbij is het belangrijk dat ook de lokale lijsttrekker zeggenschap heeft.'

'Het allerbelangrijkste is het selecteren van de juiste mensen'

Wat wil je geïnteresseerden meegeven?

Thom de Graaf: 'Mensen moeten zich goed bewust zijn van waar ze aan beginnen. Je committeert je voor 4 jaar. Als je het goed doet is de kans groot dat je gevraagd wordt nog een termijn raadslid te zijn. Mensen moeten niet te lichtvaardig denken dat ze het raadslidmaatschap erbij kunnen doen. Ik ben zelf vier jaar raadslid geweest. De nationale politiek is natuurlijk interessant, maar de lokale politiek staat wel dichterbij. Je kunt direct resultaat zien van je plannen en voorstellen.'

COMPETENTIES VAN EEN RAADSFRACTIE

In de zomer van 2009 moeten afdelingen die gaan meedoen aan de Gemeenteraadsverkiezingen van 2010 hun kandidatenlijst af hebben. Als hulpmiddel heeft het Landelijk Bureau, samen met afdelings- en regiobestuurders en raadsleden, een competentielijst opgesteld. De lijst geldt niet voor elk individueel raadslid, maar is meer bedoeld als richtinggevend hulpmiddel bij het samenstellen van een team.

OVERTUIGINGSKRACHT

De mate waarin de persoon erin slaagt anderen te overtuigen van een idee, plan of standpunt en hen hiervoor enthousiast voor te maken.

LEERVERMOGEN

De mate waarin een persoon open staat voor nieuwe informatie, die opneemt en toepast, initiatieven daartoe onderneemt en leert van praktijkervaringen.

NETWERKGERICHTHEID

De mate waarin de persoon relaties opbouwt, onderhoudt en benut, die nu of in de toekomst van belang kunnen zijn om Raadsgerelateerde doelen te realiseren.

ANALYTISCH VERMOGEN

De mate waarin de persoon een probleem analyseert tot alle relevante informatie beschikbaar is en het probleem opdeelt in hanteerbare proporties.

TOEWIJDING

De mate waarin de persoon zich verantwoordelijk toont door verplichtingen aan te gaan en na te komen en daar gewetensvol en zorgvuldig mee omgaat.

POLITIEKE SENSITIVITEIT

De mate waarin de persoon aanvoelt of het inbrengen van een politieke wens reëel haalbaar is en daarbij op de juiste toon en met de juiste timing draagvlak kan creëren voor dit voorstel.

STRESSBESTENDIG

De mate waarin de persoon onder wisselende omstandigheden evenwichtig en effectief presteert en reageert.

RAADSLID WORDEN?

Heeft u interesse in een raadslidmaatschap in uw afdeling in de periode 2010 tot 2014, neem dan contact op met het bestuur van uw plaatselijke afdeling. U kunt de gegevens terugvinden op de lokale website, bijvoorbeeld www.d66leiden.nl of www.d66amersfoort.nl

Hoezo

duurzaam?

de
democraat

PAGINA

11

VERENIGINGS
KATERN
DEMOCRATEN 66

Najaarscongres c88
7/8 november 2008
De Nieuwe Buitensociëteit
Zwolle

BELANGRIJKE
DATA VOORAFGAAND
CONGRES

**donderdag 23 oktober
10.00 UUR**
Sluiting kandidaatstelling
Besturen en Commissies.

**dinsdag 28 oktober
10.00 UUR**
Sluiting indiening moties
en amendementen op
congresvoorstellen,
organisatorische moties
en politieke moties.

**maandag 3 november
10.00 UUR**
Sluiting indiening actuele
politieke moties.

**donderdag 6 november
is het overzicht van
ingediende moties
en amendementen
beschikbaar op**

www.d66.nl

7 NOVEMBER 2008 VRIJDAG

**KNALLENDE EUROPA AVOND!
in Drank- & spijslokaal De Atlas**

18.00 – 19.30 UUR
DINERBUFFET
prijs buffet is € 35,- (inclusief drank)

20.00 – 22.00 UUR
POLITIEK CAFÉ
Een boeiende en gezellige avond over
Europese onderwerpen. Sophie in 't
Veld zal ondervraagd worden door
Gerben Jan Gerbrandy over het nut
en de noodzaak van allerlei veilig-
heidsmaatregelen die onze privacy
fors aantasten. Biedt cameratoezicht,
bewaren van surfgedrag, afluisteren
van telefoons, etc schijnveiligheid of
zijn het noodzakelijke maatregelen?

Daarnaast een kort debat over de
vraag hoe Europa met haar buiten-

lands beleid echt een vuist kan maken
in de wereld? Of kan Nederland alleen
veel meer bereiken? Welke invloed
kan de nieuwe president van de Ver-
enigde Staten hierop hebben?

Er zal veel gelegenheid zijn om vanuit
de zaal aan het debat deel te nemen.

Toegang gratis
Aansluitend borrel en muziek

Aanmelden
Meldt u zich aan voor het diner en/
of het politiek café door een e-mail
te sturen naar Iris Smalbrugge,
i.smalbrugge@d66.nl of
telefoon 070 356 60 66.

De Atlas bevindt zich op de
Ossenmarkt 9 in Zwolle.

8 NOVEMBER 2008 ZATERDAG

**Op 8 november 2008 vindt in Zwolle
het najaarscongres plaats (c88).
Thema voor dit congres is ‘Hoezo
duurzaam?’. Het congres zal ruimte
bieden voor debat, besluitvorming en
contacten. Voor nieuwe leden wordt
een speciale introductiebijeenkomst
georganiseerd.**

CONGRESLOCATIE
De Nieuwe Buitensociëteit in Zwolle.
De deuren gaan om 9.00 uur open
en de aanvang van het congres is
om 9.30 uur.
Bij binnenkomst staat de koffie klaar.

AGENDA NAJAARSCONGRES C88
De agenda kan komende weken nog
wat wijzigen. De laatste versie treft u
op www.d66.nl. De tijden zijn bij be-
nadering. Tijdens het congres kunnen
agendapunten eerder of later worden
behandeld. Houdt u daar rekening mee.

09.30 UUR
WELKOM DOOR
INGRID VAN ENGELSHOVEN,
voorzitter Landelijk Bestuur D66
• benoeming congresvoorzitters

• benoeming Stemcommissie
• voorzitter Landelijke Verkiezingscom-
missie: toelichting op de procedures
voor de te houden verkiezingen

09.40 UUR
FINANCIËN & ORGANISATIE
• jaarrekening 2007
• gewijzigde contributieregeling 2009
• begroting 2009
• wijziging Huishoudelijk Reglement
(n.a.v. aanname motie verkiezing
voorzitter)

10.00 UUR
PRESENTATIE KANDIDATEN
voor besturen en commissies

10.15 UUR
ALGEMENE ORGANISATORISCHE
MOTIES

10.30 UUR
GRAHAM WATSON
voorzitter ALDE-fractie in het
Europees Parlement

11.15 UUR
VOORZITTER JD

>>

>> vervolg programma 8 november

11.30 UUR
JAN TERLOUW
inleiding op discussie fringemeeting
duurzame energie voorziening,
energietransitie

12.00 UUR
LUNCH

12.45 UUR
FRINGEMEETINGS
• duurzame energievoorziening,
energietransitie
• de gebouwde omgeving
• duurzaamheid in ondernemen
• natuurbehoud

Sluiting stembussen om 14.00 uur

14.00 UUR
INGRID VAN ENGELSHOVEN
voorzitter Landelijk Bestuur D66

14.15 UUR
POLITIEK VRAGENUUR*
Stel uw vraag aan de voorzitters van
het Landelijk Bestuur, de Tweede en
Eerste Kamerfractie en de Eurofractie.

Het vragenuur staat onder leiding van
Mike Ackermans.

14.45 UUR
UITSLAG VERKIEZING
lijsttrekker Europese Verkiezingen

14.50 UUR
TOESPRAAK LIJSTTREKKER
EUROPESE VERKIEZINGEN

15.15 UUR
PAUZE / ENTERTAINMENT

15.30 UUR
ALGEMENE POLITIEKE
BESLUITVORMING
• actuele politieke moties
• resolutie duurzaamheid

16.25 UUR
UITSLAG VERKIEZINGEN
besturen en commissies

16.30 UUR
ALEXANDER PECHTOLD
fractievoorzitter Tweede Kamer

17.00 UUR
AFTERPARTY

FRINGEMEETINGS ‘HOEZO DUURZAAM?’

Duurzaamheid is een veelzijdig begrip; het gaat om economie, ecologie en onze samenleving. In vier fringemeetings worden vier thema's besproken die de veelzijdigheid van het begrip duurzaamheid be- nadrukken en illustreren. Deze fringemeetings verdiepen de richtingwijzer ‘Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving’ uit het D66 Verkiezingsprogramma 2006. Ze bieden u de kans mee te denken over de inhoudelijke standpunten van de partij en de verdere invulling van de richtingwijzer.

FRINGEMEETING DUURZAME ENERGIEVOORZIENING
Om aan de energiebehoefte van Nederland te voldoen zijn alternatieven voor fossiele energie en schone fossiele energie nodig. Wind en zonne-energie kunnen niet (volledig) aan die behoefte voldoen. Is de prijs om voor kernenergie te kiezen te hoog? Een publieksdebat naar aanleiding van de plenaire lezing van Jan Terlouw en de reacties van twee co-referaten. In deze fringemeeting wordt toegewerkt naar een resolutie over onze energievoorziening in de toekomst.

FRINGEMEETING DE GEBOUWDE OMGEVING
Een paneldiscussie met deskundigen uit het bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen over energie- besparing in de gebouwde omgeving. In 2008 heeft de overheid met enkele marktpartijen het convenant ‘Meer met Minder’ gesloten. In 2020 moet dertig procent energie bespaard worden in bestaande en nieuwe woningen. Hoe dit te doen? En is het voldoende?

FRINGEMEETING DUURZAAM ONDERNEMEN
Afval is Voedsel. Dat is het idee achter het concept Cradle-to-Cradle ontwikkeld door William McDo- nough en Michael Braungart. Zij willen producten maken die zo in elkaar zitten dat de onderdelen op- nieuw gebruikt kunnen worden. Geen *downcyclen*, maar echt *recycling* of zelfs *upcycling*. Wat betekent dit voor bedrijven en consumenten? Een publieksdebat met enkele deskundige uit de praktijk.

FRINGEMEETING NATUURBEHOUD
Hoe beschermen we de natuur in Nederland? D66 wil dat in de discussie over natuur en milieu niet het behoud, maar de aantasting van natuur moet worden beargumenteerd. Welke overwegingen spelen hierbij een rol? Een interview en debat met onder meer Pieter van der Graag van de World Conservation Unioin (IUCN)

TRAINING PLEIN66
Op het zelfde moment als de fringemeetings wordt er ook een korte training Plein 66 gegeven. Plein 66 is een onderdeel van de website van D66. Het is dé digitale ontmoetingsplek van D66'ers om met elkaar in discussie te treden en kennis te delen. Plein66 is een mix van systemen als Hyves of LinkedIn, en websites waar kennis wordt gedeeld.

Uw vragen aan
de fractieleden
kunt u voorafgaand
aan het congres
mailen naar:

g.brunsveld@d66.nl

Vitaliteit & hervormen:

D66 komt samen in Rotterdam

Op 19 april vond het voorjaarscongres plaats in Rotterdam. Op de avond voorafgaand aan het congres organiseerde de afdeling Rotterdam een avondprogramma met als thema vitaliteit. Een terugblik op het congresweekend van D66 dit voorjaar.

De afdeling Rotterdam, onder voorzitterschap van Cemile Sezer, bedacht een avondprogramma waarbij in drie gespreksrondes professionals vanuit hun specifieke expertise de voorgelegde problematiek beoordeelden in het licht van het thema van de avond: vitaliteit.

EUROPEES EN WERELDTONEEL

“Vitaliteit en Rotterdam zijn synoniem en vitaliteit en D66 zijn eveneens synoniem”, aldus Europarlementariër Sophie in 't Veld, die deze avond gespreksleider is. Of, zoals ze zichzelf presenteert: “zo’n meisje die in de boksring rondgaat met een bordje.” Volgens In 't Veld moet Nederland meer lef en durf tonen. “Met alles wat we in huis hebben, moeten we weer een rol gaan spelen op Europees én wereldtoneel.”

President-directeur van het Havenbedrijf Rotterdam Hans Smits maakt in de eerste gespreksronde dankbaar gebruik van deze opmerking van In 't Veld. Hij betreft de uitspraak in zijn betoog over fysieke infrastructuur en spreekt zijn bezorgdheid uit over de bereikbaarheid van de Rotterdamse haven. “De haven moet veel beter bereikbaar worden. Infrastructuur in Nederland wordt inefficiënt gebruikt: we struikelen van het ene project naar het andere.” In het licht van de groei van de Rotterdamse haven benadrukt Smits dat de huidige

infrastructurele situatie in Nederland zorgwekkend is. “Het is evident dat we zo niet verder kunnen met de aanleg van wegen”, aldus Smits. Roger van Boxtel deelt de mening van Smits dat de regelgeving rondom infrastructuur nader bekeken moet worden. ‘We lopen vast in de vraagstukken rondom infrastructuur, dus we moeten naar een andere manier van besluitvorming’, zo meent Van Boxtel. “Juist nu D66 in de lift zit, moeten we voorop gaan in de hervorming van besluitvorming”, concludeert Van Boxtel. Sophie in 't Veld voegt aan het betoog van de heren toe dat oeverloos gepalaver voorkomen moet worden: “Af en toe moet je op je smoel durven gaan, de kans dat je een keertje wint en de kans dat je een keertje verliest.”

“WE HEBBEN WEL DEGELIJK GECASHT”

‘Politici zijn onduidelijk over de vraag of zij de kenniseconomie belangrijk vinden.’ Een pittig statement aan het begin van de tweede gespreksronde door Gerard van Beynum, hoogleraar industriële biotechnologie aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Van Beynum is kritisch over wat D66 op het punt van de kenniseconomie heeft kunnen binnenslepen in het kabinet Balkenende II. In zijn betoog richt hij zich vooral op de toekomst. “Tegen D66 zeg ik: bereid je opnieuw voor op regeringsdeelname, bereid je mensen voor en let goed

op de portefeuillevverdeling.” Aan Boris van der Ham de taak een en ander te nuanceren in het verhaal van Van Beynum. “D66 is een innovatieve én een duurzame partij, dat is soms moeilijk”, aldus Van der Ham. “Bovendien mogen we als kleine partij best een beetje trots zijn op onze kabinetsdeelname.” Als ‘man van de kenniseconomie’ krijgt Laurens Jan Brinkhorst in deze gespreksronde het laatste woord. “Het Innovatieplatform (dat in 2003 het levenslicht zag, red.) is een idee van D66. We hebben wel degelijk gecashd.”

SUBSIDIES EN ACHTEROVER LEUNEN

De derde en tevens laatste gespreksronde staat in het teken van cultuur. Corry Prinsen, goeroe in de Rotterdamse kunst en cultuwereld, is pessimistisch over de stand van zaken in de culturele wereld. “In de kunst is het altijd recessie, het is moeilijk om structurele financiële steun te krijgen. De vrijheid van de kunstenaars wordt aangetaast, meer en meer moeten zij zich voegen naar subsidies en specifieke projecten.” Haar slotboodschap is er een van bezorgdheid. “Kunstenaars komen in de verdrukking, ze worden voortdurend omringd door mensen die zich bemoeien met hun werk. Dit gaat ten koste van de artistieke vrijheid. We moeten oppassen dat we met de kunst en cultuursector niet dezelfde kant opgaan als met de zorg.”

Medy van der Laan benadrukt de autonomie van de kunstenaar. Toch blijft een kritische kanttekening niet uit. “We moeten kunstenaars wel scherp en wakker houden, induttingsgevaar dreigt. Het is natuurlijk geen kwestie van gemakzuchtig op geld kunnen rekenen en achterover leunen.”

VOORJAARSCONGRES C87:

STILSTAAN OF HERVORMEN?

“De wereld moeten we zien als een enorme kans voor het ondernemerschap in Nederland.” Voorzitter van het VNO-NCW, Bernard Wientjes, is gastspreker tijdens het congres. “Er zijn unieke kansen in Nederland op ondernemingsgebied, denk aan onze mainports: de Rotterdamse haven en Schiphol.” Toch blijft Wientjes realistisch. De slotboodschap van zijn toespraak ligt in het verlengde van gekoesterde D66-speerpunten. “Ondernemerschap alleen is

absoluut onvoldoende. Kennis, opleiding en wetenschap zijn onmisbaar en van onschatbare waarde.”

HET IS IN 40 JAAR EEN INDRUKWEKKEND VERHAAL GEWORDEN

Ingrid van Engelshoven blikt in haar toespraak terug op ruim vier decennia D66. “Het is in 40 jaar een indrukwekkend verhaal geworden. Op dat verhaal moet je trots zijn, maar ook zuinig. Verworvenheden kun je ook weer kwijtraken.” Gerard Schouw, fractievoorzitter in de Eerste Kamer gaat in zijn toespraak in op noodzakelijk onderhoud aan de democratie. “Je maakt je niet geliefd, nee je wordt geen vedette door onderhoud aan de democratie uit te voeren.”

Partijleider Alexander Pechtold stelt in zijn rede tot het congres dat de uitgangspunten van D66 tijdloos zijn. “In D66-kringen houden we er niet zo van. Van Beginsele, met een hoofdletter B. Wij houden het liever bij ons breed sociaal-liberale programma en combineren dat met een vrijzinnig-democratisch politieke houding.” En weinig vrijzinnig is het kabinet Balkenende IV. Pechtold trekt fel ten strijde. “Het kabinet Balkenende, Bos en Rouvoet morrelt kleinzielig aan vrijzinnige verworvenheden. We winkelen te veel op zondag, een zinloos paddoverbod, lessen in seksuele moraal, we moeten meer kinderen krijgen, het liefst langer aan de borst. De moraliserende overheid is terug. Terug van ver weggeeweest.”

Stilstaan of hervormen? Ook in de toespraak van Pechtold staat deze vraag centraal. “We moeten blijven hervormen, we willen niet achterop raken, we willen vooruitgang. Van dit kabinet zal het niet meer komen. Samen leven, samen niksen. Het initiatief zal van ons moeten komen. Wij zijn het alternatief.”

De fractievoorzitter roert nog een ‘hot item’ aan als de Nederlandse identiteit. “Je Europeaan voelen wil niet zeggen dat je geen Nederlander bent. Dat is het of-of-denken van een benauwd land. Onze geschiedenis laat zien dat de Nederlandse identiteit al eeuwen internationaal gericht is. Identiteit heeft te maken met wat we waren, met wat we zijn, maar vooral met wat we willen zijn.”

WAT?
WIE?

PAGINA

16

INTERVIEW
FLEUR GRÄPER-
VAN KOOLWIJK

Campagnevoeren voor Europa

Wat is precies jouw rol bij de campagne voor de Europese verkiezingen?

“Ik geef leiding aan het campagneteam. Samen zetten wij de strategie voor de campagne uit. Wij kijken welke inhoudelijke koers D66 gaat varen en welke thema’s een rol in de campagne gaan spelen. Daarnaast bepalen wij ook welke beelden we gebruiken, bijvoorbeeld hoe de flyers eruit zien en welke evenementen we bezoeken. Iedereen binnen het campagneteam is verantwoordelijk voor een van de onderdelen. Ik zorg voor de coördinatie en de contacten met de afdelingen en de regio’s. Zij zijn immers uiteindelijk essentieel in het laten slagen van de campagne.”

Is al bekend wat het thema van de verkiezingen gaat worden?

“Nee, dat is nog niet bekend. De thema’s leggen we vast aan de hand van het verkiezingsprogramma. Wel is duidelijk dat we een pro-Europese campagne gaan voeren. 37 procent van de Nederlanders heeft in 2005 voor de Grondwet gestemd. Er is dus ruimte voor een partij die het lef heeft om Europa te verdedigen. Dat betekent niet kritiekloos alles vanuit Europa toejuichen, maar laten zien wat Europa voor Nederland betekent. Als mensen geloven in de kansen van Europa is er maar één partij en dat zijn wij.

Overigens zien we de laatste jaren dat campagnes zich ineens toespitsen op een thema dat je niet ziet aankomen, zoals bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen het thema voedselbanken. We moeten dus overal op

voorbereid zijn en dat kan het beste met een goed verkiezingsprogramma.”

Hebben jullie op dit moment voldoende mankracht om campagne te voeren?

“Er is nooit voldoende mankracht. Er zijn namelijk altijd potentiële kiezers die nog een steuntje in de rug nodig hebben. Op dit moment kunnen mensen die willen meehelpen met hand- en spandiensten zich aanmelden via campagne@d66.nl. Ik vraag mensen wel eerst goed na te denken over wat ze willen en kunnen en wat hun beschikbaarheid is. De een is bijvoorbeeld goed in het organiseren van een activiteit, terwijl een ander weer heel goed in flyeren is. Ik ben er in ieder geval van overtuigd dat de grootste kracht ligt bij onze leden, bij de creativiteit van mensen zelf. Het campagneteam heeft natuurlijk veel ideeën, maar ik weet zeker dat de leden nog veel meer ideeën hebben. Als het aan mij ligt wordt dit echt een campagne die gemaakt en gedragen zal worden door de leden. Daarnaast hebben we natuurlijk ook veel geld nodig om een goede campagne te voeren. Dus als mensen hieraan een bijdrage willen leveren kan dat door geld te doneren via het machtigingsformulier op de D66-website.”

Wat gaat D66 bij deze campagne anders doen dan bij voorgaande campagnes?

“Bij deze campagne speelt naast de gebruikelijke flyercampagne het internet een grote rol. We willen inzetten op nieuwe media, waaronder online tools en een internet-

Fleur Gräper-van Koolwijk
is campagneleider voor
de Europese verkiezingen



campagne. Dit betekent een andere vorm van campagnevoeren. Online gelden nu eenmaal andere regels, ander taalgebruik en andere gewoonten. Ook moet er een goede wisselwerking zijn tussen wat er op straat en op tv gebeurt aan de ene kant en wat er online gebeurt aan de andere kant.”

Wat is de rol van de afdelingen binnen de campagne?

“Afdelingen kunnen activiteiten organiseren. Welke afdelingen door de kandidaten bezocht worden staat nog niet vast dus wie iets wil organiseren kan contact opnemen met mij. Het is bij het plannen van bezoeken overigens niet zo dat ‘wie het eerst komt het eerst maalt. Wij kijken met name naar hoeveel en welke mensen bereikt kunnen worden. Het liefst bezoeken we activiteiten met een groter bereik dan alleen D66’ers. De laatste twee weken voor de verkiezingen wordt de lijsttrekker niet vooraf ingedeeld, zodat hij of zij daar kan zijn waar de meeste mensen worden bereikt.

Ik zou de afdelingen in ieder geval willen aanmoedigen zelf initiatief te nemen en activiteiten te organiseren. Het maakt niet uit hoe groot een afdeling is; iedereen kan op steun rekenen van mij en het campagneteam. Op Plein66 komt ook een speciale campagnegroep, zodat we van elkaar kunnen leren en initiatieven met elkaar kunnen delen.

Voor de campagne is het belangrijk dat afdelingen goed nadenken over hoe Europees

hun gemeente is. Europa zit in de kleine dingen. Op het terras eet je Franse kaas en drink je Italiaanse wijn. Dat het water uit de kraan in Frankrijk tegenwoordig drinkbaar is, komt door Europa. Daarnaast is de sociaal-economische structuur en leefbaarheid in veel gemeentes verbeterd door Europa en subsidies uit Europa. Dat moeten we naar de burger toe communiceren. D66 moet laten zien dat een deel van de successen die lokaal en regionaal behaald zijn toe te schrijven zijn aan Europa.

Verder zou ik de afdelingen willen aanraden om deze campagne te gebruiken om nieuwe leden aan zich te binden en te activeren, ook met het oog op de Gemeenteraadsverkiezingen in 2010. Kijk welke lokale sites goed worden bezocht en wie initiatieven ontwikkelt, daar kan je gebruik van maken. Ook wordt straks zichtbaar in welke wijken D66 goed scoort en welk effect verschillende activiteiten hebben. Je weet dan wat wel en wat niet werkt.”

Hoeveel zetels kan D66 halen?

“De Europese verkiezingen zijn voor D66 dé kans om te laten zien dat we daadwerkelijk gegroeid zijn en niet alleen in de peilingen, maar ook als het erop aan komt, in het stembokje.

Het zal een hele uitdaging worden. Voor één zetel hebben we vier procent van de stemmen nodig, dat staat gelijk aan zes zetels in de Tweede Kamer. Dat is een verdubbeling ten opzichte van de laatste kamerverkiezingen.”

WAT?
WIE?

PAGINA

17

INTERVIEW
FLEUR GRÄPER-
VAN KOOLWIJK

GEZOCHT!

Het campagneteam zoekt vrijwilligers die het leuk vinden in de laatste maanden voor de verkiezingen te helpen bij de campagne.

Zo zoeken we tekstschrijvers, mensen die in teamverband de actualiteit willen volgen op radio, televisie, kranten en op internet, en vrijwilligers die kunnen video monteren, flyer en of bloggen.

INTERESSE?

Geef uw naam door aan Fleur Gräper-van Koolwijk.

f.graeper@d66.nl
070 356 60 66

D66'ers actief over de hele wereld

Oprichting afdeling VS

Niet alleen in Nederland worden steeds meer D66-afdelingen opgericht. In België bestaat al sinds jaar en dag een actieve afdeling en ook andere landen laten zich niet onbetuigd. Zo was er de laatste maanden belangstelling uit het Verenigd Koninkrijk, Turkije en Rusland. Zeker is ook dat er in oktober een D66-afdeling Verenigde Staten zal zijn. Fractievoorzitter Alexander Pechtold is van plan bij de oprichtingsbijeenkomst aanwezig te zijn.

Het initiatief tot de oprichting kwam van New Yorkse leden Klaus de Rijk, Olav Haazen, Jeroen van Kwawegen en Boris Dittrich, na een bezoek van de Tweede-Kamerfractie. Volgens Van Kwawegen leven er in New York zo'n 20.000 Nederlanders; genoeg om zo'n afdeling een grotere rol toe te dichten dan een gezelligheidsclub van uitgevlogen landgenoten. Veel New Yorkse Nederlanders hebben stemrecht en voelen zich nog erg betrokken bij de vaderlandse politiek. Het organiseren van inhoudelijke bijeenkomsten en het verstrekken van praktische informatie zijn dus belangrijke doelstellingen van de afdeling. Het bestuur in spe is daarnaast zeker van plan om zich met de politieke inhoud te bemoeien. Van Kwawegen: "Wees niet verbaasd als er op congressen moties worden ingediend door de afdeling New York!"

Robert Strijk, directeur van het Landelijk Bureau, is erg tevreden met deze ontwikkelingen. "Ik denk zeker dat buitenlandse afdelingen een belangrijke rol kunnen vervullen. Of het nu gaat om een bindende factor voor D66'ers in het buitenland of om inbreng voor parlementariërs die zich met buitenlandse zaken bezighouden: buitenlandse afdelingen zullen hun nut zeker bewijzen!" Strijk hoopt dat D66'ers die in het buitenland wonen of gaan emigreren contact opnemen met het Landelijk Bureau. "Wij brengen buitenlandse leden graag bij elkaar."

Het nieuwe alternatief

Elektronisch stemmen

In de afgelopen jaren kwam op het congres regelmatig de discussie terug wanneer binnen D66 elektronisch gestemd kan worden. Moties over dit onderwerp zijn ook aangenomen. Daar is nu uitvoering aangegeven. Vanaf heden stemt D66 elektronisch.

Bij het elektronisch stemmen blijft de systematiek van stemmen in principe hetzelfde, slechts de manier waarop u stemt wordt anders. Zo kunt u ook elektronisch alleen stemmen als u bij bent met de contributie. Net als bij de poststemming kunt u per uitgeschreven verkiezing slechts één keer stemmen. Het belangrijkste verschil is dus dat er geen papier meer wordt gebruikt. Stemmen gaat via intranet, in een beveiligde en afgeschermd omgeving. In tegenstelling tot de stemmachines die gebruikt werden bij de landelijke verkiezingen, wordt van het elektronisch stemmen een papertrail gemaakt. Deze papertrail kan op ieder moment gemaakt worden.

Elektronisch stemmen kan zowel bij verkiezingen over personen (bijvoorbeeld bij de totstandkoming van een kandidatenlijst) als voor onderwerpen. De uitslag wordt achteraf bepaald. Er is geen tussentijdse peiling zichtbaar.

HOE WERKT HET VOOR U?

Om elektronisch te kunnen stemmen ontvangt u van ons een e-mail. (Het is dus belangrijk dat wij het meest recente e-mailadres van u kennen. Wijzigingen kunt u sturen naar ledenadministratie@d66.nl.) In de e-mail staat een link naar een beveiligde intranetsite. Op deze site kunt u inloggen met uw persoonlijke wachtwoord. Als u de eerste keer inlogt, krijgt u op uw e-mailadres uw wachtwoord gemaild. Met dit wachtwoord kunt u de eerste keer inloggen en uw wachtwoord vervangen. Al die stemgerechtigde leden, waarvan wij géén emailadres hebben, ontvangen van ons een schriftelijk stemformulier. Ook voor leden die bezwaar hebben met elektronisch stemmen, blijft de mogelijkheid om per post te stemmen.

Dit systeem is ook beschikbaar voor verkiezingen op regionaal en afdelingsniveau.

MEER INFORMATIE

Gerhard Brunsveld, secretaris Landelijke Verkiezingscommissie
g.brunsveld@d66.nl of telefoon 070 356 60 28.



PAGINA

20

INGEZONDEN
DOOR
GERHARD MULDER

Klimaat- verandering

Iedereen kent de Al Gore film, *An Inconvenient Truth*. Iedereen vindt óók dat Europa een cruciale rol heeft in het aanpakken van het klimaatprobleem. Dan moeten wel snel knopen worden doorgemaakt: bossen opnemen in het Europese emissiehandelssysteem en veilen van emissierechten in plaats van gratis weggeven, een Europabrede CO₂-belasting en geen uitstel voor schonere auto's.

Dat de mens verantwoordelijk is voor de verandering van het klimaat, daar zijn alle serieuze wetenschappers het nu wel over eens. Uitstoot van fossiele brandstoffen en kappen van bossen zorgt voor een steeds hogere CO₂-concentratie in de atmosfeer. De gevolgen zijn nu al overal zichtbaar: 12 van de laatste 13 jaar (1995 – 2007) zijn de warmste ooit gemeten; Amsterdam heeft anno 2008 het klimaat dat Lyon had zo'n tien jaar geleden. En we 'zakken' steeds zuidelijker.

Klimaatverandering is niet in een jaar op te lossen. Wat we in de eerstkomende 10 tot 20 jaar doen zal bepalen wat er met het klimaat gebeurt in de tweede helft van

deze eeuw en die daarna. Het Stern Report uit 2007, uitgevoerd in opdracht van het Verenigd Koninkrijk, heeft berekend dat de kosten van de gevolgen van klimaatverandering straks veel hoger zullen zijn dan de investeringen die we nu kunnen doen om de economie om te buigen tot een 'low carbon economy', die minder CO₂ uitstoot. Er moet dus nu gehandeld worden.

Europa kan in actie komen. Allereerst moet het bedrijfsleven gaan investeren in klimaatbeleid. Daarvoor zijn marktsignalen nodig. De investeringen in energie-efficiëntie, duurzame energie en transport, de ondergrondse opslag van CO₂, en het herbebossen en beschermen van het regenwoud zullen substantieel zijn. De kosten worden geschat op 1 procent van het mondiale bruto nationaal product. Hierdoor zal tevens een nieuwe markt ontstaan voor klimaatvriendelijke energieproducten van 500 miljard dollar per jaar.

Europa dreigt op dit punt echter haar leiderschapspositie te verliezen. Het gevoel van urgentie ebt weg. Veel beleidsmakers

hebben moeite met het idee dat de markt een centrale rol moet spelen om investeringen in klimaatbeleid mogelijk te maken. Deze situatie roept om politici met een langetermijnvisie, die de moed hebben om wel de juiste beslissingen te maken, en die begrijpen hoe markten kunnen bijdragen aan de oplossing van het klimaatprobleem.

Wat kan Europa doen om haar leiderschapspositie wel te behouden?

Een goed klimaatbeleid berust op drie pijlers: emissiehandel, een systeem van CO₂-belasting (en subsidiëringen), en regulering. Europa heeft een systeem van CO₂-emissiehandel, maar het probleem zit in de uitvoering. Zo krijgen bedrijven genoeg gratis emissierechten om hun emissies te dekken; een veel beter systeem zou zijn om emissierechten te veilen. Tevens moeten bossen opgenomen worden in het EU emissiehandelssysteem, en moeten bedrijven die CO₂ ondergronds opslaan daarvoor emissierechten kunnen ontvangen. Ten tweede, activiteiten die het klimaat belasten moeten een 'carbon tax' opgelegd krijgen. Het heffen van belastingen is voor-

houden aan lidstaten, maar Europa kan wel een sturende rol spelen in het ontwikkelen hiervan. De vliegtax die Nederland sinds 1 juli 2008 heft op vliegtuigen die vertrekken vanaf Nederlandse vliegvelden is een goed voorbeeld van hoe het niet moet, en geeft aan dat een heffen van dit soort belastingen beter gedaan kan worden in Europees verband. Tenslotte, regulering blijft een belangrijk instrument; het is een gemiste kans dat Europa dit jaar het opleggen van een CO₂-norm van 130 gram/kilometer op nieuwe auto's heeft uitgesteld tot 2015 in plaats van 2012.

Dit betekent dat Europese burgers nog langer moet wachten op energie-efficiënte auto's. Het gevecht om het klimaat zal winnaars en verliezers kennen. Ik zie het klimaat als een gezamenlijke uitdaging die kan schept voor nieuwe bedrijven, nieuwe technologieën, en nieuwe ideeën. En met beter beleid ligt dit binnen handbereik.

Gerhard Mulder is vicepresident Eco-Markets bij ABN AMRO en Algemeen Bestuurslid van de afdeling Amsterdam



PAGINA

21

INGEZONDEN
DOOR
GERHARD MULDER



PAGINA

22

INGEZONDEN
DOOR
MAARTEN VAN WIJK

Deskundige leden inzetten: hoe doet een partij dat?

Ook een 'gewoon' lid van D66 kan in korte tijd politiek veel bereiken. Dat bewijst D66 Leiden, waar vier leden erin slaagden om de provincie Zuid-Holland tot serieus onderzoek te bewegen naar een geboorde Rembrandttunnel onder Leiden. En dat in slechts drie maanden tijd.

De leden hadden zitting genomen in een van de nieuwe dossierteams die D66 Leiden begin dit jaar introduceerde. Dossierteams zijn commissies met een afgebakende taak: verzin binnen een paar maanden een oplossing voor een vooraf bepaalde kwestie. Als die oplossing goed is, dan adopteert de afdeling hem en gaat er ook politiek mee de boer op.

Voor het dossierteam Verkeer kregen vier leden met achtergrond in verkeerkunde de opdracht een oplossing te bedenken voor Leidse verkeersprobleem.

In twee maanden bedachten Roger Hendriks, Job van Exel, Joost Hermans en Marco Kuijvenhoven een plan: een geboorde tunnel onder Leiden, die de twee snelwegen A4 en A44 verbindt, in combinatie met kortetermijnmaatregelen. Deze Rembrandt-tunnel is bedoeld als alternatief voor een bovengrondse weg die de provincie wil aanleggen. Dat plan vond het dossierteam verkeerskundig onvoldoende, tijdrovend en milieuvriendelijk.

Het team kon het plan vervolgens bespreken met de fractie, bestuur en campagne-commissie van D66 Leiden. De afdeling heeft het plan met aanpassingen overgenomen, gepresenteerd aan publiek en pers,

en er is campagne voor gevoerd door de campagnecommissie. Het plan haalde de lokale media, en bij de vergadering van Provinciale Staten op 25 juni ging de provincie Zuid-Holland uiteindelijk overstag: er zou een onderzoek komen naar het tunnelplan, uitgevoerd door Arcadis. Twee dossierteamleden mochten deelnemen aan provinciale brainstormsessies. De voorlopige uitslag van het onderzoek volgt spoedig.

Vaak is in partijkringen de verzuchting te horen dat er zo ontzettend veel kennis zit bij de leden, maar dat die onvoldoende wordt benut voor de partij. De dossierteams van D66 Leiden zijn een nieuwe organisatievorm die dat probleem lijkt op te lossen.

Dossierteam Verkeer is het eerste dat met een plan komt; de dossierteams Studenten-huisvesting en Feesten en Evenementen zijn nog bezig. Binnen afzienbare tijd worden er ook opnieuw onderwerpen vastgesteld, waar verse dossierteams zich voor D66 Leiden op mogen storten.

Voor meer informatie over de Rembrandt-tunnel kijkt u op www.rembrandttunnel.nl.

Maarten van Wijk is bestuurslid van de afdeling D66 Leiden.

Waterschapsverkiezingen 13 t/m 25 november



PAGINA

23

Het Landelijk Bestuur van D66 heeft er voor gekozen om niet zelfstandig mee te doen aan de Waterschapsverkiezingen 2008. Ook GroenLinks, de SP, en een aantal gewesten van de PvdA hebben er voor gekozen om niet zelfstandig aan de Waterschapsverkiezingen mee te doen.

Het Bestuur van D66 vindt het belangrijk dat D66'ers actief zijn op alle bestuur-slagen. Het Landelijk Bestuur heeft besloten om D66'ers op te roepen om de 'groenblauwe' coalitie Water Natuurlijk te steunen. Water Natuurlijk is een coalitie van de Vereniging Natuurmonumenten, de Provinciale Milieufederaties De Wadden-vereniging, Stichting Reinwater, Stichting Noordzee, Stichting Wandelplatform, Sportvisserij Nederland en Landschaps-beheer Nederland. Daarnaast zijn er nog een aantal organisaties die niet actief aan de coalitie deelnemen, maar wel hun steun voor Water Natuurlijk hebben uitgesproken. De hiervoor genoemde organisaties hebben een totale achterban van een kleine twee miljoen leden. Jan Terlouw is de ambassadeur van Water Natuurlijk.

Door de D66-leden die op de lijst van de groepering www.waternatuurlijk.nl staan te ondersteunen, wil het Landelijk Bestuur voor potentiële D66 Waterschapsbestuur-

ders een reële kans op zetels creëren omdat de hoge kiesdrempel zelfstandige deelname van D66 ernstig bemoeilijkt. Inmiddels zijn de kandidatenlijsten van Water Natuurlijk vastgesteld. Wij willen graag dat D66-leden de kans krijgen om op een D66-kandidaat van de lijst Water Natuurlijk te stemmen. Bij dezen roepen wij D66-kandidaten op om zich bekend te maken bij hun D66-regiobestuur zodat het regiobestuur bijvoorbeeld een stemadvies kan rondsturen. Ook het Landelijk Bureau is zeer geïnteresseerd hoe het de D66-kandidaten vergaat. D66 kandidaten laat daarom van u horen!

**EN EEN LAATSTE STEMADVIES
AAN ALLE LEDEN:**

Stem 13 t/m 25 november Water Natuurlijk, de groene waterschapspartij met hart voor blauw.

Voor meer informatie stuurt u een e-mail naar Lars Nanninga, l.nanninga@d66.nl

Gemeenteraadsverkiezingen Bloemendaal

Op 1 januari 2009 fuseren de gemeenten Bloemendaal en Bennebroek. Er ontstaat dan een nieuwe gemeente Bloemendaal met vijf kernen: Bloemendaal, Bennebroek, Overveen, Aerdenhout en Vogelenzang. Op 19 november 2008 vinden er tussentijdse verkiezingen plaats voor de gemeenteraad van deze nieuwe gemeente. Dat betekent dat er campagne gevoerd moet worden...

Bij het voorbereiden en uitvoeren van een verkiezingscampagne komt heel wat kijken. Zo moet er een kandidatenlijst komen, een verkiezingsprogramma worden geschreven en de campagne moet worden opgezet. Om uit te zoeken hoe het staat met de voorbereidingen brachten we een bezoek aan Alice Jeltjes en Conny van Stralen, respectievelijk lijsttrekker en de nummer twee van de kandidatenlijst.

Vlak voor ons bezoek was de kandidatenlijst in ieder geval al vastgesteld. Leuke bijkomstigheid is, dat voor het vaststellen van de volgorde van de kandidaten op de lijst en het kiezen van de lijsttrekker, voor het eerst gebruik is gemaakt van e-voting, oftewel stemmen via internet. Omdat dit goed verlopen is zal D66 hier in de toekomst gebruik van blijven maken.

Het was al opgevallen dat de website van D66 Bloemendaal er goed uitziet en up-to-date is. Dat is een goed begin. Maar met een goede website alleen ben je er nog niet. Daarom gaat D66 flyeren in de verschillende dorpskernen, schrijft Alice Jeltjes ingezonden stukken voor de krant, worden filmpjes gemaakt en doen lijsttrekker en kandidaten mee aan verschillende debatten die de gemeente organiseert. “Mensen moeten weten waar D66 voor staat en welke plannen we hebben voor de komende jaren. Ook het verkiezingsprogramma is belangrijk. Dat wordt tegelijkertijd met de aftrap van de campagne op 6 september gepresenteerd.”

Duidelijk is dat D66 zich vooral gaat profileren met de thema’s milieu, transparantie en verantwoordelijkheid van bestuur en communicatie met de burger. Jeltjes: “In Bloemendaal wonen veel mondige mensen die goed voor zichzelf kunnen opkomen. Goede communicatie met de burger is dan ook erg belangrijk.”

HET DOEL

Tot slot willen we weten wat het doel is voor de komende verkiezingen. Daarover zijn Jeltjes en Van Stralen duidelijk: D66 Bloemendaal gaat voor minimaal twee zetels in de gemeenteraad. En als het zover komt zullen zij hun bestuursverantwoordelijkheid niet ontlopen. “Als je de kans krijgt moet je meedoen aan de coalitie, maar niet tegen elke prijs, we willen niet te veel inleveren”, aldus Jeltjes.

Lijst Europees parlement: Kandidaatstelling

Op 4 juni 2009 vindt de verkiezing voor het Europees Parlement plaats. Op het congres van 8 november a.s. wordt de lijsttrekker bekendgemaakt. De stemming daarvoor vindt plaats van 6 oktober tot en met 6 november 2008.

Op 3 november a.s. opent de kandidaatstelling voor de plaatsen twee en verder op de lijst. U kunt zich kandideren tot 8 december 2008, 10.00 uur. U kunt daarvoor het kandidaatstellingsformulier gebruiken dat u vindt op www.d66.nl onder ‘wie doet wat’, vervolgens ‘verkiezingen’ en ‘Europese verkiezingen 2009’.

Om kandidaat te zijn dient u bij sluiting van de kandidaatstelling aan de contributieverplichting te hebben voldaan en dient u minimaal een jaar lid te zijn van D66. Dit betekent dat u lid moet zijn sinds 8 december 2007. Mocht u niet aan deze voorwaarde voldoen, dan kunt u bij het Landelijk Bestuur dispensatie vragen. Een eventueel verleende dispensatie dient voor sluiting van de kandidaatstelling, 8 december 2008, te zijn afgerond. Een verzoek daartoe moet u voor 5 december richten aan het Landelijk Bestuur, Postbus 660, 2501 CR Den Haag of per e-mail: g.brunsveld@d66.nl.

Onderdeel van de kandidaatstellingsprocedure voor de plaatsen twee en verder op de lijst is het stemadvies. Het stemadvies is een gezamenlijk advies van de EP-lijsttrekker en de partijvoorzitter aan de stemgerechtigde leden. Alle stemgerechtigde leden kunnen vervolgens hun stem uitbrengen tussen 15 januari en 22 februari 2009.

Meer informatie en een kandidaatstellingsformulier is vanaf 3 november beschikbaar op www.d66.nl en op te vragen bij de secretaris van de Landelijke Verkiezingscommissie, Gerhard Brunsveld (g.brunsveld@d66.nl of 070 356 60 28).



PAGINA

26

UITWERKING
1^e RICHTINGWIJZER

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Vertrouwen op de eigen kracht van mensen is een centraal element in het gedachtegoed van D66 en niet voor niets de eerste van vijf richtingwijzers die het verkiezingsprogramma 2006 vergezelden. Het is het startpunt en uiting van de sociaal-liberale identiteit van D66.

Vertrouwen op eigen kracht roept ook vragen op. Waar leidt dit vertrouwen toe? Wat ligt er aan ten grondslag? En wanneer verandert vertrouwen op de eigen kracht van mensen in mensen aan hun lot overlaten? De Permanente Programmacommissie heeft dit onderwerp behandeld in het essay ‘Sociaal-liberale grensverkenningen’, waarvan hieronder een beknopte samenvatting staat. Het gedachtegoed van D66 geeft richting, maar naar zijn aard zullen in concrete politieke vraagstukken de precieze grenzen steeds weer bediscussieerd en afgebakend moeten worden. Momenteel is de commissie bezig met een tour door het land, waarin het essay als discussiestuk wordt besproken. De feedback die in deze bijeenkomsten naar voren komt wordt uiteindelijk verwerkt in een herziene versie en

in een ‘tool kit’ (gereed eind 2008). Samen vormen dit hulpmiddelen voor de leden bij de discussie die zij zelf organiseren en vorm geven.

SAMENVATTING VAN DE ESSAY ‘SOCIAAL-LIBERALE GRENSVERKENNINGEN’

Vertrouwen op eigen kracht van mensen is gebaseerd op de overtuiging dat ‘eigen kracht’ in principe in iedereen latent aanwezig is. Omdat er geen mens gelijk is (maar wel gelijkwaardig!) zijn er verschillen in die ‘voorraad’ kracht. Mensen worden bovendien niet geboren als kundige en zelfstandige wezens, maar moeten hiertoe opgroeien. Daarom is onderwijs zo belangrijk. We erkennen dat mensen ook fouten maken. Maar mensen leren door fouten te maken en daarnaast is vertrouwen op de eigen kracht van mensen uiteindelijk te verkiezen boven het alternatief: (staats) instituties die al het falen en alle risico’s moeten beheersen. D66 stelt bij het zoeken naar de oplossing van concrete politiek vraagstukken de mens centraal: vrij, betrokken, gelijkwaardig en mondig.



PAGINA

27

UITWERKING
1^e RICHTINGWIJZER

Mensen zijn zo creatief dat ze steeds opnieuw zelf oplossingen vinden. Hierin is niet de overheid bepalend, maar mensen onderling. Het gaat om het vermogen van mensen om hun eigen leven vorm te geven. En mensen gaan daarbij verbindingen aan met anderen. Dat is de basis voor samenhang in de maatschappij. Het is een voortgaand proces en gaat net als alle maatschappelijke processen met vallen en opstaan.

Een van de belangrijkste taken van de staat in dit alles is het borgen van de ontplooiingskansen en ontwikkeling van mensen door handhaving van regels en vastgestelde rechten van het individu. In plaats van een verzorgingsstaat is D66 voor een ontplooiingsstaat, waarin wordt uitgegaan van de eigen kracht van mensen, van wat mensen wel kunnen, in plaats van wat ze niet kunnen. Door voorzieningen te scheppen kan de staat verbindingen tussen mensen laten ontstaan die anders niet zouden ontstaan.

Het gedachtegoed van D66 is breder dan alleen vertrouwen op de eigen kracht van

mensen. Niet voor niets zijn er nog vier andere richtingwijzers vastgesteld, die vaak de begrenzing vormen.¹ Het streven naar een harmonieuze samenleving, en ‘beloon prestatie en deel de welvaart’ moeten er bijvoorbeeld voor zorgen dat we mensen niet aan hun lot over laten.

In het vaststellen van de grenzen komen vaak lastige dilemma’s naar boven. De Permanente Programmacommissie hoopt met haar essay een bijdrage aan te leveren aan het interne debat en aan de oplossingen die wij als partij kiezen.

De volledige tekst van het essay ‘Sociaal-liberale grensverkenningen’ is te vinden op www.d66.nl/kenniscentrum.

¹ De vijf richtingwijzers zijn:

- **Vertrouw op de eigen kracht van mensen;**
- **Denk en handel internationaal;**
- **Beloon prestatie en deel de welvaart;**
- **Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving;**
- **Koester de grondrechten en gedeelde waarden.**

Naast plaatselijke afdelingen kent D66 ook platforms. Platforms geven leden de kans zich rondom een bepaald beleids-terrein te verenigen. Leden kunnen daar met elkaar in debat over thema's die raken aan het beleidsterrein. Platforms kunnen een bijdrage leveren aan het gedachtegoed van de partij en de verkiezingsprogramma's. Ook kunnen ze onze lokale, regionale en (inter)nationale volksvertegenwoordigers ondersteunen met nieuwe en uitgewerkte ideeën en denkbelden. Hieronder treft u informatie over enkele platforms. Meer informatie kunt u vinden op: www.d66.nl/platforms

PLATFORM RUIMTE & MOBILITEIT

Het Platform Ruimte en Mobiliteit is een kennisinstituut, waarin de leden kennis, kunde en informatie kunnen uitwisselen over infrastructuur, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, verkeer en milieu. Wij geven op deze terreinen advies aan de D66-fracties in Tweede Kamer, het Europees Parlement, de Provinciale Staten en de Gemeenteraden. Zo leveren wij een bijdrage geleverd aan (een voortschrijdend inzicht in) de fysieke inrichting van Nederland. Daarnaast verzorgen wij voor een groter publiek activiteiten en publicaties, eventueel in samenwerking met andere platforms binnen en buiten D66.

Meer informatie bij Henk-Peter Koster (voorzitter), d66ruimte@xs4all.nl / telefoon 015 261 62 25 en op www.d66ruimte.nl

PLATFORM DUURZAME ONTWIKKELING

D66 moet een groene partij blijven. Niet zozeer voor het groene gras en de bomen, wel voor de 'kwaliteit van leven'. Niet voor de milieuproblemen van de jaren zestig die inmiddels zijn opgelost, maar voor de hardnekkige vraagstukken van nu en de komende decennia. Ons platform heeft een bredere visie op duurzame ontwikkeling dan het klassieke people-planet-profit. Voor het nemen van (politieke) beslissingen streven wij naar een integrale afweging tussen gezondheid, leefbaarheid, land-schappelijke kwaliteit, welzijn en economische continuïteit. Er is een nauwe relatie met andere maatschappelijke onderwerpen zoals kennis economie, onderwijs, ontwik-

kelingssamenwerking, verkeer en vervoer en ruimtelijke ordening. Ons platform heeft onderwerpen behandeld als klimaatverandering, energietransitie, waterbeleid, Waddenzee, Schiphol en een pragmatisch woonprogramma.

Meer informatie bij Johan Piet (voorzitter), Johan.piet@transparability.nl en op www.d66duurzameontwikkeling.nl

PLATFORM ONDERWIJS I.O.

Nederland verdient beter onderwijs en meer hoogstaande kennisinstituten. Het Platform Onderwijs wil de D66-inbreng in deze structureren, verdiepen en in verkiezingsprogramma's verwoord zien.

Meer informatie via onderwijs@d66.nl en op www.d66onderwijs.nl

PLATFORM VROUWEN / MANNEN / MENSEN RECHTEN

Het platform V/M Rechten houdt zich bezig met de gelijke behandeling en rechten van vrouwen en mannen in de samenleving, het bevorderen van de evenredige participatie van mannen en vrouwen in de politiek en de discussie binnen D66 over deze onderwerpen. Het platform is samengesteld uit leden van D66 die op verschillende beleidsterreinen actief zijn en komt circa zeven keer per jaar bijeen. V/M Rechten wil zijn doelstellingen bereiken door het initiëren van expertmeetings, het schrijven van adviezen, het houden van workshops, het reageren op maatschappelijke ontwikkelingen en het beantwoorden van vragen. V/M Rechten is georganiseerd als projectorganisatie. V/M Rechten representeert D66 extern o.a. in het samenwerkingsverband van politieke partijen: Politiek Vrouwen Overleg (PVO).

Meer informatie via VM-rechten@d66.nl

PLATFORM MIGRANTEN PARTICIPATIE

Na een adempauze van ongeveer een jaar werkt het Platform Integratie aan herstel. Niet alleen de naam is veranderd, er wordt ook gewerkt aan een nieuwe structuur om onderbouwd en innovatief binnen D66 te spreken over de invloed van migratie op de

Nederlandse maatschappij. Het Platform Migranten Participatie gaat werken met een kleine kenniscgroep, waarin leden en experts beleid op het gebied van migranten participatie bespreken en agenderen. De daarnaast functionerende reflectiegroep van geïnteresseerde D66'ers discussieert over de resultaten en mogelijke vervolghema's.

Meer informatie via migrantenparticipatie@d66.nl

PLATFORM D66 ROZE I.O.

D66 Roze gaat voor de emancipatie van een ieder die zich niet (enkel) door het andere geslacht aangetrokken voelt. Via D66-inbreng wil D66 Roze dit realiseren. Sinds 2006 heeft D66 Roze een eigen pagina op de site van het Platform Democratie en Rechtsstaat.

Meer informatie: d66roze@d66.nl en op www.d66bestuurlijkevernieuwing.nl/D66_Roze_hoofd

PLATFORM CULTUUR & MEDIA

Het Platform Cultuur en Media werd opgericht ten tijde van een regeringsdeelname van D66, die o.a. een staatssecretaris voor media en cultuur aan het betreffende kabinet leverde. Het was bedoeld als 'partijcontragewicht' tegenover de beleidsontwikkeling en -uitoefening op regering-sniveau. Na het uitstappen van D66 uit dit kabinet verviel eigenlijk het bestaansrecht van het platform. Met de Europese Parlementsverkiezingen 2009 in verschiert - waarvoor concrete, bruikbare ideeën voor het conceptverkiezingsprogramma aangeleverd kunnen worden - is herstart van het platform aan de orde. Heeft u voor '2009' realistische ideeën (kort en bondig geformuleerd en dito beargumenteerd)? Stuur ons dan een mail.

Meer informatie via d66cultuurmedia@gmail.com

PLATFORM INTERNATIONALE VEILIGHEID & DEFENSIE

Het Platform Internationale Veiligheid en Defensie (PIVD) geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de fractie over onder-

werpen op deze terreinen. We komen een keer of acht per jaar bijeen, vrijwel altijd in Den Haag. Onze activiteiten zijn primair gericht op het bundelen van ervaring en kennis in de partij op deze terreinen om de fractie en/of de partij over specifieke onderwerpen te informeren en, bij gelegenheid, over deze onderwerpen moties voor te stellen op onze congressen. Nieuwe leden van het platform zijn welkom. Specifieke kennis en achtergrond worden niet vereist maar het is handig als leden enige bekendheid hebben met het veld (net iets meer dan krantenkennis)

Meer informatie bij Frans Verhagen (voorzitter), amerika@amerika.nl

PLATFORM DEMOCRATIE & RECHTSSTAAT

Democratisering is niet iets wat zomaar voor het oprapen ligt. Dat hebben we als D66 de afgelopen decennia wel gemerkt. Het Platform wil een duurzame bijdrage leveren aan een D66 dat standvastig staat en gaat voor een realistische samenhangende democratiseringsagenda die ertoe doet. Zo bespreekt het platform nu de D66 debatnotitie 'Democratiseringagenda voor de Grondwet'. Benieuwd?

De notitie is te vinden op de site onder het kopje 'Publicaties'.

Meer informatie via democratie@d66.nl en op www.d66bestuurlijkevernieuwing.nl

PLATFORM SENIOREN & SAMENLEVING

Het Platform Senioren en Samenleving is een nieuw leven begonnen met boeiende bijeenkomsten over zaken die vijftigplus-sers in het bijzonder raken. We houden ons bezig met onderwerpen als pensioenen, de ouderenzorg in verpleeghuizen, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, ouderenhuisvesting, openbaar vervoer, euthanasie en civil society. Daarmee trekken wij tweemaandelijks enkele tientallen belangstellenden naar een vergaderlocatie in de provincie Utrecht. Op basis van onze discussies komen we met aanbevelingen aan onze politieke vertegenwoordigers.

Meer informatie bij Frans Postma (secretaris), fppostma@hetnet.nl telefoon 035 531 09 32

U KUNT OOK EEN PLATFORM OPRICHTEN

Zo is D66 onder meer op zoek naar initiatiefnemers voor een Platform Economie en Gezondheidszorg.

Indien u interesse heeft kunt u contact opnemen met het: **Kenniscentrum D66 tel 070 356 60 66 mail info@d66.nl**

Jet de Bussy-penning voor twee Bredase leden



De Jet de Bussy-penning is aan de nieuwe toekomst van D66-Breda opgedragen. Dat hebben Cees van Zetten en Roland de Bruijn, die de penning dit jaar in ontvangst hebben genomen, bekendgemaakt. Tijdens een feestelijke afsluiting van het politieke jaar in Breda op 29 juni jl., hebben de twee leden de erepenning door Annelies Koningsveld, vicevoorzitter organisatie in het Landelijke Bestuur, uitgereikt gekregen.

De Jet de Bussy-penning wordt uitgereikt aan leden die op regionaal en lokaal niveau aan een herkenbaar profiel van D66 hebben bijgedragen. En dat hebben Cees van Zetten en Roland de Bruijn zeker gedaan. Cees van Zetten is sinds de jaren 70 lid en actief voor D66, vooral op lokaal niveau. In maart 2008 heeft hij op 83-jarige leeftijd zijn functie als secretaris in het afdelingsbestuur van D66 Breda neergelegd. Naast afdelingsbestuurder was hij actief in de afdelingsverkiezingscommissie. Hij ondersteunde de gemeenteraadsfractie en was altijd bereid voor D66 campagne te voeren. Roland de Bruijn is eveneens zeer actief binnen D66; niet alleen in de afgelopen jaren als regiobestuurder of regio-hoofdbestuurder, maar nog steeds als afdelingsvoorzitter. Met zijn kritische houding zet hij

anderen op scherp. Daarnaast heeft hij een rol in het actief krijgen van nieuwe leden.

Cees en Roland waren beiden zeer verrast in het zonnetje gezet te worden. Zij droegen de penning op aan de nieuwe toekomst van D66 Breda. Cees is trots dat er momenteel zoveel welbespraakte en intelligente jongeren in de partij bij komen. Roland memoreerde aan de naamgever van de penning, Jet de Bussy. Zij was in Amsterdam een zeer prominent en actief lid in de vorige eeuw.

De Jet de Bussy-penning wordt toegekend door het Landelijk Bestuur op voordracht van derden. Voor meer informatie kunt u terecht op www.d66.nl of bij Gerhard Brunsveld, g.brunsveld@d66.nl.

helder & duidelijk

VOLGENS LAUWEN&GROSSOUW

Een huisstijl is geen nieuw fenomeen voor D66. Verschillende generaties ontwerpers hebben reeds meegewerkt aan de beeldvorming van de partij. Hans van Mierlo had al een scherp oog voor communicatie toen hij aansloot bij de jonge honden van de reclame van dat moment: FHV oftewel Giep Franzen, Nico Hey en Martin Veltman. De voorlaatste huisstijl-exercitie, herkenbaar aan de handgeschreven onderregel 'democraten', werd uitgevoerd door Fabrique. Ook niet de minsten, want ontwerpers van onder andere de website van de Tweede Kamer en stationsbewegwijzering voor NS.

Toen wij, Lauwen&Grossouw, als design- en communicatieteam bij dit eerbiedwaardige rijtje mochten aanschuiven, hadden we niet de bedoeling 'weer iets heel nieuws en oorspronkelijks' [1] te gaan maken. We startten op basis van de rijke beeldende voorgeschiedenis van D66. En tegelijkertijd probeerden we een

scherp oog te houden op wat er in het huidige politieke landschap aan visuele communicatie nodig was. De neerslag daarvan is oa. terug te vinden in het 'welkomspakket'. Dit drukwerk is misschien niet bij alle Democraat-lezers, maar zeker wel bij de vele nieuwkomers onder de leden bekend. Een tijdslijn illustreert hoe de verschillende stijlen die D66 in veertig jaar voerde, tot uiting kwamen. Het huidige logo, dat volgens ons vooral direct en helder van uitstraling moest zijn, dankt een deel van zijn dna aan het eerste vignet uit 66 en dat uit de jaren tachtig (waarvan we de makers helaas niet konden achterhalen). Het door ons ontworpen D66 beeldmerk keert terug naar de essentie; typografie, ook omdat die nu eenmaal altijd het duurzaamst blijkt te zijn. Omdat de partij een optelsom is van individuen, moest er ook een warmer, menselijker beeld aan D66 verbonden worden. Daarvoor dient de campagnestijl 'Volgens mij D66' waarin eerlijke fotoportretten worden gekoppeld aan de persoonlijke motivatie van de betrokkene bij D66. 'Toeval is logisch' [2] heeft een grote denker ooit gezegd. Op die manier valt de frisse aanpak van de nieuwe communicatiestijl, toevallig samen met het optimisme en de de opmars van de partij in de peilingen.

[1] 'Alles wat nieuw en oorspronkelijk is, is slecht en waar-deloos' beweerde de grote volkschrijver Gerard Reve met kenmerkende ironie. In de cultuur, waavan vormgeving een onderdeel is, komt het nieuwe vaak voort uit het voorgaande.

[2] Een typische verbastering door Johan Cruijff. Het gezegde 'toeval bestaat niet' werd bedacht door Voltaire die er nog aan toevoegde: 'We noemen toeval een gevolg van een oorzaak die we niet zien.'

FOTOGRAFIE / ANNEBEL SCHIPPER

ARTIKEL
IDEE

Herkenning in het recht vraagt om betrokkenheid

"In ons land zijn er steeds meer tekenen van 'rechtsvervreemding', een groeiende kloof tussen recht en samenleving, tussen de officiële rechtstaat en de rechtstaat van het publiek. Sinds Fortuyn hebben we het onophoudelijk over de groeiende kloof tussen samenleving en politiek. Waarom zou het recht dan buiten schot blijven?" aldus Marc Hertogh, hoogleraar rechtssociologie in Groningen. Een gesprek met hem over het afnemende vertrouwen in de rechtspraak en toenemend maatschappelijk protest tegen rechterlijke uitspraken.

INTERVIEW MARC HERTOIGH / DOOR CONSTANTIJN DOLMANS / FOTOGRAFIE DAVID ROZING

Het thema van het septembernummer van Idee is: ‘Koester de grondrechten en gedeelde waarden’. Hoe kijkt u tegen gedeelde waarden aan in een samenleving met toenemende diversiteit?

“Bij het begrip ‘gedeelde waarden’ gaat men vaak ten onrechte uit van een wij/zij-schema. Deze veronderstelling komt er op neer dat de kernwaarden van de rechtsstaat door autochtone Nederlanders worden onderschreven, maar door allochtonen worden afgewezen. Dit is echter een karikatuur. Ten eerste is het maar helemaal de vraag of iedereen in Nederland wel dezelfde waarden deelt. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat de beleving van het recht door allochtonen helemaal niet zoveel afwijkt van de beleving door autochtonen. Als er al verschillen bestaan, dan toch vooral op basis van opleiding en leeftijd, niet langs etnische lijnen. Jongeren in bijvoorbeeld Rotterdam met hetzelfde opleidingsniveau en dezelfde sociaal-economische achtergrond delen vaak onderling dezelfde visie op recht en democratie; ongeacht of hun (groot)ouders uit Dordrecht, Turkije of Marokko komen.”

Wat is de rol van de Grondwet bij de ontwikkeling van een visie op recht en democratie?

“De kennis over de Grondwet is niet heel erg groot. De Grondwet speelt in ons land traditiegetrouw geen grote, directe rol. De regering wil dat nu gaan veranderen. ‘Deze tijd vraagt niet alleen om een Grondwet die registreert en normeert, maar ook om een Grondwet die een educatieve, instructieve en bindende functie heeft,’ aldus minister Ter Horst eerder dit jaar. Bij die ambitie heb ik echter de nodige bedenkingen. Het idee van de Grondwet als maatschappelijk bindmiddel berust op drie wankelende empirische veronderstellingen. Allereerst het genoemde verschil tussen ‘wij’ en ‘zij’. De veronderstelling dat de grondrechten door autochtonen worden gedeeld maar door allochtonen worden afgewezen, is niet in overeenstemming met de werkelijkheid. De tweede veronderstelling is dat de Grondwet een effectief instrument is om de sociale binding in de samenleving te vergroten. Uit sociaal-wetenschappelijk onderzoek blijkt echter dat de mogelijkheden om door middel van wetgeving het gedrag van mensen te beïnvloeden - laat staan hun gedachten - uiterst beperkt zijn. De derde veronderstelling is dat de ‘onzichtbare Grondwet’ een probleem is. Maar veel belangrijker dan de zichtbaarheid van de Grondwet, en het recht in het algemeen, is hoe het recht door mensen wordt beleefd.”

‘Meer kennis over het recht betekent niet automatisch dat men zich in het recht herkent’

Hoe beleven mensen het recht en welke verschillen ziet u daarin?

“Je kunt daarbij twee belangrijke vragen onderscheiden: ‘Kent men het recht?’ en ‘Herkent men zich in het recht?’ Op basis hiervan onderscheid ik vier juridische burgerschapstijlen: de juridisch actieven, de gezagsgetrouwen, de cynici en de buitenstaanders. Elke stijl correspondeert met een andere houding ten opzichte van het recht. De juridisch actieven kennen en herkennen het recht, de gezagsgetrouwen kennen het recht niet of nauwelijks maar herkennen zich er wel in; de cynici kennen het recht wel maar herkennen zich er niet in en tenslotte de buitenstaanders, die het recht niet kennen noch zich erin herkennen.”

veel kennis	weinig kennis
Juridisch actieven <i>geïnformeerde vereenzelviging</i> (veel herkenning)	Gezagsgetrouwen <i>ongeïnformeerde vereenzelviging</i> (veel herkenning)
Cynici <i>geïnformeerde vereenzelviging</i> (weinig herkenning)	Buitenstaanders <i>ongeïnformeerde vereenzelviging</i> (weinig herkenning)

Matrix vier stijlen juridisch burgerschap

“Tegenwoordig zijn het niet alleen maar buitenstaanders die kritisch zijn over het recht maar juist ook cynici – mensen die het recht goed kennen en er dagelijks mee werken. Meer kennis over het recht betekent niet automatisch dat men zich in het recht herkent. Goed ingelichte mensen maken zich sterk voor de onschuld van Lucia de B; ambtenaren voeren een uitspraak van de rechter niet uit omdat ze het er niet mee eens zijn. Niet alleen direct betrokkenen of de ‘usual suspects’ zijn kritischer maar ook mensen die goed zijn geïnformeerd. Dit fenomeen van rechtsvervreemding is meer verspreid onder de bevolking dan voorheen. Zie in dit verband bijvoorbeeld ook de recente oproep van juristen voor een meer humane uitvoering van levenslang.”

Moet je de rechterlijke macht niet gewoon zijn werk laten doen?

“De rechterlijke macht reageert soms te verkramt als anderen, met name politici, zich uitlaten over rechterlijke uitspraken. Natuurlijk moet je een beetje voorzichtig zijn om elkaar niet te veel voor de voeten te lopen, met name als het gaat om lopende strafzaken. Maar het is niet meer van deze tijd om het recht alleen maar aan juristen over te laten. Juristen zijn erg gewend om vanuit gezagspositie te werken. De wet zegt zus of zo dus moet het op die manier. Maar de burger wil overtuigd worden. Rechters spelen hierin een belangrijke rol. Er gebeurt al het een en ander zoals de verbetering van de motivering bij vonnissen maar rechters zouden zich nog meer moeten richten op het overtuigen van partijen bij een vonnis. De doelgroep is immers niet de collega-juristen maar de betrokken partijen. Daarnaast missen mensen zowel bij strafzaken als bij civiele zaken de mogelijkheid om tijdens het proces of na afloop ervan vragen te kunnen stellen als ze het oordeel van de rechter niet helemaal begrijpen. Ik confronteer mijn studenten steevast met de laatste woorden van *de Rijdende Rechter* als hij zijn uitspraak doet: ‘Dit is mijn uitspraak en hier moet u het mee doen’. Dertig seconden later gaan partijen op de achtergrond met elkaar op de vuist. Uit onbegrip, frustratie, omdat ze zich in de kronkelende wegen van het recht niet herkennen. Nogmaals, er gebeurt al veel aan de motivering van uitspraken maar het overtuigen van partijen en de mogelijkheid geven tot reflectie en vragen stellen kan de acceptatie van rechtspraak verder bevorderen.”

Hoe kunnen we rechtsvervreemding verder tegengaan?

“Rechtsvervreemding is een complex fenomeen waar je niet met één druk op de knop een oplossing voor kunt vinden. Allereerst is rechtsvervreemding een gradueel begrip; voor de een betekent het alleen maar dat hij zijn schouders ophaalt; een ander schrijft eens een ingezonden brief; maar weer iemand anders gaat misschien wel demonstreren. Het is ook in zekere mate onomkeerbaar door globalisering, individualisering en toenemende maatschappelijke diversiteit. Je kunt het niet tegengaan door een paar slimmigheidjes of door grote systeemaanpassingen. We moeten ermee leren leven en ons ook niet teveel focussen op het strafrecht. Soms heb ik het gevoel dat 90 procent van de discussie

gaat over het strafrecht terwijl – als het goed is – de gemiddelde burger daar niet of nauwelijks mee te maken krijgt. Het gevoel van rechtsvervreemding is breder en gaat ook over de acceptatie van bestuursrecht of burgerlijk recht of de implementatie van Europese richtlijnen.”

De helft van onze wetgeving komt uit Europa. Het lijkt me dat dit recht verder van de burger afstaat en mensen het minder goed kennen?

“In algemene zin klopt dat. Bovendien betekent Europa ook regels die misschien niet altijd aansluiten bij de rechtscultuur van een land. Denk bijvoorbeeld aan de gevolgen van Europese wetgeving voor ons liberale euthanasie- en softdrugsbeleid. Het eerste dat politici en juristen moeten doen is dit proces van vervreemding serieus nemen. Het ‘nee’ tijdens het referendum over de Europese Grondwet is een duidelijk signaal van de Nederlandse burger dat hij of zij zich niet thuis voelt bij de Europese gevoelens van de politieke elite. Politici kunnen Europa heel belangrijk vinden, veel mensen vinden dit kennelijk niet. Los van de politieke vraag of het nieuwe Europees verdrag goed of slecht is, betekent het voorbehouden van de beslissing hierover aan politici dat de rechtsvervreemding waarschijnlijk alleen maar toeneemt.”

Om het recht minder elitair te maken, is lekenrechtspraak een oplossing voor toenemende rechtsvervreemding?

“Op zich is het vertrouwen in het recht in landen als de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk (die lekenrechtspraak kennen) niet groter dan in Nederland. Toch vind ik dat we serieus naar lekenrechtspraak en andere vormen om burgers bij de rechtspraak te betrekken, moeten kijken. De minister van Justitie was wel heel erg snel met zijn conclusie dat lekenrechtspraak niet past in de Nederlandse rechtscultuur. We voeren dan meteen een discussie over stelselwijziging. Ik zou willen pleiten voor kleine stappen en experimenten. Zet een pilot op voor lekenrechtspraak. Redeneer ook uit de eigen kracht van het vak: je hebt als professionele rechtspraak niets te verbergen. Zo heeft het spreekrecht voor slachtoffers – na de aanvankelijke bezwaren – geleid tot meer tevredenheid bij betrokkenen. Een ander voorbeeld. Naar aanleiding van de Schiedammer parkmoord hebben twee commissies gekeken of er aanleiding is om afgesloten strafzaken opnieuw te openen. Dat is ook gebeurd bij de zaak Lucia de B. Er wordt nu nagedacht of zo’n commissie permanent zou moeten worden ingesteld. Ook dit is een goede gelegenheid om eens na te denken over een college dat niet alleen uit juristen bestaat, maar ook uit andere deskundigen. En waarbij ook de burger een reële kans heeft om een zaak aan te kaarten. Probeer ook hier burgers eens meer serieus te nemen.”

Politici – ook D66’ers – hameren vaak op de noodzaak van burgerschap. In hoeverre is dit de retoriek van een machteloze politiek?

“De discussie over burgerschap blijft vaak op een te abstract niveau hangen. Bovendien moeten burgers vooral zelf beslissen hoe ze hun burgerschap invullen. De huidige roep om burgerschap vanuit de politiek is ronduit potsierlijk. Potsierlijk omdat dit kabinet de ene dag burgers omroept om meer burgerschap te tonen; maar de volgende dag voorbeelden van goed burgerschap – zoals de Nationale Conventie of het Burgerforum Kiesstelsel – vrolijk van tafel veegt. Nog gekker is het opleggen van gemeenschappelijke waarden vanuit de politiek. Wat de politiek wel zou moeten doen is voorwaarden scheppen voor mensen om zelf aan hun burgerschap invulling te geven. In het geval van lekenrechtspraak geef je mensen de gelegenheid betrokken te zijn.”



“Draagvlak voor het recht is niet vanzelfsprekend. Als je als overheid voor het minste of geringste naar de wet grijpt, dan werk je vervreemding in de hand. Deze instrumentalisering van het recht heeft een ongunstige uitwerking op het maatschappelijk draagvlak voor het recht. Als je het recht te pas en te onpas gebruikt voor politieke doelstellingen, dan draag je bij aan de verdere ‘onttovering’ van het recht. Je ontleemt dan de algemene acceptatie en ontdoet het recht van zijn normatieve lading. Neem bijvoorbeeld de hele discussie over het boerkaverbod. Het is toch bizar dat we algemene wetgeving gaan maken over een zeer beperkte groep mensen. We praten hier over tientallen, misschien honderd vrouwen. Het is effectiever om die mensen – bij wijze van spreken - een huisbezoek te brengen, erover te praten, dan om met een algemeen verbod te komen. Welk probleem los je daarmee op?”

Wat wilt u tenslotte politici van harte meegeven?

“Vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Dat geldt voor de politiek maar ook voor het vertrouwen in ons rechtssysteem. Door incidenten verschuiven mensen van de ene naar de andere juridische burgerschapstijl. Gezagsgetrouwen die buitenstaander worden; mensen die zich daarvoor nauwelijks druk maakten over het recht zijn plotseling boos of teleurgesteld. Het is lastig om dan het vertrouwen in het rechtssysteem te herwinnen. De stap terug naar vertrouwen is nauwelijks te maken. Tegelijkertijd maken professionals – de juristen, rechters, officieren van justitie en andere spelers in ons rechtssysteem - fouten. Ik wil dus niet alleen politici maar ook juristen iets meegeven: laat dan duidelijk zien dat je burger serieus neemt en betrek die burger bij de oplossing!”

Dit artikel van Constatijn Dolmans is eerder verschenen in het septembernummer van Idee.

Idee is het politiek wetenschappelijk magazine van het Kenniscentrum van D66 en verschijnt zes maal per jaar onder verantwoordelijkheid van een onafhankelijke redactie. Voor € 35,- per jaar kunt u een abonnement nemen. U krijgt de reeds verschenen nummers van de lopende jaargang toegestuurd (zolang de voorraad strekt).

Een dag in het leven van een Europarlementariër



FOTOGRAFIE / HANS TAK

Over minder dan 8 maanden gaat Nederland naar de stembus om 26 nieuwe Europarlementariërs te kiezen. In de komende maanden wordt hiervoor de lijst samengesteld. Maar wat doet een Europarlementariër eigenlijk en hoe ziet mijn leven er uit wanneer ik mij kandidaat stel? Ik reis af naar Brussel om deze vragen voor te leggen aan de Europarlementariër van D66, Sophie in 't Veld.

Als ik binnenkom in haar kantoor in de G-toren van het Euro-parlement in Brussel krijg ik het gevoel in een tornado te zijn beland. In twee kleine kamertjes werkt Sophie samen met haar vier medewerkers en één stagiaire in een razend tempo de meest noodzakelijke werkzaamheden af, voordat ze weer de lift in duikt op weg naar een nieuwe meeting. Fractievergaderingen, commissievergaderingen, besprekingen over resoluties en onderhandelingen over rapporten worden moeiteloos afgewisseld met mediaoptredens en vlammeende betogen voor bezoekersgroepen in diverse talen. (Sophie spreekt vijf talen vloeiend!) Halverwege de dag ben ik al moe, maar Sophie lijkt pas net op stoom te komen. Bij een kop koffie krijg ik eindelijk de tijd te horen wat haar drijft.

Hoe houd je dit vol?

Sophie begint te lachen. Goede vraag. "Europarlementariër zijn is hard werken. Veel mensen in Nederland denken nog wel eens dat wij ons de hele dag laten fêteren door duur betaalde lobbyisten en ondertussen onze presentiegelden opstrijken, maar niets is minder waar. Op steeds meer terreinen is het Europees Parlement medewetgever en hebben we dus gewoon volwaardig wetgevende taken. En juist daar waar we dat niet hebben is onze inzet nog harder nodig. Op belangrijke terreinen als veiligheid, terrorismebestrijding, antidiscriminatie en burgerrechten heeft het EP nog geen bevoegdheden, maar die komen hopelijk als het Verdrag van Lissabon wordt aangenomen. Toch gebeurt er al veel op Europees niveau. Denk aan grensoverschrijdende politie- en justitiesamenwerking of de uitwisseling van persoonsgegevens met derde landen zoals de VS. Het Europees Parlement zit hier bovenop, maar zonder formele bevoegdheden blijft effectieve democratische controle moeilijk. Ook de 27 nationale parlemen-

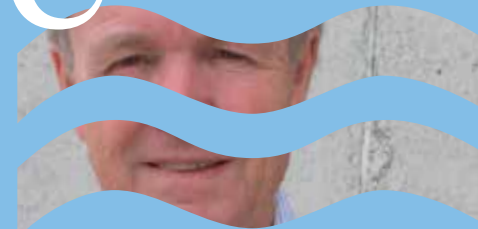
ten zijn in de praktijk nauwelijks in staat om hun regeringen te controleren en ter verantwoording te roepen." Ook een kwestie als de illegale CIA-activiteiten in Europa laten zien hoe nationale ministers hun verantwoordingsplicht ontlopen door zich te verschuilen achter het argument dat dit Europees beleid is. Hadden we nu maar een Europese minister van Buitenlandse Zaken, dan had het EP hem op het matje kunnen roepen en naar huis gestuurd. Maar nu blijven mensenrechtenschendingen en schendingen van internationaal recht ongestraft, omdat we vasthouden aan de illusie van nationale macht."

Ok, hard werken dus. Maar wat maakt het zo de moeite waard?

"Europa is een geweldig project om aan te mogen werken. Het is zeker nog niet af, maar als je ziet waarvandaan we komen? Bij het begin in 1957 was meer dan de helft van de huidige lidstaten een dictatuur. Stonden we met kanonnen op elkaar gericht en was onze economie als gevolg van de Tweede Wereldoorlog op sterven na dood. Zonder Amerikaanse steun hadden we het niet gered. Inmiddels is er heel wat veranderd: 27 landen die samenwerken, die samen de grootste economische markt van de wereld vormen, waar democratie en mensenrechten de norm zijn. Een samenwerkingsvorm waar iedereen van buiten de EU met jaloerse blikken naar kijkt. Maar bovenal zijn het mensen als Bronislav Geremek die mij blijven inspireren. Geremek, die deze zomer overleed, zat naast mij in de fractiebankjes. Hij was en is voor mij de diepere betekenis van Europa; vrijheid en democratie. Hij was als medeoprichter van Solidaridat een icoon van de strijd voor vrijheid en democratie onder de communistische dictatuur in Polen. Iemand die voor zijn strijd zelfs in de gevangenis is beland, maar uiteindelijk ook Polen als minister van Buitenlandse Zaken de EU in leidde en als Europarlementariër samen met mij streed voor dezelfde idealen en overtuigingen. Dat is Europa. Daar kom ik iedere dag weer met plezier mijn bed voor uit."

Wilt u op de hoogte blijven van de werkzaamheden van Sophie in 't Veld dan kunt u zich aanmelden voor haar nieuwsbrief via www.sophieintveld.eu

Duurzame energie



In juli was de G8 bijeen in Japan. De belangrijkste politieke leiders van de wereld legden na afloop de volgende twee verklaringen af:

Verklaring 1 Omdat door CO₂ de aarde opwarmt, moet in 2050 de mondiale CO₂-uitstoot zijn gedaald tot de helft van wat het was in 1990.

Verklaring 2 Omdat de economie schade lijdt door de hoge olieprijs, dringen we er bij de olieproducerende landen op aan dat ze hun productie van olie opvoeren.

Hoe de doelstelling van verklaring 1 moet worden bewerkstelligd, daarvoor ontbrak iedere aanwijzing. Hoe te komen tot een economie die minder afhankelijk is van olie, daarvoor ontbrak iedere aanzet.

Een overtuigender illustratie dat het vraagstuk van duurzame energie van politieke aard is, is nauwelijks denkbaar. Natuurlijk, energievoorziening heeft technische aspecten. Die zijn betrekkelijk eenvoudig op te lossen voor een mensheid die, om maar iets te noemen, de aanwezigheid van water op Mars kan aantonen. Ook zijn er economische problemen, want investeringen in duurzame energie hebben op korte termijn een lager rendement dan investeren in fossiele brandstoffen. Massale transitie naar duurzame energie kan enige tijd ten koste gaan van welvaartsgroei. Overigens gaat het heel wat meer kosten als we nalaten daarin te investeren, zo heeft Nicolas Stern (voormalig econoom van de Wereldbank) berekend. Maar ook in economische zin is het probleem ongetwijfeld oplosbaar.

De echte moeilijkheden zijn politiek van aard. De belangen zijn enorm. De jaarlijkse investeringen in kolen, olie en gas zijn astronomisch. Meer dan 75 procent van de in aanbouw zijnde centrales gaan fossielen verstoken. Het voorpagina-nieuws gaat over de voorraden fossielen die zijn aangetoond op Nova Zembla en onder de Noordelijke IJszee. Obama wil het verbod handhaven om naar olie te boren voor de Amerikaanse kust. Ik moet nog zien of hij dat volhoudt tegen McCain.

Het is mooi dat burgers meer spaarlampen indraaien, de auto wat vaker laten staan, hun huis beter isoleren. Vooral doen. Maar, beleidsmakers, wek niet de indruk dat daarmee het probleem echt wordt aangepakt, houd jezelf en ons allen niet voor de gek. Maak de belangen zichtbaar en daarmee bespreekbaar. Geef de overheden een veel grotere greep op de aard van de investeringen. Bij alle liberalisering en privatisering van de laatste decennia is uit het oog verloren dat de markt de verantwoordelijkheid voor de lange termijn niet aan kan.

Politieke woordvoerders op het gebied van energie, laat je niet verleiden tot technische discussies op de vierkante meter, maar verlang bij ieder debat naar visie op de lange termijn en op grote schaal. Hoe duurzaam zijn kolencentrales, zelfs met CO₂-afvang, als dat al zou lukken?

‘De echte moeilijkheden zijn van politieke aard’

Scouting- commissie op zoek naar kader met kwaliteit

DOOR MAARTEN SCHIKKER

Dit najaar gaat een commissie onder leiding van **Arjan van Gils** (gemeentesecretaris van Rotterdam) van start om kandidaten voor gezichtsbepalende functies te scouten en te selecteren. Het gaat om ongeveer vijftig potentiële kandidaten voor de Tweede Kamer, Eerste Kamer, het Europees Parlement en voor wethouderszetels in de grote steden. De primaire reden voor de instelling van deze commissie is de noodzaak tot professionalisering van dit proces, waarbij de kwaliteit van de kandidaten individueel en van het uiteindelijke team voorop staat.



Behalve Arjan van Gils hebben partijvoorzitter Ingrid van Engelshoven en Gerard Schouw (voorzitter van de D66-fractie in de Eerste Kamer) zitting in de commissie. Van Gils is naar eigen zeggen bepaald geen partijtijger: “Ik heb nooit in het hart van de partij gezeten. Hoewel ik al sinds 1990 lid ben van D66 en ik afdelingsbestuurder ben geweest van Velsen en Pijnacker, moet ik als gemeentesecretaris – nu van Rotterdam en daarvoor van Enschede – enigszins voorzichtig optreden. Vandaar dat ik altijd enige distantie heb gehouden. Ik koester geen politieke ambities aangezien ik de leukste hondenbaan van Nederland heb. In deze functie heb ik veel ervaring opgedaan met human resources en heb ik voortdurend te maken met werving en selectie. Aan de andere kant ken ik de partij goed en begrijp ik de partij ook aardig. Mijn beroepservaring en betrokkenheid bij D66 komen in het voorzitterschap van deze commissie samen.”

Volgens Ingrid van Engelshoven, die als partijvoorzitter bestuurlijk verantwoordelijk is voor dit proces, is deze vroegtijdige vorm van scouten en selecteren van kandidaten nieuw binnen de partij. “Voorheen was er minder centrale regie en de selectie van mensen berustte regelmatig op toeval. We gaan nu systematischer en proactief op zoek naar mensen en duidelijker selecteren op kwaliteit. Vroeger werd er niet naar talenten gespeurd en kwamen al snel de bekende gezichten binnen de partij bovendrijven. Nu willen we ook mensen met D66-sympathieën in het vizier krijgen. Het moet een werving- en selectieproces worden dat zorgvuldig, zuiver en transparant is.”

Zij voegt er met nadruk aan toe dat het werk van de scoutingcommissie geen afbreuk doet aan het geldende *one man, one vote*-systeem. De procedure is dat eerst een lijsttrekker via e-voting zal worden gekozen en dat daarna de kandidaatstelling wordt geopend. Iedereen die minimaal een jaar lid is kan zich kandideren. Vervolgens stellen de lijsttrekker en de partijvoorzitter een advieslijst op, waarna partijleden op de gebruikelijke manier op hun favoriete kandidaat kunnen stemmen.

EVENWICHTIG TEAM

De instelling van de commissie is volgens Van Gils noodzakelijk. “We willen uiteindelijk een goede kandidatenlijst krijgen. Als het goed blijft gaan zullen we veel nieuwe mensen nodig hebben. Er is op dit moment een geringe ervaringsopbouw doordat we weinig vertegenwoordigende posities hebben. De partij heeft er de laatste tijd veel nieuwe leden bij gekregen: wij kennen ze niet en zij ons ook niet. Nu D66 de wind in de zeilen heeft, lopen we bovendien het gevaar dat we aantrekkelijk worden voor gelukszoekers. Een professionele aanpak is dus geen overbodige luxe.” Bij de werving en selectie zullen de individuele kwaliteiten van de kandidaten een rol spelen, maar de commissie zal ook scherp letten op de uiteindelijke samenstelling van het team. De ploeg moet een zekere balans hebben. Te denken valt aan: de numerieke verhouding mannen en vrouwen; ervaren mensen en jong talent; specialisten en generalisten; backbenchers en front-runners; het representeren van een brede doorsnee van de bevolking en verschillende disciplines.

Een exact profiel van de kandidaat is dan ook niet te geven ook al zijn in het algemeen wel een aantal vanzelfsprekende vereisten te noemen: een scherp denkvermogen, een helicopterview, goede communicatieve en sociale vaardigheden, mediageniek en presentabel zijn, goede uitdrukingsvaardigheden, relatief breed en het vermogen om te relativiseren. Dat de kandidaten het gedachtegoed van D66 behoren te delen is evident.

TWEE SPOREN

Om uiteindelijk een groep van vijftig geschikte kandidaten te verkrijgen zal er via twee sporen worden gewerkt. Het eerste spoor start via, zeg maar, een sollicitatiebrief naar de directeur van het Landelijk Bureau van D66 in Den Haag, Robert Strijk. Hij en zijn voorgangster, Aletta Hekker, zullen een eerste selectie maken. Hierna volgt een assessment door een onafhankelijk werving- en selectiebureau. De overgebleven kandidaten zullen ten slotte door de ‘commissie Van Gils’ worden beoordeeld. Het tweede spoor is de executive search benadering. De commissie gaat actief scouten en een breed netwerk inzet-

‘We gaan nu systematischer en proactief op zoek naar mensen’

ten. Het gaat om ervaren partijleden, maar ook om mensen die ‘eigenlijk’ D66’er zijn. Kandidaten die op deze manier worden opgespoord krijgen in principe ook een assessment.

De groep van vijftig kandidaten gaat in het voorjaar van 2009 aan de slag, wat wil zeggen dat dan het coachings- en trainingsproces begint: het kader wordt gevormd en de kandidaten worden klaargestoomd voor het politieke werk. Van de toekomstige kaderleden wordt verwacht dat ze ongeveer twee dagen per maand vrijmaken voor bijvoorbeeld: contacten met verschillende geledingen binnen de partij, het samenwerken met partijgenoten, het organiseren van debatavonden in het land, het deelnemen aan een discussie, het schrijven van een stuk, enzovoort.

Het resultaat van dit kaderproces moet zijn dat de partij goede kandidaten uit deze groep op afgewogen wijze op de advieslijsten kan plaatsen. Van Engelshoven ambieert dat de partij constante kwaliteit gaat tonen. “We willen af van het jojo-effect. Misschien zijn we op dit vlak in het verleden als partij wel te aardig geweest. Het is niet verkeerd om mensen aan te spreken op kwaliteit, ook al kan dit soms onaardig overkomen.”

Leden die naar aanleiding van dit artikel geïnteresseerd zijn kunnen een motivatiebrief en c.v. richten aan het Landelijk Bureau van D66, t.a.v. Robert Strijk, Postbus 660, 2501 CR Den Haag.

Voor De Democraat zijn we op zoek gegaan naar ondernemers die ons meer konden vertellen over de betekenis van duurzaam ondernemen in de praktijk. We spraken met Constantijn Dolmans, directeur van de International Association of Dredging Companies (IADC) en met Arnold Noorduijn, eigenaar van het koffiemark Medellin Secret.

DUURZAAM ONDERNEMEN

DOOR CLARIEN IJLSTRA

Duurzaam ondernemen is het zoeken naar evenwicht tussen financieel-economische resultaten, sociale belangen en milieu. Dit wordt vaak aangeduid met Triple P: People, Planet, Profit. Het is een proces waarmee een organisatie verantwoordelijkheid neemt voor de consequenties van haar handelen op sociaal, ecologisch en economisch gebied in de hele keten.

IADC is de internationale branchevereniging voor waterbouw. Met name Nederlandse en Belgische bedrijven, de ‘trots van de Lage Landen’, zijn hierbij aangesloten. De missie van IADC is het stimuleren van hoge kwaliteitseisen in de waterbouw met name voor milieu, veiligheid en duurzaamheid. Volgens Constantijn Dolmans kiezen opdrachtgevers vaak voor de laagste bouw-prijs bij infrastructuurprojecten. “Milieu en duurzaamheid worden onterecht als kostenpost gezien. Vanuit commercieel oogpunt is dat al niet slim omdat het leidt tot maatschappelijk verzet, vertraging en dus hogere kosten. En vanuit maatschappelijk oogpunt is het onwenselijk.”

BOUWEN MET DE NATUUR

“Meer dan 60 procent van de wereldbevolking leeft in kwetsbare kust-, delta-en riviergebieden. Dat is een buitengewone uitdaging. Bescherming is nodig voor de effecten van klimaatverandering en zeespiegelstijging, juist ook in Nederland. Tegelijkertijd vereisen handel en industrie nieuwe havens; mensen hebben huisvesting en recreatie nodig; rivierge-

bieden moeten de ruimte hebben voor overstromingen; en dit alles in harmonie met de natuur.” De Nederlandse waterbouwers zijn daarom in maart dit jaar gestart met het programma ‘Bouwen met de Natuur’ om alle knowhow en expertise te verzamelen en te verspreiden die nodig is. Het programma gaat volgens Constantijn Dolmans verder dan duurzaamheid. “Nu starten infrastructuurprojecten vaak vanuit een economische en sociale behoefte. Vervolgens wordt gekeken hoe schade aan de natuur kan worden beperkt of gecompenseerd. Per saldo lijdt de natuur daar vaak onder. Het onderzoeksprogramma ‘Bouwen met de Natuur’ gaat verder. Dynamische, natuurlijke processen zijn het uitgangspunt, niet een doekje voor het bloeden. Een voorbeeld daarvan is de ‘zandmotor’ voor de Nederlandse kust zodat de kustbescherming op natuurlijke en dynamische wijze gerealiseerd wordt.”

Welke rol moet de overheid hierin spelen? “Overheden, vaak ook als opdrachtgever, moeten een omgeving creëren die duurzaam ondernemen stimuleert. Dat is niet

alleen geld er aan besteden maar ook – internationaal – effectieve wet- en regelgeving. Niet als belemmering of als symbool maar vooral het creëren van een ‘level playing field’ met hoge kwaliteitseisen. Juist D66 moet zich daarvoor inzetten!”

EEN ÉCHT MERK

Arnold Noorduijn is de oprichter van het koffiemark Medellin Secret. Dit merk vindt zijn oorsprong in een liefdesromance! Noorduijn leerde zijn vrouw kennen in Colombia, waar hij werkte. “Ik werd gegrepen door het land, de mensen en de koffie. Ik ontdekte dat de mensen in Medellin precies wisten hoe ze koffie moesten produceren, maar ergens in het productieproces ging het mis, waardoor de koffie zijn pure, krachtige smaak verloor.” Hij besloot te participeren in de ‘finca’ (koffieplantage) van zijn zwager. Arnold ontdekte dat de hoogte van de plantage erg gunstig was voor de groei van de koffieplanten. Met zijn koffie wilde hij dezelfde beleving oproepen bij koffieliefhebbers die wijnliefhebbers met wijn hebben. De bonen van de koffie voor zijn merk komen uitsluitend van zijn eigen plantage. Geen melange, maar een ‘single finca topkoffie’.

Toen de Colombiaanse autoriteiten van het project hoorden, waren ze zeer geïnteresseerd. Hiermee werd aangetoond dat je van een ‘commodity product’ als

koffie een écht merk kunt maken, waarbij het merk in handen blijft van de lokale koffieboer. Vanaf dat moment kreeg de droom van Arnold vorm. Hij riep jonge, uitstekende marketeers uit het Nederlandse bedrijfsleven bijeen en vroeg hen advies: hoe bouwen we een merk zonder een enorm reclamebudget in een markt die gedomineerd wordt door grote, internationale koffiemarken?

managen, in plaats van het te verkopen aan de lokale coöperatie die het dan op de wereldmarkt verkoopt aan koffiehandelaren die het dan weer verkopen aan de bekende, grote merken.” Arnold Noorduijn heeft het hele proces in eigen beheer. Hierdoor weet hij precies wat er met zijn bonen gebeurt. De bonen worden niet met troep bespoten, maar hij investeert wel in de werknemers (tevens

‘Ik werd gegrepen door het land, de mensen en de koffie’

SUCCESFORMULE

Deze marketeers kregen niet voor hun werk betaald. Integendeel: hen werd gevraagd zelf te investeren in het koffiemark. De formule bleek succesvol. Het draaide niet in de eerste plaats om geld of volume, maar om kwaliteit. Noorduijn kreeg de beste marketeers bij elkaar en hij had in een klap investeerders voor het project. Een mooi verhaal achter een sterke kop koffie, maar wat is er nou duurzaam aan zijn manier van produceren, exporteren en verkopen? Noorduijn: “In de eerste plaats is het van belang aan te tonen dat producenten van agrarische producten hun eigen business duurzaam kunnen maken door zelf een merk te creëren en dat ook zelf te

aandeelhouders van het merk), het terrein, de irrigatie en de manier van plukken. Ook ziet hij toe op de goede arbeidsomstandigheden van zijn werknemers. Het hele proces wordt met zorg bewaakt. D66 past bij de manier waarop Noorduijn in het leven staat.” Het is belangrijk om je eigen dromen waar te maken; je eigen ambities achterna te gaan. Maar zorg voor de mensen die niet in staat zijn dit te doen is net zo belangrijk. We zijn als D66 op de goede weg, maar het thema duurzaamheid moet nog wel verder uitgediept worden. Alexander Pechtold doet het goed, daar is geen twijfel over mogelijk. Het is mooi om te zien dat de partij weer succesvol is en dat mensen er weer bij willen horen!”



dedemocraat

is het ledenmagazine van Politieke Partij Democraten 66 en wordt verspreid onder al haar leden. *De democraat* verschijnt twee keer per jaar. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van D66 worden openbaar gemaakt of veelevoudigd.

redactie

Clarien IJlstra, Maarten Schikker, Maaikje Alleblas, Pim van Mierlo, Klaartje Sluijs

fotografie

Hollandse Hoogte / Adrie Mouthaan & David Rozing, Marleen Sleeuwits, Hans Tak, Annebel Schipper

beeld voorzijde

HH / Adrie Mouthaan

concept

Lauwen Projects

ontwerp

Wilmar Grossouw

druk

Quantes Druk, Rijswijk

papier

GardaMatt Art, houtvrij offset Colorado, 100% recycled

oplage: 15.000 exemplaren Den Haag, oktober 2008

redactieadres

Landelijk Bureau D66
Postbus 660
2501 CR Den Haag
Telefoon 070 356 60 66
E-mail democraat@d66.nl



D66



Volgens mij

D66



Volgens mij

D66